

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

Kvalitetas™
Gyvenimo kokybė

**KOKYBĖS STANDARTAS SAVIVALDYBIŲ
ADMINISTRACIJOMS LYGIŲ GALIMYBIŲ, LYČIŲ
LYGYBĖS BEI SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE
PREVENCIJOS IR PAGALBOS TEIKIMO
POLITIKOS SRITYSE
PAGRINDINIO TYRIMO VARIANTAS (V6.0)**

*Rengėjai:
jungtinės veiklos pagrindu veikianči ūkio subjektų grupė, sudaryta iš
UAB „Kvalitetas“ ir Mykolo Romerio universiteto*

**Vilnius,
2022**

Turinys

PAGRINDINĖS SAŲOKOS IR SANTRUMPOS	3
ĮSIVERTINIMO INSTRUKCIJA SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJOMS, DALYVAUJANČIOMS TYRIME.....	4
1. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO BENDROSIOS NUOSTATOS.....	7
2. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO SPECIFINĖS NUOSTATOS LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI	9
3. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO SPECIFINĖS NUOSTATOS LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI	38
4. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO SPECIFINĖS NUOSTATOS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS IR PAGALBOS TEIKIMO ASMENIMS POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI	64

PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

1 lentelė. Pagrindinės sąvokos ir santrumpos

Sąvoka, santrumpa	Aprašas
Asmenys	Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantys, smurtą artimoje aplinkoje patyrę bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantys asmenys
EloGE (angl. <i>The European Label of Governance Excellence</i>)	Europos ženklas už gerąjį valdymą ¹
LR	Lietuvos Respublika
NVO	Nevyriausybinė organizacija
SADM	LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SPI	Sveikatos priežiūros įstaigos
SKPC	Specializuotos kompleksinės pagalbos centras
Standartas	Kokybės standartas savivaldybių administracijoms lygių galimybių, lyčių lygybės bei smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo politikos srityse – sąlygų bei veiksmų rinkinys skirtas savivaldybės administracijai, kaip paslaugų teikėjai, pagal atskiras sritis, siekiant efektyvaus lygių galimybių, lyčių lygybės bei smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos Asmenims politikos įgyvendinimo įsivertinimo ir veiksmų plano (rekomendacijų) kiekvienai savivaldybei sudarymo
VTAS	Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vaiko teisių apsaugos skyrius

¹ Europos ženklas už gerąjį valdymą. Prieiga per internetą: <<https://rm.coe.int/EloGE-benchmark-en-17-09/16808d71d4>>.

ĮSIVERTINIMO INSTRUKCIJA SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJOMS, DALYVAUJANČIOMS TYRIME

Tyrimo tikslas – sukurti kokybės standartą (toliau – Standartas), siekiant užtikrinti vieningą lygių galimybių, lyčių lygybės bei smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo politikos kokybiško įgyvendinimo vertinimo sistemą ir užtikrinti Standarto naudojimą vietos lygmeniu.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) užsakymu tyrimą vykdo UAB „Kvalitetas“ ir Mykolo Romerio universiteto tyrėjų komanda (toliau – Tyrėjas).

Nauda savivaldybės administracijai, dalyvaujančiai tyrime:

1. Galimybė įsivertinti savivaldybės esamą padėtį ir pažangą lygių galimybių, lyčių lygybės bei smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo politikos srityse bei suplanuoti ateinančiam planavimo periodui šių politikų tobulinimo galimybes.
2. Galimybė sudalyvauti Standarto kūrimo – praktiškai išbandant Standartą kaip įsivertinimo įrankį pateikti pastabas ir pasiūlymus Standarto turinio patikslinimui bei tobulinimui (remiantis Jūsų atstovaujamos savivaldybės specifika, kontekstu ir patirtimi bei sunkumais, su kuriais susidūrėte atliekant bandomąjį įsivertinimą): ką Jūsų vertinimu Standarte tikslinga išbraukti, papildyti, kitaip formuluoti ar struktūruoti.
3. Galimybė LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paprašyti papildomos metodinės pagalbos ir pateikti pasiūlymus dėl centrinės valdžios indėlio bei pagalbos savivaldybėms įgyvendinant nurodytas politikas.

Esame tikri, kad bendradarbiaudami galime efektyviai tobulinti lygių galimybių, lyčių lygybės bei smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo procesus vietos lygmeniu, todėl **prašytume Jūsų atstovaujamos savivaldybės administracijos darbuotojų skirti laiko šiam tyrimui, kurio metu kviečiame:**

1. Atlikti Jūsų atstovaujamos savivaldybės įsivertinimą šių politikų srityse, užpildant žemiau šiame Standarte pateiktų lentelių Nr. 3-8 šviesiai žalia spalva pažymėtus langelius, skirtus pildymui (t. y. žemiau pateiktų lentelių stulpeliai Nr. 7-8).
2. Pateikti tobulinimo pasiūlymus pačiam Standarto projekto turiniui (t. y. žemiau pateiktų lentelių 1-6 stulpeliai ir kitas turinys) ir dalyvauti Standarto kūrimo.

Tyrimo atlikimo rekomendacinė instrukcija:

1. Paskirkite pagrindinį savivaldybės administracijos atstovą, kuris koordinuos šio dokumento užpildymą: įsivertinimą ir tobulinimo pasiūlymų pateikimą Standarto turiniui. Čia įrašykite Jūsų atstovaujamos savivaldybės kontaktus:

1.1. Atstovaujama savivaldybė – Utenos rajono savivaldybė

1.2. Pagrindinis šio dokumento užpildymą koordinuojantis asmuo - Dalia Vilkauskienė, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore, el. p. dalia.vilkauskiene@utena.lt, tel. 8 676 15978.

Pavadojantis koordinuojantį asmenį asmuo – Gerda Kvaselienė, jaunimo reikalų koordinatore, el. p. gerda.kvaseliene@utena.lt, tel. 861410886

2. Susipažinkite su visu šiuo dokumentu, kadangi atsakyti į dalį klausimų (atlikti įsivertinimą lentelių 7-8 stulpeliuose), gali reikėti surinkti papildomą informaciją ir pagal poreikį pasitelkti savivaldybės strateginio valdymo, finansų (biudžeto), socialinių paslaugų, švietimo, komunikacijos, tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir (arba) viešųjų paslaugų teikimo nurodytų politikų srityse kuruojančius kolegas. Esant poreikiui galite įsivertinimui suformuoti darbo grupę.

3. Vykdamat įsivertinimą pagal atskirus Standarto kokybės parametrus (žemiau pateiktose lentelėse Nr. 3², 5³, 7⁴) įrašykite šių lentelių:

3.1. stulpelyje Nr. 7 įsivertinimo balą nuo 0 iki 4, remiantis 2 lentelės kriterijais⁵. Jeigu esama situacija savivaldybėje pagal vertinamą aspektą yra netolygi atskirose srityse (pavyzdžiui, paslaugose, įstaigose ar pan.) arba pagal 2 lentelės vertinimo kriterijus savivaldybės esamą situaciją gali apibūdinti skirtingi balai, tokiu atveju skirkite vieną įsivertinimo balą – pagal geriausios atitikties esamai situacijai savivaldybėje apibūdinimą. Taip pat nebijokite pateikti įsivertinimo, kad esama situacija savivaldybėje pagal atskirą rodiklį siekia žemą ar žemiausią balą „0“, kadangi kuriant Standartą tai bus indikacija, kad tam tikri Standarte keliami kokybės parametrai ar rodikliai gali būti per aukšti ir galbūt koreguotini arba indikacija, kad šiose srityse reikia papildomos metodinės ir kitos pagalbos savivaldybėms, gerųjų praktikų pavyzdžių pateikimo. Be to, žemiausias balas „0“ gali būti objektyvus, nes Standartas yra orientuotas į politikų sričių įstatyminės bazės planuojamus naujausius pakeitimus, kurie dar tik įsigalios, ir savivaldybės objektyviai gali būti dar nepasiruošusios jų įgyvendinimui.

3.2. Stulpelyje Nr. 8 atskiro kokybės parametro įgyvendinimo glaustą aprašymą Jūsų atstovaujamoje savivaldybėje (pavyzdžiui, apibūdinant priemones ir iniciatyvas, teikiamas paslaugas ar pan., pateikiant citatas iš atskirų dokumentų, ar kt.). Įgyvendinimo aprašyme esant galimybei galite pateikti aktualias papildomas nuorodas, detalizuojančias ir pagrindžiančias glaustą aprašymą. Jūsų atstovaujamos savivaldybės papildomų dokumentų, pagrindžiančių balo priskyrimą, pridėti prie įsivertinimo nėra būtina, tačiau esant galimybei galite nurodyti vidinio savivaldybės teisės akto numerį bei suformuoti aktyvią nuorodą, leidžiančią dokumentą pasiekti internete. Pateikiant aprašymą neapsiribokite glaustu tekstu „*vykdoma / užtikrinama / laikomasi / pažeidimų nebuvo / užtikrina visų teisės aktų laikymąsi ar pan.*“, bet pateikite glaustą pagrindimą – kaip konkrečiai laikomasi atitinkamo kokybės parametro (jei įsivertinimo balas yra aukštesnis nei „0“).

4. Vykdamat įsivertinimą pagal atskirus Standarto rodiklius (žemiau pateiktose lentelėse Nr. 4⁶, 6⁷, 8⁸), šių lentelių 7 stulpelyje pateikite duomenis (jei prašoma) pagal atitinkamo langelio pildymo rekomendacijas, pateiktas pačiame langelyje.

5. Elektroniniu būdu užpildytą šį dokumentą – atsiųskite (.docx ar kitu redaguojamu formatu) Tyrėjo atstovui el. paštu darius@kvalitetas.lt iki 2022 m. rugsėjo 12 d. 17 val.

² 3 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės nuostatos **lygių galimybių** politikos įgyvendinimui.

³ 5 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės nuostatos **lyčių lygybės** politikos įgyvendinimui.

⁴ 7 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės nuostatos **smurto** artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo Asmenims politikos įgyvendinimui

⁵ T. y. kriterijai:

0 balų – netaikoma, nežinau, neturiu nuomonės.

1 balas – mes žinome apie pagrindinius iššūkius, kuriuos reikėtų spręsti, bet šiuo metu nėra (arba yra labai nedaug) būdų ar veiklų, kurie padėtų juos išspręsti.

2 balai – mes identifikuojame pagrindines problemas, kurias reikia spręsti, kuriame tam metodus ar veiklas, tačiau labai ribotai įgyvendiname šiuos dalykus praktikoje.

3 balai – mes turime sudarytus planus ir veiklas iškilusioms problemoms spręsti bei keletą gerosios praktikos pavyzdžių, kaip jas išspręsti.

4 balai – mes galime pateikti aiškius gerosios praktikos įrodymus. Taip pat toliau tobuliname sukurtus metodus siekdami užtikrinti ilgalaikį ir nuoseklų tobulėjimą.

⁶ 4 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės rezultatų nuostatos **lygių galimybių** politikos įgyvendinimui

⁷ 6 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės rezultatų nuostatos **lyčių lygybės** politikos įgyvendinimui

⁸ 8 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės rezultatų nuostatos **smurto** artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo Asmenims politikos įgyvendinimui

6. Atsižvelgiant į Standarto apimtį ir pildymo terminą – neatidėkite įsivertinimo atlikimo paskutinei duoto termino savaitei.

7. Informuokite apie suformuotą įsivertinimo komandos (darbo grupės) ir pagrindinio savivaldybės administracijos atstovo (kuris koordinuos šio dokumento užpildymą) paskyrimą el. paštu valda.karnickaite@socmin.lt iki **2022 m. rugpjūčio 23 d. 17 val.** – atsiunčiant pagrindinio atstovo kontaktinius duomenis, nurodytus 1.1. – 1.3. punktuose.

1. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO BENDROSIOS NUOSTATOS

Standartas yra sąlygų bei veiksmų rinkinys skirtas **savivaldybės administracijai, kaip paslaugų teikėjai**. Pastaba – lygių galimybių ir lyčių lygybės įgyvendinimas darbdavio veiksmų perspektyva neįeina į Standarto apimtį (t. y. nėra vertinami veiksmai orientuoti į: darbuotojų įdarbinimą bei atleidimą, įtraukimą į sprendimų priėmimą, karjeros planavimą, darbo ir poilsio planavimą, bei pan.).

Standartas yra orientuotas į savivaldybės administracijos sąveiką ir bendradarbiavimą visos savivaldybės mastu (t. y. visoje savivaldybės institucijų ir įstaigų sąrangoje) ir plačiau (apimant bendradarbiavimą su centrine valdžia, NVO ir kt.).

Standartas sukurtas Europos ženklo už gerąjį valdymą (EloGE) modelio pagrindu.

Standartas yra orientuotas į 3 politikos sritis:

1. Lygių galimybių.
2. Lyčių lygybės.
3. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems, smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims (toliau – Asmenys).

Standartas, kaip įsivertinimo ir planavimo įrankis, visoms savivaldybės yra rekomenduojamas taikyti ir įgyvendinti, siekiant efektyvaus kiekvienos politikos įgyvendinimo įsivertinimo ir veiksmų plano (rekomendacijų) kiekvienai savivaldybei sudarymo.

Planuojama, kad šis Standartas, kaip įsivertinimo ir planavimo įrankis, visoms savivaldybės bus rekomenduojamas nuo 2023 m.

Standarto įgyvendinimo tikslai:

1. Efektyvus nuostatų, įtvirtinančių asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, odos spalvos, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, sveikatos būklės, etninės priklausomybės, religijos ar kitu pagrindu, įskaitant keliais iš šių pagrindais, įgyvendinimas.
2. Efektyvus lygių moterų ir vyrų galimybių visavertiškai gyventi visuomenėje sudarymas: lygiaverčiai dalyvauti visuomeniniame ir šeimos gyvenime bei aukščiausių sprendimų priėmime, mokytis, dirbti ir užsidirbti, derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus, gyventi sveiką ir finansiškai stabilų gyvenimą, gauti kokybiškas (įskaitant prieinamas) paslaugas ir turėti lygiavertę prieigą prie išteklių bei kt.
3. Efektyvi smurto artimoje aplinkoje prevencija (užkertant kelią smurtui artimoje aplinkoje), pagalbos teikimas Asmenims.

Standartą sudaro 8 sritys:

1. Teisinė ir strateginio valdymo bazė.
2. Veikiančios struktūros.
3. Biudžeto formavimas ir įgyvendinimas.
4. Personalo valdymas.
5. Bendradarbiavimas.
6. Priemonių formavimas ir įgyvendinimas, paslaugų teikimo organizavimas, infrastruktūra.
7. Stebėseną, analizę, vertinimą, tobulinimą.
8. Rodikliai.

Į Standartą integruotas vertinimo instrumentas – lentelių Nr. 3-8 šviesiai žalia spalva pažymėti langeliai, skirti pildymui (t. y. žemiau pateiktų lentelių 7-8 stulpeliai).

Vertinimo instrumente pateikiama tokia informacija:

1. Standartas – gero valdymo sričių aprašymas ir veiklų sąrašas (t. y.: aprašymas, kokybės parametrai ir (arba) rodikliai, lygis, pagrindimas, įgyvendinimo pavyzdžiai).

2. Įsivertinimo dalis:

2.1. Sritims Nr. 1-7: kurioje savivaldybės pagal tam tikrą sritį prašomos nustatyti savo pasiektą lygį (žr. 2 lentelėje pateikiamus įsivertinimo kriterijus balams nuo 0 iki 4) bei pateikti įrodymus, pagrindžiančius savivaldybės pateiktą įsivertinimą.

2.2. Sritčiai Nr. 8: kurioje nustatomi savivaldybės pasiekti kiekybiniai rodikliai.

2 lentelė. Įsivertinimo kriterijai pagal savivaldybės pasiektą lygį

Savivaldybės pasiektas lygis pagal vertinamą srities rodiklį sritims Nr. 1-7				
Netaikoma	Labai prastai	Prastai	Gerai	Labai gerai
0	1	2	3	4
Netaikoma, nežinau, neturiu nuomonės.	Mes žinome apie pagrindinius iššūkius, kuriuos reikėtų spręsti, bet šiuo metu nėra (arba yra labai nedaug) būdų ar veiklų, kurie padėtų juos išspręsti.	Mes identifikuojame pagrindines problemas, kurias reikia spręsti, kuriame tam metodus ar veiklas, tačiau labai ribotai įgyvendiname šiuos dalykus praktikoje.	Mes turime sudarytus planus ir veiklas iškilusioms problemoms spręsti bei keletą gerosios praktikos pavyzdžių, kaip jas išspręsti.	Mes galime pateikti aiškius gerosios praktikos įrodymus. Taip pat toliau tobuliname sukurtus metodus siekdami užtikrinti ilgalaikį ir nuoseklų tobulėjimą.

Pažymėtina, kad lentelių Nr. 3-8 šeštame stulpelyje pateikiami įgyvendinimo pavyzdžiai nebūtinai reiškia, kad Jūsų atstovaujama savivaldybė privalomai turi įgyvendinti nurodytus kokybės parametrus ir (arba) rodiklį identišku būdu kaip formuluojama pavyzdyje. Naudokite pastarąją informaciją, atsižvelgiant į Jūsų atstovaujamos savivaldybės specifiką, kontekstą, poreikius ir prioritetus bei teisės aktų reikalavimus, dėl to pavyzdys gali būti adaptuojamas ir pritaikomas kitu būdu.

Standarto įgyvendinimo rodikliams priskirti lygiai:

1. Bazinis (kurį įgyvendinti turėtų visos savivaldybės).

2. Pažangus (kuris įgyvendinimas pagal galimybes arba planuojamas įgyvendinti ateityje).

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO ĮSIVERTINIMAS, VADOVAUJANTIS KOKYBĖS STANDARTO (PROJEKTO) SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJOMS LYGIŲ GALIMYBIŲ, LYČIŲ LYGYBĖS BEI SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS IR PAGALBOS TEIKIMO POLITIKOS SRITYSE NUOSTATOMIS

STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO SPECIFINĖS NUOSTATOS LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Teisinė ir strateginio valdymo bazė	1. Ilgos, vidutinės bei trumpos trukmės strateginiai dokumentai, įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimas	1. Savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytos priemonės, skirtos lygioms galimybėms užtikrinti	Bazinis	<u>LR lygių galimybių įstatymo</u> 5 str. 1 d. 2 p. ir 3 p.; <u>LR strateginio valdymo įstatymo</u> 4 str. 1 d. 7 p.; <u>LR strateginio valdymo metodikos</u> I skyriaus 3 d.	Pavyzdžiui: 1) savivaldybė strateginiame plane formuluodama atskirų sričių (pvz., verslo, švietimo, sveikatos ir pan.) strateginius tikslus, uždavinius ir priemones, kiekvieną šį elementą vertina nediskriminavo aspektu; 2) savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos, siekdamos užtikrinti lygias galimybes, įgyvendina tam skirtas priemones, teikia lygias galimybes užtikrinančias paslaugas	3	Savivaldybės. 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Tarybos 2022-01-27 sprendimu Nr. TS-4 (aktuali redakcija 2022-03-29), įtvirtinta nuostata, kad rengiant planavimo ir jų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus, bus atsižvelgiama į lyčių lygybę, lygių galimybių ir nediskriminavimo (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, išitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacinių motyvų) aspektų integravimą planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapuose, siekiant užkirsti kelią susidaryti kliūtims arba galimybių apribojimams, kurie gali sukelti nepageidaujamas pasekmes moterims ar vyrams, taip pat visuomenės grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją. Vienas iš nustatytų Strateginio plano prioritetų „Visuomenės saugumas ir efektyvus viešasis valdymas“. Prioriteto įgyvendinimui „Savivaldybėje vykdoma korupcijos prevencija, įgyvendinamos administracinę našta mažinančios, lygias

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>galimybės ir teises užtikrinančios priemonės, nuolat rengiami rajono gyventojų nuomonės tyrimai dėl viešojo valdymo efektyvumo, daromos išvados ir priimami sprendimai" (9 psl.)</p> <p>„Numatoma vykdyti Savivaldybės administracijos darbuotojų, politikų, savivaldybės įstaigų darbuotojų ir vadovų nuotolinius ar kontaktinius mokymus (priklausomai nuo situacijos ir ribojimų), organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus, gerinti informacinių technologijų bazę, diegti įvairias programas, atnaujinti savivaldybės ir įstaigų interneto svetaines, gerinti teikiamas elektronines paslaugas, siekti lygių teisių įgyvendinimo, korupcijos mažinimo, administracinės naštos mažinimo, vykdyti teritorinį, finansinį ir strateginį planavimą, kurti ir plėtoti Utenos rajono įvaizdį, vystyti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą.“ (10 psl.)</p> <p>Strateginiame plane, formuojant Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos plėtojimo, Kokybiško švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo, kultūrinės veiklos plėtojimo programų strateginius tikslus, uždavinius ir priemones, vertinama lygių galimybių užtikrinimo aspektu.</p> <p>Savivaldybė remia religinių bendruomenių ir bendrijų, viešųjų įstaigų, asociacijų ir labdaros bei paramos fondų programas, kurios padeda įgyvendinti lygias asmenų galimybes. 2022 m. biudžete numatyta 1664,7 tūkst. Eur</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							Strateginis veiklos planas 2022-2024 https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1fc1d3a07f6a11ec993ff5ca6e8ba60c
		2. Strateginiame regiono plėtros plane, kurio rengime dalyvauja savivaldybė, kaip regiono plėtros tarybos narė, numatytos priemonės, skirtos lygioms galimybėms užtikrinti	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, savivaldybė, dalyvaudama regiono plėtros taryboje ir regiono strateginiame planavime, gali prisidėti numatant veiklas, kuriomis bus siekiama skatinti lygias galimybes kurioje nors politikos srityje	0	Strateginis regiono plėtros planas 2021-2027 metams rengiamas.
		3. Savivaldybės institucijos ir įstaigos savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane, ir (ar) veiksmų plane, ir (ar) chartijoje, ir (ar) politikoje, ir (ar) paslaugų kokybės ar asmenų aptarnavimo standartuose ar kituose dokumentuose numato principus, procesus ir (arba) įsipareigojimus, kuriais siekiama užtikrinti lygias galimybes	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, parengta ir įgyvendinama Lygybių galimybių ir įvairovės programa arba strategija savivaldos lygmeniu. Pagrindiniai lygių galimybių užtikrinimo principai plačiau išdėstyti leidinyje <u>Lygių galimybių integravimas: teoriniai ir praktiniai aspektai</u> (71 psl.)	1	Administracijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. AJ-849 patvirtinas Utenos rajono savivaldybės administracijos lygių galimybių politiką ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašas. Savivaldybės įstaigų ir institucijų darbo tvarkos taisyklėse įtvirtinti reikalavimai su visais klientais elgtis vienodai pagarbiai, vengti bet kokios diskriminacijos. Savivaldybė prisideda prie 2020 m. sausio 28 d. Lietuvos savivaldybių asociacijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bei Lietuvos negalios organizacijos forumo pasirašyto memorandum dėl švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumo įgyvendinimo. Vadovaujantis Memorandumo nuostatomis, savivaldybėje kasmet neįgaliųjų poreikiams pritaikoma ne mažiau kaip viena švietimo ir sveikatos priežiūros įstaiga. Kiekvienais metais

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							įsivertinama padaryta pažanga, numatomi ir planuojami kiti veiksmai.
		4. Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina, kad visuose jų rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios galimybės	Bazinis	<u>LR lygių galimybių įstatymas</u>	Pavyzdžiui, savivaldybėje yra vykdomas lygių galimybių poveikio vertinimas, vertinant ar priimamas teisės aktas: 1) gali daryti neigiamą poveikį tam tikrai socialinei grupei; 2) gali daryti teigiamą poveikį tam tikrai socialinei grupei; 3) gali turėti neutralų poveikį. Plačiau – <u>Lygių galimybių integravimas: teoriniai ir praktiniai aspektai</u> (34 psl.)	3	Savivaldybėje atliekami socialinės ir sveikatos priežiūros, švietimo pagalbos paslaugų prieinamumo ir kokybės vertinimai, įvertinant šių paslaugų prieinamumą ir poreikį įvairių grupių asmenims: 2022 m. I ketvirtį atlikta paslaugų prieinamumo analizė, įvertinant paslaugų poreikį asmenims su negalia, seniems ir vienišiams, asmenims, patiriantiems socialinę riziką. Patvirtintas Utenos rajono savivaldybės 2020 metų socialinių paslaugų planas Tarybos 2022-03-24 sprendimu Nr. TS-89 2022 m. I ketvirtį atlikta paslaugų prieinamumo analizė asmenims su proto ir psichikos negalia. Utenos regiono perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų plėtros planas suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. 2019 m. atlikta bazinių paslaugų šeimai prieinamumo analizė, įvertinant paslaugų prieinamumą vaikams nuo 0 iki 18 metų. chrome-extension://efaidnbmnnpbpcajp cglclefindmkaj/https://www.utena.lt/images/Tarpinstitucinis/Bazinio_paslaugu_paketo_seimai_analize_2019.pdf. Parengtas Utenos rajono savivaldybės 2020-2023 m. koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planas, patvirtintas administracijos direktoriaus 2020-08-27 įsakymu Nr. AĮ-921.

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		5. Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina LR lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymą	Bazinis	<u>LR lygių galimybių įstatymas</u> ; EloGE modelio (12.3.5 p.) geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybėje yra taikomos veiksmingos teisinės priemonės prieš netinkamą administravimą ir savivaldybės institucijų bei įstaigų veiksmus ar neveikimą šios politikos įgyvendinime; 2) prisidedant prie LR lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo, yra atliekami auditai (pavyzdžiui, auditus atlieka: savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, taip pat Valstybės kontrolė, Vidaus kontrolės ir audito tarnyba). Audito išvados laikomos nešališkomis ir jomis vadovaujamosi tobulinant veiklą	2	Savivaldybė, Savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovaujasi LR lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimais ir siekia jų vykdymo. Apie lygių galimybių įstatymo nuostatų nevykdymą paslaugų gavėjai gali teikti skundus savivaldybės administracijai, kurie nagrinėjami vadovaujantis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis LR Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 Administracijos direktoriaus 2021-11-16 įsakymu Nr. 1383 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos asmenų aptarnavimo standartas. Šio standarto 3 punkte įtvirtinti pagrindiniai klientų aptarnavimo principai, iš kurių vienas (3.9 papunktis) Lygios galimybės – paslaugas teikiame visiems klientams nepaisydami jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ar religijos. Administracijos direktoriaus 2022-03-04 įsakymu Nr. AĮ-306 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, elgesio kodeksas. Kodekso 6.2. punkte įtvirtintas Teisingumo principas, kuriuo vadovaudamiesi tarnautojai privalo vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisydami jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties,

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>religinių išitikinimų ir politinių pažiūrų ar kitokių nuostatų</p> <p>Centralizuoto vidaus audito skyrius auditų lygių galimybių politikos įgyvendinimo srityje neatliko</p> <p>Administracijos direktoriaus 2021-04-30 įsakymu Nr. AĮ-502 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, vidaus kontrolės tvarkos aprašas, kuris apima ir rizikos vertinimas, kuris apima rizikos veiksmų, galinčių neigiamai paveikti įstaigai nustatytų tikslų pasiekimą, nustatymą ir analizę;</p>
	2. Keitimasis informacija bei asmens duomenų apsauga	1. Užtikrinant lygias galimybes savivaldybėje yra įtvirtinta tinkama teisinė bazė, informacinės sistemos, duomenų bazės bei procesai, kurie reikalingi sklandžiam bendradarbiavimui, operatyviam reagavimui bei lengvesniam keitimuisi duomenimis ir reikalinga informacija, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugai keliamų reikalavimų	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui, sudaryti bendradarbiavimo sutartis tarp institucijų, vykdančių pabėgėlių integraciją visuomenėje, teikiančių pagalbą ir paslaugas šiems asmenims, kurios leistų lengviau keistis reikalinga informacija, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugai keliamų reikalavimų	2	Keitimasis informacija su savivaldybės ir valstybės įstaigomis ir oorganizacijomis vyksta per duomenų informacinę sistemą „Kontora”
2. Veikiančios struktūros	1. Lygių galimybių srityje veikiančios struktūros ir mechanizmas	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos bei nevyriausybinės organizacijos bei jų padaliniai veikia koordinuotai ir užtikrina tinkamą lygių galimybių įgyvendinimą	Pažangus	<u>LR lygių galimybių įstatymas</u>	Savivaldybės įstaigos bei nevyriausybinės organizacijos veikia ne konkurencinėmis sąlygomis, kovodamos dėl finansavimo, esant ribotam savivaldybės biudžetui, tačiau veikia sutelktai, kartu įgyvendinant lygių galimybių politiką savivaldybėje	3	Utenos rajono savivaldybės 2022 m. biudžete, patvirtintame tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. TS-23, numatyta 1664,7 tūkst. Eur veikloms, kurias gali įgyvendinti ne tik bendruomeninės organizacijos ir nevyriausybinės organizacijos sąvoką atitinkantys juridiniai asmenys, bet ir kiti juridiniai asmenys. Numatytos lėšos paskirstomos keliais būdais: skelbiant projektų atrankos konkursus;

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>perkant paslaugas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka; prisidedant lėšomis prie priemonės įgyvendinimo pagal atskiros priemonės įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus. Informacija apie skelbiamus projektų atrankos konkursus, viešuosius paslaugų pirkimus, finansuojamus Savivaldybės biudžeto lėšomis, skelbiama Savivaldybės interneto tinklalapyje ir „Facebook“, todėl laisvai visiems prieinama</p> <p>Lygių galimybių užtikrinimui savivaldybėje veikia: Savivaldybės taryba ir jos komitetai: Aplinkos apsaugos, socialinių sveikatos ir kaimo reikalų komitetas Ekonomikos, finansų, biudžeto ir turto valdymo reikalų komitetas Švietimo, kultūros ir sporto reikalų komitetas Teritorijų planavimo, statybos ir infrastruktūros plėtros reikalų komitetas</p> <p>Komisijos: Utenos r. sav. narkotikų kontrolės komisija; Utenos r. sav. šeimos komisija Utenos r. sav. neįgaliųjų reikalų komisija Utenos r. sav. kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisija; Utenos jaunimo reikalų taryba; Bendruomenės sveikatos taryba; Pareigybės: Jaunimo reikalų koordinadorius, atstovauja jaunimo nuo 14 iki 29 metų interesus, jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybėje;</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, užtikrina koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą vaikams nuo 0 iki 18 metų ir jų tėvams. Bus steigiami neįgalųjų reikalų koordinatoriaus pareigybė.
3. Biudžeto formavimas ir įgyvendinimas	1. Biudžeto formavimo ir įgyvendinimo prioritetai, principai	1. Planuojant savivaldybės finansus yra numatytos pakankamos lėšos lygioms galimybėms įgyvendinti, atsižvelgiant į šios srities politikos iššūkius bei poreikius	Bazinis	Geroji praktika	Planuojant savivaldybės finansus yra numatytos pakankamos lėšos lygioms galimybėms įgyvendinti įvairiose politikos srityse: lėšos strateginiame veiklos plane numatytoms priemonėms, lėšos savivaldybės biudžetinių įstaigų veikloms, bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų veikloms bei kt.	3	<p>Utenos rajono savivaldybės 2022 m. biudžete, patvirtintame tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. TS-23, numatyta 1664,7 tūkst. Eur veikloms, kurias gali įgyvendinti ne tik bendruomeninės organizacijos ir nevyriausybines organizacijos sąvoką atitinkantys juridiniai asmenys, bet ir kiti juridiniai asmenys.</p> <p>Numatytos lėšos paskirstomos keliais būdais: skelbiant projektų atrankos konkursus; perkant paslaugas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka; prisidedant lėšomis prie priemonės įgyvendinimo pagal atskiros priemonės įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus.</p> <p>Lygių galimybių užtikrinimo priemonėms finansuoti tarybos 2021-12-23 sprendimu Nr. TS-331 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų veiklų, mažinančių socialinę atskirtį, prevencinių priemonių finansavimo tvarkos aprašas. 2022 m. biudžete šių priemonių įgyvendinimui numatyta 100 tūkst. Eur</p>
		2. Savivaldybėje įdiegtas ir aktyviai taikomas dalyvaujamas biudžetas – savivaldybės biudžetas	Pažangus	EloGE modelio (1.5.11 p.; 10.3 p.) geroji praktika	Pavyzdžiui, dalyvaujamas biudžetas taikomas <u>Klaipėdos mieste</u> , <u>Kauno rajone</u> , <u>Vilniaus mieste</u> ir kt.	1	Patvirtinti Utenos rajono savivaldybės dalyvaujamojo biudžeto tvarkos aprašą numatyta Savivaldybės tarybos 2022 m. veiklos plane,

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		rengiamas konsultuojantis su savivaldybės gyventojais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis			Plačiau – bendroji informacija apie <u>dalyvaujimą biudžeta</u> .		patvirtintame Tarybos 2022-01-27 sprendimu Nr TS-1 https://teisineinformacija.lt/uten/a/document/72265
4. Personalo valdymas	1. Atsakomybių pasiskirstymas savivaldybėje lygių galimybių įgyvendinimui	1. Lygių galimybių priemonių ir projektų vadybai savivaldybėje yra tinkamai įgalintas ir ištekliais aprūpintas darbuotojas ar kitas asmuo (pavyzdžiui, koordinatorius), kurio veikloje lygių galimybių srities uždaviniai yra tinkamo prioriteto	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui, paskirtas koordinatorius, vykdamas šios srities funkcijas. Taip pat atsakingas darbuotojas ar kitas asmuo įgalinamas suteikiant reikalingą šios politikos įgyvendinimo palaikymą iš aukščiausios vadovybės ir viso personalo, puoselėjant šios politikos įgyvendinimo kultūrą, skiriant reikiamus išteklius ir sudarant kitas sėkmės prielaidas	1	Lygių galimybių srities veiklų koordinavimas bendru susitarimu pavestas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui. Savivaldybė tikisi tapti pilotine savivaldybe, kurioje bus steigama koordinatoriaus, atsakingo už lygių galimybių, lyčių lygybės, smurto artimoje aplinkoje prevencijos politikos įgyvendinimą, pareigybę.
	2. Reikalavimų personalo kompetencijai, tikslų nustatymas	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos atitinkamam personalui nustato: 1) reikalavimus kompetencijai lygių galimybių srityje;	Pažangus	EloGE modelio (7.1.1 p.) geroji praktika	Reikalavimai kompetencijai gali būti įtvirtinti atitinkamo personalo pareigybių aprašymuose (pareiginiuose nuostatuose) ir kvalifikaciniuose reikalavimuose. Pavyzdys: šių reikalavimų apibrėžimas gali būti atliekamas vadovaujantis <u>valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika</u> arba darbuotojams taikomomis metodikomis ir teisės aktais	0	<i>Savivaldybės valstybės tarnautojų, kitų darbuotojų pareigybių aprašymuose nėra reikalavimo dėl kompetencijos lygių galimybių srityje</i>
		2) individualius tikslus lygių galimybių srityje	Pažangus	Geroji praktika	Savivaldybėje gali būti nustatyti atitinkami atsakingi asmenys šios politikos užduočių įgyvendinimui ir šiems asmenims yra suformuluoti konkretūs metiniai ir (arba) kiti tikslai – kokį išmatuojamais rodikliais apibrėžiamą rezultatą jie savo veikloje turi pasiekti.	1	Lygių galimybių srities veiklų koordinavimas bendru susitarimu pavestas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui (TBK) 2022 m. nustatyta užduotis: iki III ketvirčio pabaigos atlikti paslaugų asmenims su negalia prieinamumo, kokybės ir plėtros poreikio Utenos rajono savivaldybėje analizę. Išvadas ir rekomendacijas pateikti Utenos

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							rajono savivaldybės Neįgalųjų reikalų komisijai. Pagal analizės išvadas ir rekomendacijas Neįgalųjų reikalų komisija teiks siūlymus merui dėl paslaugų neįgaliesiems prieinamumo didinimo.
	3. Personalo veiklos vertinimas ir skatinimas	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos vykdo atitinkamo personalo:					
		1) vertinimą, kuris apima tikslų įgyvendinimo bei pasiektų rezultatų vertinimą, kompetencijų vertinimą lygių galimybių srityje;	Pažangus	EloGE modelio (7.1.1 p.; 7.2.2 p.) geroji praktika	Gali būti vykdomas personalo vertinimas: 1) nustatant, kaip asmuo įvykdė išskeltus veiklos tikslus ir užduotis, kokie rezultatai pasiekti ir pan. Pavyzdžiui, darbuotojo metinėje veiklos vertinimo ataskaitoje gali būti vertinamas kokybė ir rezultatyvumas (planuotos veiklos įgyvendinimo ir planuotų rezultatų pasiekimo laipsnis), efektyvumas ir pan.; 2) nustatant, ar personalo kompetencijos yra tinkamos bei pakankamos išskeltiems veiklos tikslams ir užduotims įgyvendinti. Atitinkamai vertinimo pagrindu gali būti planuojamas kompetencijos kėlimas ar kiti sprendimai.	0	Savivaldybės, savivaldybės įstaigų valstybės tarnautojų kasmetinė veikla vertinama vadovaujantis Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Savivaldybės, savivaldybės įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kasmetinės veiklos vertinimas vykdomas vadovaujantis Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Kompetencijos lygių galimybių srityje nevertinamos
		2) motyvavimą ir skatinimą už tikslų įgyvendinimą bei pasiektus rezultatus lygių galimybių srityje	Pažangus	Geroji praktika	Personalo motyvavimo ir skatinimo sprendimų pavyzdžiai: geresnių karjeros galimybių sudarymas, atlyginimo priedų jį premijų skyrimas	0	Valstybės tarnautojai, darbuotojai skatinami teisės aktų nustatyta tvarka
	4. Personalo kompetencijų tobulinimas	1. Atitinkamas savivaldybės institucijų ir įstaigų personalas kelia kompetencijas lygių galimybių srityje	Bazinis	EloGE modelio (7.2.4 p.) ir ISO 9001 (7.2 c.) geroji praktika	Atitinkamas savivaldybės institucijų ir įstaigų personalas kelia kompetencijas lygių galimybių srityje įvairiomis formomis: dalyvavimas mokymuose, seminaruose, projektinėse bei bendradarbiavimo	2	Kompetencijų tobulinimui lygių galimybių srityje 2021 m. spalio 5 d. organizuoti mokymai savivaldybės administracijos darbuotojams tema „Lyčių lygybės stebėsena savivaldybėje“, mokymus vedė

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					<p>iniciatyvose, savarankiškas bei komandinis darbas gilinantis į politikos srities metodologinį ir praktinį įgyvendinimą, kitų mokymas bei kt.</p> <p>Pavyzdžiui, Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje veikia saugios darbo aplinkos politikos įgyvendinimą koordinuojanti ir prižiūrinti darbo grupė „Dirbam kartu“, kuri vykdo prevencinę ir šviečiamąją veiklą lygių galimybių srityje. Jos veikloje dalyvauja darbuotojai ir vadovai.</p>		<p>Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos komanda.</p> <p>2022-10-07 organizuoti mokymai „GEROVĖ IR LYČIŲ LYGYBĖ: KODĖL? KAS? KAIP?“ UTENOS RAJONO, SENIŪNAMS IR SENIŪNIJŲ DARBUOTOJAMS, SENIŪNAIČIAMS, BENDRUOMENIŲ NARIAMS, JAUNIMO IR NVO ATSTOVAMS</p> <p>Asmuo (TBK), atsakingas už lyčių lygybės, lygių galimybių politikų formavimą savivaldybės lygmeniu, dalyvauja SADM organizuojamuose mokymuose, pasitarimuose.</p> <p>Administracijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. AĮ-849 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos lygių galimybių politiką ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašas, kuris nustato lygių galimybių administracijoje principus ir jų įgyvendinimo darbe sąlygas bei tvarką.</p>
5. Bendradarbiavimas	1. Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais (nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt.)	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos remia nevyriausybinių organizacijų tikslinius veiklos projektus, kurie padeda įgyvendinti lygias galimybes	Bazinis	<u>LR lygių galimybių įstatymo</u> 5 str. 1 d. 3 p.	Pavyzdžiui, savivaldybė per nevyriausybinių organizacijų projektų finansavimo konkursus remia nevyriausybinių organizacijų projektus, padedančius įgyvendinti lygias galimybes: verslumo, jaunimo politikos, socialinės įtraukties, sveikatos, kultūros, žmogaus teisių, regiono plėtros bei kitose srityse	3	Utenos rajono savivaldybės 2022 m. biudžete, patvirtintame tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. TS-23, numatyta 1664,7 tūkst. Eur veikloms, kurias gali įgyvendinti ne tik bendruomeninės organizacijos ir nevyriausybinių organizacijos sąvoką atitinkantys juridiniai asmenys, bet ir kiti juridiniai asmenys. Iš šių lėšų finansuojamos, bendrafinansuojamos projektinės veiklos, perkamos viešosios paslaugos socialinės apsaugos, kaimo įveiklinimo, kultūrinės ir religinės veiklos, Jaunimo veiklos, neformalaus

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>vaikų švietimo, sveikatos, aplinkos apsaugos, viešosios tvarkos srityse. Finansuojamų veiklų įgyvendinimui su NVO pasirašomos savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo sutartys.</p> <p>Savivaldybėje įgyvendinami Reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems teikimo bendruomenėje projektai, pasirašytos sutartys su 5 neįgaliųjų organizacijomis.</p> <p>Vaikų dienos socialinės priežiūros (VDC) paslaugas teikia 10 NVO, su jomis sudarytos sutartys. VDC atstovams 2020 m. organizuoti mokymai dėl pasirengimo teikti akredituotą vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugą.</p>
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos kitais būdais bendradarbiauja su socialiniais partneriais, siekiant įgyvendinti lygias galimybes	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, pasirašomos bendradarbiavimo sutartys, socialiniai partneriai kviečiami į renginius, jie įtraukiami į įvairių sprendimų priėmimą, kartu su partneriais įgyvendinami bendri mokymai bei projektai, prisidedantys prie lygių galimybių įgyvendinimo, veikia nuolatinis formalus mechanizmas, kuris naudojamas konsultacijoms su NVO, soc. partneriais, išnaudojamas NVO Tarybos ir (arba) Bendruomeninių organizacijų tarybos mechanizmas (Vilniaus miesto pavyzdys)	3	<p>Pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su socialiniais partneriais, siekiant įgyvendinti lygias galimybes: Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir nepriuginčius vaikus, bendrija PAGAVA;</p> <p>Higienos institutu, Sveikatos apsaugos ministerija, Utenos rajono visuomenės sveikatos biuru dėl programos „Neįtikėtini metai“ įgyvendinimo, kurios metu parengti grupių vadovai vesti tėvystės įgūdžių mokymus tėvams, auginantiems vaikams nuo 3 iki 6 m. amžiaus, turinčius elgesio problemų. Šiuo metu rengiami grupių vadovai, mokymams tėvų, kurie augina vaikus nuo 7 iki 12 metų su elgesio problemomis. (2021-11-29 Nr. S9-128);</p> <p>Su socialiniais partneriais dalinamasi visa jiems aktuali</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							informacija, kuri gaunama savivaldybės apie organizuojamus mokymus, seminarus, konferencijas ir t.t.
	2. Keitimasis gerąja patirtimi ir gerosiomis praktikomis	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos proaktyviai keičiasi gerąja patirtimi su centrine valdžia, kitomis savivaldybėmis ir naudojasi gauta informacija, gerindamos savo veiklą lygių galimybių srityje	Pažangus	EloGE modelio (3.3.4 p.) geroji praktika	Pavyzdžiui, savivaldybės bendradarbiauja su LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	2	Savivaldybė, savivaldybės įstaigos ir institucijos bendradarbiauja su LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba teikdami informaciją pagal paklausimą, dalyvaudama mokymuose, pasitarimuose, konferencijose, dalyvaudami įv. komisijų, tarybų veikloje regiono, valstybės lygiu: Savivaldybės TBK yra Nacionalinės šeimos tarybos narė. Konferencijoje „Šeimos politikos iššūkiai ir galimybės: kompleksinės paslaugos šeimai“ pristatė pranešimą „palankios šeimai politikos formavimas savivaldybėje“ (2021-06-01); Konferencijoje „Lietuvos demografinės situacijos tendencijos viešosios politikos kontekste“ pristatė pranešimą „Demografinė situacija ir pasekmės Lietuvos regionuose – Demografijos pasekmės sveikatos sektoriuje (Utenos r. sav. situacija) (2022-05-18); Utenos r. sav. šeimos komisija savo veiklos patirtimi dalinosi su Rokiškio r. savivaldybės šeimos taryba (2019-11-20 ir 2021-08-17) ir Vilniaus r. sav. šeimos taryba (2022-04-11)
	3. Savivaldybėje gyventojai ir kitos suinteresuotosios šalys aktyviai dalyvauja viešajame valdyme ir aiškiai apibrėžtais būdais	1. Pagal nustatytą konsultavimosi su bendruomene procesą savivaldybė viešai skelbia veiklos planus, konsultuojasi dėl jų su gyventojais, nevyriausybinėmis organizacijomis, verslininkais ir	Bazinis	EloGE modelio (1.2.2 p.; 12.4 p.) geroji praktika; <u>Visuomenės dalyvavimo viešojo valdymo procesuose stebėsenos metodika</u>	Pavyzdžiui: 1) nustatyta konsultavimosi su visuomene tvarka (chartija) ir apibrėžta, kokiais klausimais konsultuojamasi. Konsultavimosi su visuomene tvarka (chartija) skelbiama viešai;	2	Savo nuomonę, pasiūlymus gyventojai gali pareikšti raštu el. p. adresu info@utena.lt Savivaldybės, savivaldybės įstaigų puslapiuose skelbiami specialistų kontaktiniai tel, kuriais gyventojai gali konsultuotis jiems rūpimais klausimais.

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
	yra įtraukiami į visuomeninį gyvenimą	kitomis suinteresuotosiomis šalimis, kviečia teikti pasiūlymus			2) naudojami įvairūs visuomenės informavimo kanalai (ne tik savivaldybės interneto svetainė). Konsultavimosi priemonių įvairovė (savivaldybės interneto svetainėje yra numatyta platforma, kur galima pareikšti poziciją raštu). Deklaruojamos konsultavimosi priemonės aktyviai naudojamos (reguliarumas ir konsultacijos realiai vyksta); 3) savivaldybės institucijų ir įstaigų darbuotojai paaiškina savo sprendimus gyventojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims		
		2. Savivaldybė su gyventojais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis konsultuojasi pradiniam sprendimų priėmimo proceso etape. Visų savivaldybės gyventojų nuomonė išklausa ir į ją yra atsižvelgiama priimant sprendimus, tinkamai atsižvelgiant į dalyvaujančių sprendimų priėmimo grupių socialinius ar kitus poreikius. Savivaldybėje vyrauja ne atskirų interesų grupių, o bendri visų gyventojų ir kitų suinteresuotųjų šalių interesai	Bazinis	EloGE modelio (1.2.4 p.; 1.4 p.; 1.5.11 p.; 4 p.; 5 p.; 6 p.) geroji praktika; <u>Visuomenės dalyvavimo viešojo valdymo procesuose stebėsenos metodika</u>	Pavyzdžiui: 1) atliekamos gyventojų bei kitų suinteresuotųjų šalių apklausos, savivaldybės gyventojai yra patenkinti turimomis galimybėmis daryti poveikį savivaldybės sprendimams, kurie jiems yra aktualūs, užtikrinamos kitos konsultavimosi formos dėl suinteresuotųjų šalių nuomonės dėl ruošiamo sprendimo, prieš savivaldybės administracijai pradant rengti teisės aktų projektus; 2) savivaldybė gerai informuoja savivaldybės suinteresuotąsias šalis apie sprendžiamus klausimus; 3) savivaldybėje sukurtos ir įgyvendinamos programos, kuriomis siekiama į sprendimų priėmimą įtraukti mažiau galimybių turinčius ar socialinę atskirtį patiriančius asmenis; 4) užtikrinamas skirtingų dalyvavimo metodų įvairumas.	3	Konsultavimasis su gyventojais ir kitomis suinteresuotomis šalimis vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka. Visa informacija skelbiama savivaldybės ir savivaldybės įstaigų tinklapiuose ir facebook paskyroje, kur gyventojai kviečiami susipažinti su strateginių dokumentų projektais (strateginis veiklos planas, metų biudžetas, socialinių paslaugų planas ir t.t.) ir išreikšti savo nuomonę el. p. info@utena.lt, organizuojami vieši projektų pristatymai. Moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimui savivaldybėje veikia: Savivaldybės taryba ir jos komitetai: Aplinkos apsaugos, socialinių sveikatos ir kaimo reikalų komitetas Ekonomikos, finansų, biudžeto ir turto valdymo reikalų komitetas Švietimo, kultūros ir sporto reikalų komitetas

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					<p>Pavyzdžiui, https://dalyvauk.vilnius.lt;</p> <p>5) sprendimų projektų svarstymo protokoluose yra užfiksuoti skirtingų socialinių grupių atstovų pasiūlymai;</p> <p>6) savivaldybė įdiegė patariamojo dalyvavimo metodus (patariamieji posėdžiai, piliečių žiuri, viešas biudžeto svarstymas ir pan.). Formalių konsultacijų protokolai yra skelbiami viešai.</p> <p>Visuomeninės komisijos įtraukiamos į sprendimų priėmimą;</p> <p>7) savivaldybėje su visais gyventojais elgiamasi vienodai, neatsižvelgiant į jų ryšius su išrinktaisiais savivaldybės tarybos nariais ir administracijos darbuotojais ar kt.</p>		<p>Teritorijų planavimo, statybos ir infrastruktūros plėtros reikalų komitetas</p> <p>Komisijos:</p> <p>Utenos r. sav. narkotikų kontrolės komisija;</p> <p>Utenos r. sav. šeimos komisija</p> <p>Utenos r. sav. neįgalųjų reikalų komisija</p> <p>Utenos r. sav. kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisija;</p> <p>Utenos jaunimo reikalų taryba;</p> <p>Bendruomenės sveikatos taryba;</p> <p>Pareigybės:</p> <p>Jaunimo reikalų koordinadorius, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinadorius, kurie susipažįsta su kuriojamos sritys rengiamais teisės aktais, teikia siūlymus dokumento rengėjams.</p> <p>Visi komisijų, tarybų posėdžiai protokoluojami, teisės aktų nustatyta tvarka skelbiami viešai.</p> <p>Visų komisijų nariai pasirašo nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijas.</p> <p>Savivaldybėje su visais gyventojais elgiamasi vienodai, neatsižvelgiant į jų ryšius su išrinktaisiais savivaldybės tarybos nariais ir administracijos darbuotojais ar kt. Savivaldybės tinklapyje paskelbtas patikėjimo telefonas.</p> <p>Savivaldybėje veikia antikorupcijos komisija</p>
6. Priemonių formavi-	1. Lygių galimybių pažeidimų prevencija ir lygių	1. Savivaldybės švietimo įstaigos užtikrina:					
		1) saugią aplinką, sąlygas, procesus, orientuotus į patyčių	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui:	3	Švietimo įstaigos, kurdamos saugią aplinką, sąlygas,

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
mas ir įgyvendinimas, paslaugų teikimo organizavimas, infrastruktūra	galimybių įgyvendinimas, pasitelkiant švietimo, ekonomikos ir kitus sektorius	aprašų mažinimą ir savižudybių prevenciją, gerą psichologinį mikroklimatą;			1) 61-je Kauno miesto bendrojo ugdymo mokykloje yra įgyvendinama 20 prevencinių programų, skirtų nesmurtinio elgesio įtvirtinimui (Olweus patyčių prevencijos programa, LIONS QUEST programos) bei kitos socialinio ir emocinio ugdymo programos; 2) taikoma LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengta metodinė medžiaga apie smurto ir patyčių prevenciją ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojams ir kt.; 3) plėtojamas bendradarbiavimas ir tėvai (globėjai) aktyviai įtraukiami į vaikų ugdymą ir darnių santykių šeimoje plėtojimą		procesus, orientuotus į patyčių aprašų mažinimą ir savižudybių prevenciją, gerą psichologinį mikroklimatą vadovaujasi LR švietimo įstatymu ir užtikrina, kad kiekvienas mokinys nuolat dalyvautų bent vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje, apimančioje smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą, įgyvendinant pateiktas švietimo ir mokslo ministro patvirtintas rekomendacijas dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose. ŠVIS duomenimis Utenos r. sav. švietimo įstaigos 2021-2022 m. įgyvendina 9 programas iš švietimo ir mokslo ministerijos rekomenduotų. Mokinių, tėvų įtraukimas į mokyklos švietimo tikslų, saugios mokyklos aplinkos kūrimą vykdomas per mokyklos savivaldos institucijas: mokyklos tarybą, mokinių tarybą, tėvų komitetą/tarybą, vadovaujantis LR švietimo įstatymo nuostatomis.
		2) vaikų ir moksleivių ugdymą, orientuotą į lygių galimybių įgyvendinimo gebėjimus, žinias ir supratimą	Bazinis	LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo 4 str. 2 d. 1 p.	Švietimo įstaigose turi būti užtikrinamas privalomas temų apie moterų ir vyrų teisių lygybę, smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pagarbą kiekvieno asmens orumui, tarpusavio pagalbą, socialinius-emocinius gebėjimus, nesmurtinius konfliktų sprendimo būdus, teisę į asmens neliečiamybę integravimas į	3	Įgyvendinamos ugdymo turinį švietimo įstaigos vadovaujasi ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir specialiojo ugdymo bendrosiomis programomis ir privalomų atskirų amžiaus grupių prevencijos programomis: sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendroji programa, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programos, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ir amžių		prevencijos programa bei gyvenimo įgūdžių ugdymo programa, patvirtintomis LŠ Švietimo ir mokslo ministro, integruojant į mokomųjų dalykų turinį, į papildomą ugdymą, į neformaliojo švietimo programas, klases valandėle ar kitu mokyklai tinkamu būdu.
		3) individualių ugdymosi poreikių turinčių vaikų poreikių tenkinimą, įgyvendinant įtraukijį ugdymą, švietimo pagalbą ir kitas priemones	Bazinis	<u>LR švietimo įstatymas</u>	Kauno rajono pavyzdys: įgyvendinamas <u>Kauno rajono savivaldybės pasirengimo įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui 2022-2024 metų priemonių planas</u> . Kasmet vykdoma švietimo pagalbos prieinamumo, švietimo įstaigų aplinkų pritaikymo asmenų su negalia poreikiams stebėseną. Švietimo pagalbos prieinamumui gerinti nuosekliai didinamas švietimo pagalbos specialistų skaičius švietimo įstaigose, pritaikoma infrastruktūra. Ugdymo įstaigose individualių ugdymosi poreikių mokiniui kiekvienais metais sudaromas individualus ugdymo planas, jame numatomas ugdymo turinys, reikalinga specialistų pagalba atsižvelgiant į vaiko poreikius, gebėjimus ir galias. Pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai nuolat teikia konsultacijas tėvams ir mokyklų švietimo pagalbos specialistams ugdymo proceso individualizavimo klausimais.	3	2019 m. savivaldybėje atlikta bazinio paslaugų šeimai paketo paslaugų prieinamumo analizė, kur viena iš šių paslaugų yra švietimo pagalba. Parengtas Utenos rajono savivaldybės 2020-2023 m. koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planas, patvirtintas administracijos direktoriaus 2020-08-24 įsakymu Nr. AĮ-921 Įgyvendinant įtraukijį ugdymą ir užtikrinant visuotinį ugdymą vaikams nuo 2 metų pagal ikimokyklinio ugdymo programą, parengtas Švietimo pagalbos paslaugų prieinamumo didinimo planas Utenos rajono savivaldybės mokyklose-darželiuose, lopšeliuose-darželiuose 2022-2024 metais Neįgalųjų poreikiams pritaikoma švietimo įstaigų infrastruktūra: Utenos vaikų lopšelyje darželyje „Šaltinėlis“ įrengtas keltuvas; Utenos vaikų lopšelyje darželyje Pasaka“ įrengtas pandusas; Utenos r. savivaldybės 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane numatyti svarbiausi darbai: Utenos vaikų lopšelio - darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas (jau parengtas techninis projektas) Utenos vaikų lopšelio - darželio „Pasaka“ modernizavimas;

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>Utenos mokyklos – vaikų darželio „Eglutė“ modernizavimas; Perkamas techninis projektas įrengti liftą Utenos Kraštonos progimnazijoje.</p> <p>Ugdymo įstaigose individualių ugdymosi poreikių mokiniui kiekvienais metais sudaromas individualus ugdymo planas, jame numatomas ugdymo turinys, reikalinga specialistų pagalba atsižvelgiant į vaiko poreikius, gebėjimus ir galias.</p> <p>Vadovaujantis LR švietimo įstatymu, vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki mokslo metų, kuriais jiems sueina 21 metai, pabaigos, o tiems, kurie dėl ligos mokėsi su pertraukomis ir pateikė tokių pertraukų priežastį pagrindžiančius dokumentus, – iki mokslo metų, kuriais jiems sueina 23 metai, pabaigos) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugos, už kurių teikimą savivaldybėje atsako TBK</p> <p>Pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai nuolat teikia konsultacijas tėvams ir mokyklų švietimo pagalbos specialistams ugdymo proceso individualizavimo klausimais.</p>
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos efektyviai skatina ekonominę veiklą, verslumą, ūkinę veiklą, kultūrą, jaunimo politikos bei kitų sektorių plėtrą savivaldybėje, sudarant sąlygas	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, atsižvelgiant į vietinio žemės ūkio potencialą, skatinami savivaldybės šeimos bei smulkūs žemės ūkiai, perdirbėjai ir gamintojai, logistikos teikėjai, plėtojant trumpąsias maisto tiekimo grandines, perkant vietinę	3	Utenos r. sav. 2022-2024 m. strateginiame veiklos plane numatytos programos, kurių įgyvendinimas prisideda prie lygių galimybių užtikrinimo: Ekonomikos skatinimui, kuriant verslui ir turizmui palankią aplinką, Utenos rajono investicinio patrauklumo

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		užimtumui, pilietiškumui, gerovės kūrimui savivaldybėje bei neigiamų socialinių reiškinių (galinčių lemti lygių galimybių pažeidimus ar prastesnes įvairių asmenų grupių lygias galimybes) mažinimui			produkciją ir ją tiekiant švietimo, socialinėms ir kitoms įstaigoms savivaldybėje. Šiuo būtų gerinamos smulkios ir vidutinio verslo, šeimos bei smulkių žemės ūkių lygios konkurencinės sąlygos bendroje rinkoje		<p>didinimui įgyvendinama programa „Ekonomikos skatinimo ir turizmo plėtojimo veiksmų programa“, Programos įgyvendinimui 2022 m. numatyta 1 597 956,00 Eur. Įgyvendinamos priemonės: „Verslo programų ir projektų rėmimas“, „Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programa“, Projektas „Utenos regiono gyventojų socialinės įtraukties didinimas, kuriant ir plėtojant socialinį verslą“ ir kitos.</p> <p>Siekiant aktyvinti žemės ūkio ir kaimo vystymąsi įgyvendinama „Kaimo rėmimo programa“, 2022 m. skirta 1 455 708,76. Iš jų finansuojami projektai paramai ūkininkams, bendruomenėms gauti ir kt.</p> <p>Siekiant skatinti kūrybinę veiklą ir meno įvairovę, stiprinti kultūros įstaigų materialinę bazę įgyvendinama „Kultūrinės veiklos plėtros programa“, 2022 m. skirta – 3 346 290 Eur. Iš jų finansuojami kultūrinės veiklos projektai, bendruomeniškumą skatinantys projektai, religinių bendruomenių projektai.</p> <p>Siekiant gyvendinti švietimo, sporto ir jaunimo politiką, vykdoma „Kokybiško švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo programa“, 2022 m. skirta 24 881 730 Eur. Iš jų finansuojami vaikų vasaros poilsio stovyklų projektai, Parama studentams, studijuojantiems pagal savivaldybei trūkstamų</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>specialybių programą (2022-07-27 administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AĮ-980 patvirtintas Utenos rajonui reikalingų specialybių prioritetas sąrašas):</p> <p>sportinės veiklos projektai, jaunimo veiklos organizacijų veiklos projektai.</p> <p>Veikia Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras, Utenos jaunimo informacijos centras, Maltiečių Vyžuonų atvira jaunimo erdvė, skaičiuojamas pakankamas jaunimo politikos veikėjų, jaunimo politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų skaičius nuolat auga, skiriamas projektinis finansavimas jaunimo organizacijoms ir įstaigoms, dirbančioms su jaunimu. 2021 metais jaunimo nevyriausybinės organizacijos iniciatyva įrengta jaunimo erdvė lauke, kurioje jaunimas leidžia laisvalaikį vasaros laikotarpiu.</p> <p>Gerinant sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą įgyvendinama „Sveikatos apsaugos programa“. 2022 m. skirta 2 504 173 Eur. Iš šių lėšų finansuojama trūkstamų specialybių gydytojų motyvavimo įsidarbinti savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigose išlaidos, sveikatos projektai ir kt.</p> <p>Siekiant organizuoti socialines paslaugas įvairių socialinių grupių asmenims, įgyvendinama</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							„Socialinės apsaugos plėtojimo programa“. 2022 m skirta 17 306 216 Eur. Iš jų finansuojama užimtumo didinimo programa, socialinių įstaigų projektai, bendruomeninės veiklos stiprinimo projektai ir kt.
	2. Savivaldybėje paslaugos, infrastruktūra ir priemonės yra tinkamai plėtojamos bei koordinuojamos, siekiant įgyvendinti lygias galimybes	1. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų vykdo proaktyvų paslaugų, priemonių ir kitos suinteresuotosioms šalims (apimant įvairias socialines grupes ir užtikrinant lygias galimybes) aktualios informacijos viešinimą bei komunikaciją – pateikiant gerai prieinamą, susistemintą, savalaikę ir aiškią informaciją	Bazinis	Geroji praktika	Suinteresuotosioms šalims (apimant įvairias socialines grupes ir užtikrinant lygias galimybes) populiariais komunikacijos kanalais pateikta prieinama, susisteminta, savalaikė ir aiški informacija. Vykdomas visuomenės švietimas ir sąmoningumo didinimas lygių galimybių temomis	3	Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų vykdo teikiamų paslaugų viešinimą savo internetinėse svetainėse, facebook paskyroje. Utenos r. sav tinklapyje informacija apie pagalbą ir paslaugas karo pabėgėliams iš Ukrainos pateikiama rusų ir ukrainiečių kalbomis. Parengti informaciniai lankstinukai ukrainiečių kalba. Informaciniai lankstinukai apie NVO teikiamą pagalbą nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje, prekybą žmonėmis, seksualinę prievartą karo zonoje dalinami per Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Utenos skyrių Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras, atliekantis bendruomeninių šeimų namų funkciją, teikia informaciją apie visas savivaldybėje teikiamas paslaugas „vieno langelio“ principu.
		2. Savivaldybėje paslaugos, viešoji infrastruktūra ir viešosios erdvės, skirtos rekreacijai ir laisvalaikiui, sportui, kultūrai, turizmui ir kitoms paskirtims, yra plėtojamos siekiant užtikrinti lygias galimybes	Bazinis	ISO 18091 (A.3 2 p.) geroji praktika	Savivaldybėje paslaugos, viešoji infrastruktūra ir viešosios erdvės, skirtos rekreacijai ir laisvalaikiui, sportui, kultūrai, turizmui ir kitoms paskirtims, yra plėtojamos tolygiai, atsižvelgiant į galimus skirtingo amžiaus žmonių, asmenų su negalia bei kitų grupių poreikius.	2	Savivaldybėje paslaugos, viešoji infrastruktūra ir viešosios erdvės, pastatai, priklausantys savivaldybei, yra plėtojamos tolygiai, atsižvelgiant į galimus skirtingo amžiaus žmonių, asmenų su negalia bei kitų grupių poreikius. Neįgalųjų poreikiams pritaikyta: sveikatos priežiūros

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					<p>Savivaldybės institucijų ir įstaigų <u>internetu svetainės</u>, fizinė infrastruktūra (patalpos ir kt.) klientams ir darbuotojams kokybiškai įrengta, atitinkant <u>Neįgaliųjų reikalų departamento prie SAMM užsakymu parengtą patikros lapą</u>, skirtą paslaugų prieinamumo sąlygoms vertinti ir tobulinti. Plačiau:</p> <p>1) <u>Universalus dizainas</u>;</p> <p>2) <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (11 psl.)</p>		<p>įstaigos - Utenos pirminės sveikatos priežiūros centras, Utenos ligoninė; 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 4 bendrojo ugdymo mokyklos, 3 neformaliojo švietimo įstaigos</p> <p>Trys iš 11 VDC pritaikyti vaikams su negalia, visi VDC gali priimti vaikus su elgesio ir emocijų sutrikimais.</p> <p>Planuojamos investicijos Utenos miesto plaukimo baseino modernizavimui, pritaikant naudotis neįgaliesiems. Per 2022 m. planuojama parengti techninę dokumentaciją šio objekto modernizavimo darbams atlikti.</p> <p>Pastatas Basanavičiaus g. 70 (panaudos teise perduoti neįgaliųjų organizacijoms) pritaikytas Neįgaliųjų poreikiams.</p> <p>Vieni iš dviejų esamų Bendruomeninių vaikų globos namų visiškai pritaikyti Neįgaliųjų poreikiams.</p> <p>2022 m. bus pritaikyti būstai 10 asmenų su negalia</p>
		3. Savivaldybės institucijose ir įstaigose klientai aptarnaujami ir paslaugos teikiamos kokybiškai, laikantis lygių galimybių bei klientų aptarnavimo standarto, užtikrinant paslaugų prieinamumą visoms klientų grupėms	Bazinis	<p><u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo</u> 4 str. 1 d. 4 p.;</p> <p><u>LR lygių galimybių įstatymas</u>;</p> <p><u>Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo</u></p>	<p>Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina jog teikiant administracines ar viešąsias paslaugas būtų užtikrintos lygios galimybės. Pavyzdžiui, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos geroji praktika klientų aptarnavime:</p> <p>1) priimti fizinių asmenų prašymus, parašytus nevalstybine kalba, ir atsakymus į juos teikti ta kalba, kuria buvo kreiptasi</p>	3	<p>Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina jog teikiant administracines ar viešąsias paslaugas būtų užtikrintos lygios galimybės.</p> <p>Aptarnaujant karo pabėgėlius iš Ukrainos, jiems informacija suteikiama rusiu kalba, rašytinė informacinė medžiaga parengta rusų ir ukrainiečių kalbomis.</p> <p>Sveikatos priežiūros, socialines, švietimo paslaugas teikiančios įstaigos visiškai ar iš dalies yra pritaikytos neįgaliųjų</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
				<p>subjektuose taisyklės; <u>Pavyzdinis klientų aptarnavimo viešojo sektoriaus įstaigose standartas;</u> ISO 18091 (A.3 1 p.) ir EloGE modelio (1.4.9 p.) geroji praktika</p>	<p>(naudojantis neoficialiu teksto vertimu – internetinėmis vertyklėmis); 2) užtikrinti klientų, kurie nekalba ar nesupranta valstybinės kalbos arba dėl sensorinio ar kalbos sutrikimo negali suprantamai išreikšti savo minčių, aptarnavimą jam suprantama kalba/naudojant programinę įrangą; 3) užtikrinti sąlygas į pastatą pateikti klientams ir darbuotojams, turintiems judėjimo negalią</p>		<p>poreikiams. Įstaigos užtikrinti sąlygas į pastatą pateikti klientams ir darbuotojams, turintiems judėjimo negalią. Iš dalies negaliųjų poreikiams pritaikytas Utenos r. savivaldybės pastatas</p>
		<p>4. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos, siekdamos užtikrinti lygias galimybes, vykdo tarptautinę veiklą ir (arba) įsitraukia į reikšmingas nacionalines iniciatyvas, ir (arba) įgyvendina priemones ir projektus, kurios sulaukė nacionalinio arba tarptautinio pripažinimo</p>	Pažangus	Geroji praktika	<p>Pavyzdžiui, <u>Nacionaliniuose lygybės ir įvairovės apdovanojimuose 2020–2021</u> buvo nominuoti šie savivaldybių projektai: 1) „Gedimino legionas“, Vilniaus miesto savivaldybė (už susitelkimą koronaviruso pandemijos metu ir pagalbą vyresnio amžiaus vilniečiams); 2) Projektas „Klaipėda – Europos jaunimo sostinė 2021“ (už jaunimo veiklumo skatinimą sukuriant sąlygas laisvai saviraiškai ir plečiant savanorystės galimybes)</p>	2	<p>Utenos rajono Neigaliųjų draugijos pirmininkė Sandra Ragaišytė veda autorinę radijo laidą „Tu gali“ apie negalia turinčio žmogaus orų gyvenimą kartu su visais, apie jo galimybes mokytis, keliauti, dirbti be jokių barjerų, apie visų prisiimtą atsakomybę už negalia turinčių žmonių gerovę. Laida transliuojama kiekvieną trečiadienį 10 val. Kartojama ketvirtadienį 10 val.</p> <p>Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos, siekdamos užtikrinti lygias galimybes, įsitraukia į reikšmingas nacionalines iniciatyvas: Utenos rajono Neigaliųjų draugija dalyvavo projekte „Draugystė veža“</p>
7. Stebėseną, analizę, vertinimą, tobulinimą	1. Stebėseną ir analizę	1. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos periodiškai organizuoja tyrimus, duomenų rinkimą ir analizę, siekdamos išsiaiškinti lygių galimybių būklę savivaldybėje ir užkirsti kelią lygių galimybių	Pažangus	Geroji praktika	<p>Pavyzdžiui: 1) savivaldybė periodiškai analizuoja išorinę aplinką, veiklos kontekstą, savivaldybės teritorijoje teikiamų paslaugų, infrastruktūros ir priemonių prieinamumą bei tinkamumą įvairioms klientų grupėms, pavyzdžiui:</p>	3	<p>Savivaldybėje atliekami socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugų, švietimo pagalbos prieinamumo ir kokybės vertinimai, įvertinant šių paslaugų prieinamumą ir poreikį įvairių grupių asmenims: 2022 m. I ketvirtį atlikta paslaugų analizė, įvertinant paslaugų poreikį asmenims su negalia, seniems ir vienišiams,</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		pažeidimams, bei išanalizuoti kitus aktualius lygių galimybių srities aspektus			<p>1.1) asmenų su negalia poreikių tenkinimo rodikliai – galbūt savivaldybių institucijos, įstaigos neužtikrina tinkamos infrastruktūros, aplinkos, internetinių svetainių prieinamumo bei paslaugų organizavimo procesų asmenims su negalia ar kitoms klientų grupėms;</p> <p>1.2) užimtumo, demografiniai, ekonominiai ir socialiniai rodikliai – galbūt norint gauti vyresnio amžiaus ar asmens su negalia priežiūrą ar globą – tenka laukti ilgose eilėse; prastėja ekonominės, užimtumo ir socialinės sąlygos kurtis ir savo ateitį su savivaldybe sieti jaunosms šeimoms, jaunimui trūksta laisvalaikio, sporto, savo potencialo realizavimo galimybių lyginant su gretimomis savivaldybėmis;</p> <p>1.3) švietimo srities rodikliai – galbūt savivaldybės gyventojų skaičius mažėja ir ekonomikos rodikliai yra prasti, nes trūksta ugdymo vietų darželiuose ir neformalaus ugdymo programų mokyklinio amžiaus vaikams;</p> <p>2) savivaldybė su įvairiomis klientų grupėmis aktyviai konsultuojasi priimant sprendimus.</p> <p>Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms (24-25 psl.)</u></p>		<p>asmenims, patiriantiems socialinę riziką. Patvirtintas Utenos rajono savivaldybės 2020 metų socialinių paslaugų planas Tarybos 2022-03-24 sprendimu Nr. TS-89 2022 m. I ketvirtį atlikta paslaugų prieinamumo analizė asmenims su proto ir psichikos negalia. Utenos regiono perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų plėtros planas suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. 2019 m. atlikta bazinių paslaugų šeimai prieinamumo analizė, įvertinant paslaugų prieinamumą vaikams nuo 0 iki 18 metų. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.utenal.lt/images/Tarpinstitucinis/Bazinio_paslaugu_paketo_seimai_analize_2019.pdf. Parengtas Utenos rajono savivaldybės 2020-2023 m. koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planas, patvirtintas administracijos direktoriaus 2020-08-27 įsakymu Nr. AĮ-921.</p> <p>Utenos rajono Neįgaliųjų draugija atliko Utenos įstaigų aplinkos pritaikymo Neįgaliųjų poreikiams vertinimą 2020,2022 m.</p>
	2. Vertinimas	1. Savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų organizuoja vertinimus, kuriais nustatomas planuojamų ir įgyvendintų	Bazinis	Geroji praktika	<p>Pavyzdžiui:</p> <p>1) savivaldybė, strateginiame plėtros plane išsikėlusį tikslą, uždavinius, priemones lygių galimybių srityje, kasmet stebi,</p>	2	Savivaldybėje kasmet atliekamas valstybės tanautojų metinių užduočių įgyvendinimo vertinimas, rengiama administracijos direktoriaus, mero metų veiklos ataskaitos,

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		priemonių rezultatyvumas (ar uždaviniai ir tikslai yra pasiekti, ar poveikis yra toks, koks buvo numatytas) lygių galimybių įgyvendinimo srityje			<p>kaip keičiasi rodiklių reikšmės bei vertina, ar vyksta teigiami pokyčiai;</p> <p>2) prisidedant prie LR lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo, yra atliekami auditai (pavyzdžiui, auditus atlieka: savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, taip pat Valstybės kontrolė, Vidaus kontrolės ir audito tarnyba). Audito išvados laikomos nešališkomis ir jomis vadovaujama tobulinant veiklą. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (46 psl.)</p>		<p>teikiamos savivaldybės tarybai tvirtinti.</p> <p>Kasmet rengimas savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytų rodiklių įgyvendinimo įsivertinimas, rengiama konkrečių metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo ataskaita, teikiama tarybai tvirtinti.</p>
	3. Tobulinimas	1. Savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos vykdo paslaugų, procesų, priemonių ir kitų elementų tobulinimą lygių galimybių įgyvendinimo srityje	Bazinis	Geroji praktika	<p>Pavyzdžiui, savivaldybė:</p> <p>1) tobulina paslaugų koordinavimą, kokybę ir prieinamumą visoms klientų grupėms;</p> <p>2) stiprina valstybės institucijų, savivaldybių, NVO tarpinstitucinį bendradarbiavimą lygių galimybių įgyvendinimo srityje, ieško naujų modelių ir įrankių, stiprina horizontaliąją ir vertikaliosios komunikaciją;</p> <p>3) imasi veiksmų nustatyti ir įgyvendinti gerosios patirties pavyzdžius ir naujus problemų sprendimo būdus;</p> <p>4) aktyviai dalyvauja naujuose pilotiniuose (bandomuosiuose) ir panašiuose projektuose.</p>	2	<p>Ne rečiau kaip kartą per pusmetį organizuojami tarpinstituciniai pasitarimai dėl koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų ir asmenims, turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių iki 21 metų ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) prieinamumo didinimo ir kokybės gerinimo.</p> <p>Savivaldybės įstaigos, institucijos organizuoja supervizijas bei intervizijas kaip priemonę specialistų tobulėjimui, teikiamų paslaugų kokybei gerinti.</p> <p>Savivaldybė finansuoja NVO teikiamas paslaugas, siekdama paslaugų lankstumo ir prieinamumo didinimo atskirų grupių asmenims. Paslaugų kokybei gerinti akredituoja NVO teikiamas paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka.</p>

LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (46 psl.)		

4 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės pasiektų rodiklių nuostatos lygių galimybių politikos įgyvendinimui

SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS	
1	2	3	4	5	6	7	8	
8. Rodikliai	1. Paslaugų prieinamumo ir rezultatyvumo rodikliai	1. Savivaldybėje viešuoju transportu arba pėsčiomis pasiekiamos bibliotekos ir viešosios interneto prieigos taškai, ikimokyklinio ugdymo, pradinio mokymo ir būtinausios pirminės sveikatos priežiūros paslaugos (bendruomenės slaugytojo, šeimos gydytojo) specializuotuose arba daigafunkcinėse paslaugų teikimo vietose:						
		ne daugiau kaip per 30 minučių	Pažangus	Tolygus paslaugų prieinamumas užtikrina lygias galimybes įvairioms klientų grupėms. Plačiau – <u>Lietuvos regioninės politikos baltoji knyga darniai ir tvariai plėtrai</u>	Savivaldybės atitinkamas paslaugas teikiančių įstaigų ir paslaugų teikimo vietų tinklo išplėtojimo vertinimas.	Vykdo	Moderni susisiekimo sistemos plėtra Utenos rajono savivaldybėje bus vykdoma užtikrinant gatvių, vietinės reikšmės kelių, privažiavimo kelių, automobilių stovėjimo ir laikymo aikštelių atnaujinimą ir įrengimą, plečiant ir modernizuojant gatvių, kelių, viešųjų teritorijų ir perėjų apšvietimą, didinant energijos vartojimo efektyvumą, įrengiant papildomas elektromobilių parkavimo stoteles, diegiant saugaus eismo priemones rajono teritorijoje, atnaujinant ir plečiant Utenos rajono savivaldybės pėsčiųjų ir (arba) dviračių takus, dviračių aikšteles, šaligatvius ir pan. Tokiu būdu bus didinamas darnus judumas, rajono gyventojų saugumas keliuose, mažinamas nelaimingų atsitikimų skaičius.	
		ne daugiau kaip per 60 minučių	Bazinis	-	Bazinio lygio rodiklio įgyvendinimas vertinamas tik tuo atveju, jeigu nėra pasiektas pažangus rodiklio lygis.	Vykdo		

SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS	
1	2	3	4	5	6	7	8	
		2. Savivaldybėje pasiekiamos bendrojo lavinimo, neformaliojo švietimo ir gydytojų specialistų paslaugos, dienos centruose teikiamos socialinės paslaugos, sportavimo, kultūros ir laisvalaikio renginių vietos:						
		per ne daugiau kaip 30 minučių automobiliu; visais atvejais šios paslaugų teikimo vietos turi būti lengvai pasiekiamos ir viešuoju transportu arba užtikrinama pavezėjimo paslauga	Pažangus	Tolygus paslaugų prieinamumas užtikrina lygias galimybes įvairioms klientų grupėms. Plačiau – <u>Lietuvos regioninės politikos baltoji knyga darniai ir tvariai plėtrai</u>	Savivaldybės atitinkamas paslaugas teikiančių įstaigų ir paslaugų teikimo vietų tinklo išplėtojimo vertinimas.	Vykdo	Visos švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įstaigos Utenos rajono savivaldybėje automobiliu ar viešuoju transportu pasiekiamos ne daugiau kaip per 30 min.	
		per ne daugiau kaip 60 minučių automobiliu; visais atvejais šios paslaugų teikimo vietos turi būti lengvai pasiekiamos ir viešuoju transportu arba užtikrinama pavezėjimo paslauga	Bazinis	-	Bazinio lygio rodiklio įgyvendinimas vertinamas tik tuo atveju, jeigu nėra pasiektas pažangus rodiklio lygis.	Vykdo		
		3. Savivaldybėje veikia NVO, kurios:						
		aktyvios įvairiose lygių galimybių srityse	Pažangus	NVO gyvybingumas,	Savivaldybės NVO aktyvumo įvairiose lygių galimybių srityse (neapsiribojant išimtinai asmenų su negalia poreikių tenkinime, bet ir kitose srityse) vertinimas.	Vykdo	NVO aktyviai veikia aplinkos apsaugos, kultūros, vaikų vasaros poilsio, neformalaus vaikų švietimo, smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims srityje	
		aktyvios kitose srityse	Bazinis	plėtra ir veikla įvairiose lygių galimybių srityse (ne vien asmenų su negalia poreikių tenkinime) užtikrina tinkamą lygių galimybių užtikrinimą	Bazinio lygio rodiklio įgyvendinimas vertinamas tik tuo atveju, jeigu nėra pasiektas pažangus rodiklio lygis.	Vykdo		
	2. Lygių galimybių rodikliai	1. Savivaldybėje skurdo rizikos lygis:						
		mažėjo: ≤ -0,25 procentinio punkto (ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su	Pažangus	Skurdo rizikos lygio mažėjimas prisideda prie lygių galimybių	Remiantis Lietuvos statistikos departamento <u>duomenimis</u> pagal	Pildoma, apskaičiuo-	Nepildoma	

SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS	
1	2	3	4	5	6	7	8	
		<p>praėjusių metų laikotarpiu) (t. y. sumažėjo -0,25 procentinio punkto imtinai ar labiau); arba savivaldybė yra tarp trijų mažiausių skurdo rizikos lygi turinčių savivaldybių Lietuvoje</p> <p>ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su praėjusių metų laikotarpiu nereikšmingai mažėjo (iki -0,25 procentinio punkto), nekito arba didėjo</p>	Bazinis	užtikrinimo atitinkamoms socialiai pažeidžiamoms grupėms	<p>formulė: $???????? = SRL_N - SRL_{N-1}$</p> <p>ΔSRL – savivaldybės skurdo rizikos lygio pokytis (procentiniais punktais); SRL_N – savivaldybės ataskaitinių metų laikotarpio skurdo rizikos lygis (procentais); SRL_{N-1} – savivaldybės praėjusių metų laikotarpio skurdo rizikos lygis (procentais).</p> <p>Pastaba – rodiklio apskaičiavimo metodika dar nėra nusistovėjusi bei yra Lietuvos statistikos departamento nuolatos tobulinama, vis dėlto ir šiuo metu paskelbti įverčiai yra pakankamos kokybės (patikimumo) skurdo rizikos mažinimo sprendimų priėmimui.</p>	<p>jant ΔSRL rodiklį. Pastaba – tyrimo metu savivaldybės atstovui pildyti šio informacijos nereikia, pildo Tyrėjas.</p>		
		2. Savivaldybėje dirbančių asmenų su negalia dalis nuo visų darbingo amžiaus asmenų su negalia:						
		<p>augo: $\geq 0,25$ procentinio punkto (ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su praėjusių metų laikotarpiu) (t. y. padidėjo 0,25 procentinio punkto imtinai ar daugiau); arba savivaldybė yra tarp trijų didžiausių dirbančių asmenų su negalia dalį nuo visų darbingo amžiaus asmenų su negalia turinčių savivaldybių Lietuvoje</p>	Pažangus	Dirbančių asmenų su negalia rodiklio augimas indikuoja lygių galimybių užtikrinimą šiai socialiai pažeidžiamai grupei	<p>Remiantis Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis pagal formulę: $??DŽN = DŽN_N - DŽN_{N-1}$</p> <p>??DŽN – savivaldybėje dirbančių asmenų su negalia dalies nuo visų darbingo amžiaus asmenų su negalia pokytis (procentiniais punktais); DŽN_N – savivaldybėje ataskaitinių metų laikotarpiu</p>	<p>Pildoma, apskaičiuojant ??DŽN rodiklį. Pastaba – tyrimo metu savivaldybės atstovui pildyti šio informacijos nereikia, pildo Tyrėjas.</p>	Nepildoma	

SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS
1	2	3	4	5	6	7	8
		ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su praėjusių metų laikotarpiu nereikšmingai augo (iki 0,25 procentinio punkto), nekito arba mažėjo	Bazinis		dirbančių asmenų su negalia dalis nuo visų darbingo amžiaus asmenų su negalia (procentais); DŽN_{N-1} – savivaldybėje parėjusių metų laikotarpiu dirbančių asmenų su negalia dalis nuo visų darbingo amžiaus asmenų su negalia (procentais).		

2. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO SPECIFINĖS NUOSTATOS LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI

5 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės nuostatos lyčių lygybės politikos įgyvendinimui

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Teisinė ir strateginio valdymo bazė	1. Ilgos, vidutinės bei trumpos trukmės strateginiai dokumentai, įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimas	1. Savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytos priemonės, skirtos lyčių lygybei užtikrinti	Bazinis	<u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo</u> 4 str. 1 d. 2 p.; <u>LR strateginio valdymo įstatymo</u> 4 str. 1 d. 7 p.; <u>LR strateginio valdymo metodikos</u> I skyriaus 3 d.	Pavyzdžiui: 1) strateginiame plane formuluodama viziją savivaldybė gali numatyti, kad bus siekiama užtikrinti lyčių lygybę ar nediskriminavimą. Taip pat strateginiame plėtros plane savivaldybė gali deklaruoti, kad lyčių lygybės principo užtikrinimas visose srityse yra jos prioritetas ir viena iš svarbiausių vertybių. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (31 psl.); 2) savivaldybė strateginiame plane formuluodama atskirų sričių (pvz., verslo, švietimo, sveikatos ir pan.) strateginius tikslus, uždavinius ir priemones, kiekvieną šį elementą vertina lyčių lygybės ir nediskriminavimo aspektu. Vertinimo rezultatai atspindi formuluotėse ar vertinimo kriterijuose. Pavyzdžiui: uždavinys – „Skatinti gyventojus pradėti verslą“, o vertinimo kriterijus – „Asmenų, pradėjusių verslą su savivaldybės parama, skaičius (iš jų moterų, vyrų)“. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (36 psl.)	3	Savivaldybės. 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Tarybos 2022-01-27 sprendimu Nr. TS-4 (aktuali redakcija 2022-03-29), įtvirtinta nuostata, kad rengiant planavimo ir jų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus, bus atsižvelgiama į lyčių lygybės, lygių galimybių ir nediskriminavimo (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, išitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacinių motyvų) aspektų integravimą planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapuose, siekiant užkirsti kelią susidaryti kliūtims arba galimybių apribojimams, kurie gali sukelti nepageidaujamas pasekmes moterims ar vyrams, taip pat visuomenės grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją. Vienas iš nustatytų Strateginio plano prioritetų „Visuomenės saugumas ir efektyvus viešasis valdymas“. Prioriteto įgyvendinimui „Savivaldybėje vykdoma korupcijos prevencija, įgyvendinamos administracinė našta mažinančios, lygias galimybes ir teises užtikrinančios priemonės, nuolat rengiami rajono gyventojų nuomonės tyrimai dėl

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>viešojo valdymo efektyvumo, daromos išvados ir priimami sprendimai" (9 psl.) „Numatoma vykdyti Savivaldybės administracijos darbuotojų, politikų, savivaldybės įstaigų darbuotojų ir vadovų nuotolinius ar kontaktinius mokymus (priklausomai nuo situacijos ir ribojimų), organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus, gerinti informacinių technologijų bazę, diegti įvairias programas, atnaujinti savivaldybės ir įstaigų interneto svetaines, gerinti teikiamas elektronines paslaugas, siekti lygių teisių įgyvendinimo, korupcijos mažinimo, administracinės naštos mažinimo, vykdyti teritorinį, finansinį ir strateginį planavimą, kurti ir plėtoti Utenos rajono įvaizdį, vystyti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą.“ (10 psl.)</p> <p>Strateginiame plane, formuojant Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos plėtojimo, Kokybiško švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo, kultūrinės veiklos plėtojimo programų strateginius tikslus, uždavinius ir priemones, vertinama ir lyčių lygybės aspektu.</p> <p>Formuojant Sveikatos apsaugos programos tikslus ir uždavinius įtvirtintos nuostatos, kad moterys ir vyrai, priklausomai nuo lyties, susiduria su skirtingomis sveikatos problemomis bei ligomis, į kurias būtina tinkamai atsižvelgti, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas. Projektų ir veiklų įgyvendinimo metu bus užtikrinama, kad socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos ir toliau būtų geriau pritaikomos</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>konkreiems moterų ir vyrų poreikiams.</p> <p>Nediskriminavimo principas bus integrali programos dalis. Įgyvendinant programą ir naudojantis jos rezultatais, nebus diskriminuojama lyties, rasės, etninės kilmės, tikėjimo ar kitais pagrindais. Bus sudarytos vienodos sąlygos gauti medicininės paslaugas nepriklausomai nuo amžiaus, lytinės orientacijos, tikėjimo ir kt. (44 psl.)</p> <p>Formuojant Socialinės apsaugos plėtojimo programos tikslus ir uždavinius Savivaldybės administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo nuostatomis, užtikrina, kad visuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios teisės ir galimybės, rengia, tvirtina ir įgyvendina priemones, skirtas lygioms galimybėms užtikrinti nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Priemonės lygioms galimybėms užtikrinti numatytos savivaldybės strateginiame veiklos plane. (61 psl)</p> <p>Utenos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. TS-41 „Dėl Utenos rajono savivaldybės nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos, ekonomikos skatinimo ir turizmo plėtos, kaimo rėmimo sričių finansuojamų projektų prioritetų nustatymo“ nustatyti Utenos rajono savivaldybės nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos srities finansuojamų projektų prioritetai: saugios gyvenamosios aplinkos kūrimas, smurto artimoje aplinkoje ir smurto lyties pagrindu</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>prevencija bei priklausomybių prevencija. (16 psl.)</p> <p>Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo programos viena iš priemonių „Saugios aplinkos stiprinimo priemonių ir Prevencijos programos įgyvendinimas. Rezultatas – per metus įgyvendinti ne mažiau kaip 1 Kovos su smurtu lyties pagrindu nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos projektą. (69 psl.)</p> <p>Strateginiame plane sveikatos apsaugos programoje nustatytas siektinas rezultatas, kad sveikatos prevencinės programose dalyvautų lygiomis dalimis – ne mažiau kaip 45 proc. vyrų ir 45 proc. moterų (85, 86 psl.)</p> <p>Įgyvendinant Socialinės apsaugos plėtros programą numatytas siektinas rezultatas, kad kompleksines paslaugas šeimai, neįgaliųjų socialines paslaugas bendruomenėje, gavusių asmenų skaičius neutralus lyties aspektu. (88,89 psl.)</p> <p>Kad asmenų, gavusių koordinuotai teikiamas švietimo pagalbos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas, skaičius yra neutralus lyties pagrindu – paslaugos teikiamos visiems pagal poreikį. (70,</p> <p><i>Strateginis veiklos planas 2022-2024</i> https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1fc1d3a07f6a11ec993ff5ca6e8ba60c</p>
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane, ir (ar) veiksmų plane, ir (ar) chartijoje, ir (ar)	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, Joniškio savivaldybė įgyvendino priemones pagal <u>Joniškio rajono savivaldybės administracijos 2018–2020 metų lyčių lygybės užtikrinimo priemonių planą</u>	2	Savivaldybės. 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Tarybos 2022-01-27 sprendimu Nr. TS-4 (aktuali redakcija 2022-03-29), įtvirtinta nuostata, kad rengiant planavimo ir jų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus, bus atsižvelgiama į lyčių

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		politikoje, ir (ar) paslaugų kokybės ar asmenų aptarnavimo standartuose ar kituose dokumentuose numato principus, procesus ir (arba) įsipareigojimus, kuriais siekiama užtikrinti lyčių lygybę					<p>lygybės, lygių galimybių ir nediskriminavimo (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacinių motyvų) aspektų integravimą planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapuose, siekiant užkirsti kelią susidaryti kliūtims arba galimybių apribojimams, kurie gali sukelti nepageidaujamas pasekmes moterims ar vyrams, taip pat visuomenės grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją.</p> <p>Administracijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. AĮ-849 patvirtinas Utenos rajono savivaldybės administracijos lygių galimybių politiką ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašas.</p> <p>Savivaldybės įstaigų ir institucijų darbo tvarkos taisyklėse įtvirtinti reikalavimai su visais klientais elgtis vienodai pagarbiai, vengti bet kokios diskriminacijos.</p>
		3. Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina, kad visuose jų rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios moterų ir vyrų teisės	Bazinis	<u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo</u> 4 str. 1 d. 1 p.	Savivaldybės kiekvieną kartą turi įvertinti, ar jų rengiami teisės aktai nėra diskriminuojantys lyties pagrindu, ar nė vienas iš lyčių nebus sudarytos blogesnės arba geresnės sąlygos taikant teisės aktą. Pavyzdžiui, yra: 1) taikoma <u>Poveikio lytims vertinimo metodika</u> ; 2) tinkamai įgyvendinamas procesas ir savivaldybės parengta tvarka, skirta vertinti, ar	2	Savivaldybėje nėra konkrečiai apibrėžtos tvarkos, kurioje numatytas vertinimo procesas, ar rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose įtvirtinamos lygios moterų ir vyrų teisės. Savivaldybėje atliekami socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugų, švietimo pagalbos paslaugų prieinamumo ir kokybės vertinimai, įvertinant šių paslaugų prieinamumą ir poreikį ir lyties aspektu: planuojant paslaugų poreikį, renkama statistinė informacija apie paslaugų gavėjus ir pagal lyti;

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					<p>rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose įtvirtinamos lygios moterų ir vyrų teisės. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (11 psl.). Savivaldybė turi apibrėžtą tvarką, kurioje numatytas vertinimo procesas, apimantis elementus, pavyzdžiui:</p> <p>2.1) prieš priimant bet kokią teisės aktą, susijusį su savivaldybės paslaugų teikimu, turi būti surinkta paslaugų gavėjų statistika pagal lytį;</p> <p>2.2) atsižvelgę į gautą statistiką, įvertinama, ar konkretus savivaldybės sprendimas sustiprins nelygybę, ar kaip tik ją ištaisys</p>		<p>atsižvelgę į gautą statistiką, įvertinamas paslaugų poreikis, prevencinės veiklos kryptys. Planuojant veiklas vadovaujamas strateginiame plane įtvirtintomis nuostatomis, kad rengiant planavimo ir jų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus, bus atsižvelgiama į lyčių lygybę, lygių galimybių ir nediskriminavimo (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, išitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacinių motyvų) aspektų integravimą planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapuose, siekiant užkirsti kelią susidaryti kliūtims arba galimybių apribojimams, kurie gali sukelti nepageidaujamas pasekmes moterims ar vyrams, taip pat visuomenės grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją.</p>
		4. Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymą	Bazinis	<u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas</u> ; EloGE modelio (12.3.5 p.) geroji praktika	<p>Pavyzdžiui:</p> <p>1) savivaldybėje yra taikomos veiksmingos teisinės priemonės prieš netinkamą administravimą ir savivaldybės institucijų bei įstaigų veiksmus ar neveikimą šios politikos įgyvendinime;</p> <p>2) prisidedant prie LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo, yra atliekami auditai (pavyzdžiui, auditus atlieka: savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, taip pat Valstybės kontrolė, Vidaus kontrolės ir audito tarnyba). Audito išvados laikomos nešališkomis ir</p>	1	<p>Savivaldybė, Savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovaujasi LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimais ir siekia jų vykdymo. Apie vyrų ir moterų lygių galimybių įstatymo nuostatų nevykdymą paslaugų gavėjai gali teikti skundus savivaldybės administracijai, kurie nagrinėjami vadovaujantis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis LR Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875</p> <p>Administracijos direktoriaus 2021-11-16 įsakymu Nr. 1383 patvirtintas Utenos rajono</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					jomis vadovaujamosi tobulinant veiklą		<p>savivaldybės administracijos asmenų aptarnavimo standartas. Šio standarto 3 punkte įtvirtinti pagrindiniai klientų aptarnavimo principai, iš kurių vienas (3.9 papunktis) Lygios galimybės – paslaugas teikiame visiems klientams nepaisydami jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ar religijos.</p> <p>Administracijos direktoriaus 2022-03-04 įsakymu Nr. AĮ-306 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, elgesio kodeksas. Kodekso 6.2. punkte įtvirtintas Teisingumo principas, kuriuo vadovaudamiesi tarnautojai privalo vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisydami jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų ar kitokių nuostatų</p> <p>Centralizuoto vidaus audito skyrius auditų lygių galimybių politikos įgyvendinimo srityje neatliko</p> <p>Administracijos direktoriaus 2021-04-30 įsakymu Nr. AĮ-502 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, vidaus kontrolės tvarkos aprašas, kuris apima ir rizikos vertinimas, kuris apima rizikos veiksmų, galinčių neigiamai paveikti įstaigai nustatytų tikslų pasiekimą, nustatymą ir analizę;</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
	2. Keitimasis informacija bei asmens duomenų apsauga	1. Užtikrinant lyčių lygybę savivaldybėje yra įtvirtinta tinkama teisinė bazė, informacinės sistemos, duomenų bazės bei procesai, kurie reikalingi sklandžiam bendradarbiavimui, operatyviam reagavimui bei lengvesniam keitimuisi duomenimis ir reikalinga informacija, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugai keliamų reikalavimų	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui, nustatius problematiką ar tobulinimo potencialą, kur gali būti kokybiškiau tenkinami moterų arba vyrų poreikiai, yra užtikrinamas tinkamas tarpinstitucinis ir tarpsritisinis reagavimas, pasidalinimas informacija, veiksmų inicijavimas, įgyvendinant atitinkamus sprendimus paslaugų teikime, savivaldybės viešosiose erdvėse, infrastruktūroje bei kitur	3	Administracijos direktoriaus 2018-11-7 įsakymu Nr. AĮ-1131 patvirtintos Asmens duomenų tvarkymo Utenos rajono savivaldybės administracijoje taisyklės Duomenų apsauga užtikrinama dalinant informacija per dokumentų valdymo sistemą „Kontora“ Visos savivaldybės įstaigos turi pasirengusios asmens duomenų tvarkymo taisykles, paskirti atsakingi asmenys.
2. Veikiančios struktūros	1. Lyčių lygybės srityje veikiančios struktūros	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos bei nevyriausybinės organizacijos bei jų padaliniai veikia koordinuotai ir užtikrina tinkamą lyčių lygybės įgyvendinimą	Bazinis	<u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas</u>	Pavyzdžiui, savivaldybės institucijos ir įstaigos bei nevyriausybinės organizacijos (pavyzdžiui, Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacija, Lietuvos moterų lobistinė organizacija, savivaldybėje veikiantis vyrų krizių centras (jeigu yra) ir kt.) bei jų padaliniai veikia koordinuotai (gali būti įvairūs formatai: darbo grupių, bendrų projektų, iniciatyvų, socialinių, švietimo bei kitų paslaugų plėtros ir kt.) ir užtikrina tinkamą lyčių lygybės įgyvendinimą. Savivaldybėje nevyriausybinės organizacijos veikia lyčių lygybės srityse ir koordinuoja veiksmus su savivaldybės institucijomis ir įstaigomis, taip pat savivaldybės institucijos ir įstaigos koordinuoja lyčių lygybės įgyvendinimą tarpusavyje	3	Utenos rajono savivaldybėje veikia dvi organizacijos, atstovaujančios vyrų ir moterų interesus: Utenos apskrities vyrų krizių centras ir Utenos moterų centras. Šių nevyriausybinių organizacijų atstovai įtraukiami į jv. strateginių dokumentų, programų rengimo darbo grupes, savivaldybės komisijas. Utenos apskrities Vyrų krizių centro atstovas yra Utenos rajono savivaldybės šeimos komisijos pirmininko pavaduotojas, Utenos moterų centro atstovė yra Utenos rajono savivaldybės NVO tarybos narė. Savivaldybė finansuoja organizacijų teikiamas paslaugas projektinio finansavimo principu: Utenos apskrities vyrų krizių centras vykdo smurtinio elgesio keitimo programą, teikia psichologo, socialinio darbuotojo konsultacijas. Utenos moterų centras teikia pagalbą nukentėjus nuo nusikalstamos veiklos.

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
3. Biudžeto formavimas ir įgyvendinimas	1. Biudžeto formavimo ir įgyvendinimo prioritetai, principai	1. Planuojant savivaldybės finansus yra numatytos pakankamos lėšos lyčių lygybei užtikrinti, atsižvelgiant į šios srities politikos iššūkius bei poreikius	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, savivaldybės strateginiame plėtros plane buvo iškeltas tikslas mažinti atotrūkį tarp moterų ir vyrų vidutinės gyvenimo trukmės (nes atliekant situacijos analizę buvo pastebėta, kad savivaldybėje vyrai gyvena vidutiniškai 8 metais trumpiau nei moterys, nustatyta, kad pagrindinė mirtingumo priežastis – širdies ir kraujagyslių ligos). Sudarydama strateginį veiklos planą, savivaldybė Sveikatos paslaugų teikimo programoje numatė priemones, kuriomis skatinamas didesnės dalies vyrų dalyvavimas širdies ir kraujagyslių ligų prevencinėje programoje, ir skyrė finansavimą iš savivaldybės biudžeto	2	<p>Utenos rajono savivaldybės 2022 m. biudžete, patvirtintame tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. TS-23, numatyta 1664,7 tūkst. Eur veikloms, kurias gali įgyvendinti ne tik bendruomeninės organizacijos ir nevyriausybinių organizacijų sąvoką atitinkantys juridiniai asmenys, bet ir kiti juridiniai asmenys.</p> <p>Numatytos lėšos paskirstomos keliais būdais: skelbiant projektų atrankos konkursus; perkant paslaugas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka; prisidedant lėšomis prie priemonės įgyvendinimo pagal atskiros priemonės įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus.</p> <p>Lygių galimybių vyrams ir moterims užtikrinimo priemonėms finansuoti tarybos 2021-12-23 sprendimu Nr. TS-331 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų veiklą, mažinant socialinę atskirtį, prevencinių priemonių finansavimo tvarkos aprašas. 2022 m. biudžete šių priemonių įgyvendinimui numatyta 100 tūkst. Eur. Iš šių lėšų finansuoti Utenos apskrities vyrų krizių centro ir Utenos moterų centro projektai</p> <p>Sveikatos apsaugos programoje numatytiems tikslams pasiekti priemonės finansuojamos per projektinę veiklą. 2022 m. skirta 21089 Eur, finansuoti sveikos gyvensenos, svorio mažinimo ir kiti projektai. Projektinės veiklos prioritetai skelbiami atsižvelgiant į statistinius duomenis sveikatos srityje, kuriuos teikia sveikatos priežiūros įstaigos, visuomenės sveikatos biuras vykdo gyventojų</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							sveikatos stebėseną, atlieka mokinių gyvenamosios tyrimus.
		2. Lyčių aspektas yra integruotas į savivaldybės biudžetą – įgyvendinamas procesas, kurio metu nagrinėjamas savivaldybės biudžetas yra nagrinėjamas siekiant nustatyti, ar jis įvertina moterų ir vyrų socialinės padėties savitumus, taip pat pasiūlyti pakeitimus, kurie padėtų siekti faktinės lyčių lygybės	Pažangus	Geroji praktika	Biudžeto sudarymo lyčių lygybės principu proceso diegimas pagal skirtingas politikos sritis (švietimas, kultūra, sportas ir pan.), finansavimo skyrimas konkrečioms programoms ir kt. Pavyzdžiui, formuojant biudžetą gali būti tiriama, kokia dalis moterų ir vyrų dirba „nemokamą darbą“ prižiūrėdami šeimos narius ir koks būtų efektas savivaldybės biudžetui, jei didesnė dalis gyventojų galėtų visavertiškai dalyvauti darbo rinkoje, mokėti mokesčius ir naudotis reikiamomis savivaldybės paslaugomis. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (44-45 psl.) ir STRATA parengta „Biudžeto sudarymo lyčių lygybės principu Lietuvoje įdiegimo galimybių analizė“	0	Sudarat savivaldybės biudžetą nėra vertinamas Lyčių aspektas. Tik atskirų priemonių sveikatos apsaugos ir socialinės apsaugos plėtros programose rezultato vertinimas numatomas lyties pagrindu.
		3. Savivaldybė sudaro biudžetą lyčių lygybės principu (angl. <i>gender budgeting</i>) – tai lyčių aspekto integravimas į biudžeto sudarymo procesą	Pažangus	Geroji praktika	Atliekamas lyčių aspektu grindžiamas biudžetų vertinimas, lyčių aspektas įtraukiamas į visus biudžeto sudarymo proceso lygmenis ir keičiama pajamų bei išlaidų struktūra, siekiant skatinti lyčių lygybę. Trumpai tariant, biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra strategija ir procesas siekiant ilgalaikio tikslo įgyvendinti lyčių lygybės tikslus. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (44-45 psl.) ir STRATA parengta „Biudžeto sudarymo lyčių lygybės principu	0	Sudarat savivaldybės biudžetą nėra vertinamas Lyčių aspektas. Tik atskirų priemonių sveikatos apsaugos ir socialinės apsaugos plėtros programose rezultato vertinimas numatomas lyties pagrindu.

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					Lietuvoje įdiegimo galimybių analizė“		
4. Personalo valdymas	1. Atsakomybių pasiskirstymas savivaldybėje lygių galimybių įgyvendinimui	1. Lyčių lygybės priemonių ir projektų vadybai savivaldybėje yra tinkamai įgalintas ir ištekliais aprūpintas darbuotojas ar kitas asmuo (pavyzdžiui, koordinatorius), kurio veikloje lygių galimybių srities uždaviniai yra tinkamo prioriteto	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui, paskirtas koordinatorius, vykdamas šios srities funkcijas. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (5 psl.). Taip pat atsakingas darbuotojas ar kitas asmuo įgalinamas suteikiant reikalingą šios politikos įgyvendinimo palaikymą iš aukščiausios vadovybės ir viso personalo, puoselėjant šios politikos įgyvendinimo kultūrą, skiriant reikiamus išteklius ir sudarant kitas sėkmės prielaidas	1	Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygių galimybių ir smurto artimoje aplinkoje srities veiklų koordinavimas bendru susitarimu pavestas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui. Savivaldybė tikisi tapti pilotine savivaldybe, kurioje bus steigiama koordinatoriaus, atsakingo už lygių galimybių, lyčių lygybės, smurto artimoje aplinkoje prevencijos politikos įgyvendinimą, pareigybę
	2. Reikalavimų personalo kompetencijai, tikslų nustatymas	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos atitinkamam personalui nustato:					
		1) reikalavimus kompetencijai lyčių lygybės srityje;	Pažangus	EloGE modelio (7.1.1 p.) geroji praktika	Reikalavimai kompetencijai gali būti įtvirtinti atitinkamo personalo pareigybių aprašymuose (pareiginiuose nuostatuose) ir kvalifikaciniuose reikalavimuose. Pavyzdys: šių reikalavimų apibrėžimas gali būti atliekamas vadovaujantis <u>valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika</u> arba darbuotojams taikomomis metodikomis ir teisės aktais	0	<i>Savivaldybės valstybės tarnautojų, kitų darbuotojų pareigybių aprašymuose nėra reikalavimo dėl kompetencijos lyčių lygybės srityje</i>
		2) individualius tikslus lyčių lygybės srityje	Pažangus	Geroji praktika	Savivaldybėje gali būti nustatyti atitinkami atsakingi asmenys šios politikos užduočių įgyvendinimui ir šiems asmenims yra suformuluoti konkretūs metiniai ir (arba) kiti tikslai – kokį išmatuojamais rodikliais apibrėžiamą rezultatą jie savo veikloje turi pasiekti.	0	TBK, kaip atsakingam asmeniui už Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygių galimybių ir smurto artimoje aplinkoje srities veiklų koordinavimą, 2022 m. nėra suformuota užduočių lyčių lygybės srityje .
		1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos vykdo atitinkamo personalo:					

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
	3. Personalo veiklos vertinimas ir skatinimas	1) vertinimą, kuris apima tikslų įgyvendinimo bei pasiektų rezultatų vertinimą, kompetencijų vertinimą lyčių lygybės srityje;	Pažangus	EloGE modelio (7.1.1 p.; 7.2.2 p.) geroji praktika	Gali būti vykdomas personalo vertinimas: 1) nustatant, kaip asmuo įvykdė išskeltus veiklos tikslus ir užduotis, kokie rezultatai pasiekti ir pan. Pavyzdžiui, darbuotojo metinėje veiklos vertinimo ataskaitoje gali būti vertinamas kokybė ir rezultatyvumas (planuotos veiklos įgyvendinimo ir planuotų rezultatų pasiekimo laipsnis), efektyvumas ir pan.; 2) nustatant, ar personalo kompetencijos yra tinkamos bei pakankamos išskeltiems veiklos tikslams ir užduotims įgyvendinti. Atitinkamai vertinimo pagrindu gali būti planuojamas kompetencijos kėlimas ar kiti sprendimai.	0	Savivaldybės, savivaldybės įstaigų valstybės tarnautojų kasmetinė veikla vertinama vadovaujantis Valstybės tarnautojų tarybinės veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Savivaldybės, savivaldybės įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kasmetinės veiklos vertinimas vykdomas vadovaujantis Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Kompetencijos lyčių lygybės srityje nevertinamos
		2) motyvavimą ir skatinimą už tikslų įgyvendinimą bei pasiektus rezultatus lyčių lygybės srityje	Pažangus	Geroji praktika	Personalo motyvavimo ir skatinimo sprendimų pavyzdžiai: geresnių karjeros galimybių sudarymas, atlyginimo priedų ir premijų skyrimas	2	Valstybės tarnautojai, darbuotojai skatinami teisės aktų nustatyta tvarka
	4. Personalo kompetencijų tobulinimas	1. Atitinkamas savivaldybės institucijų ir įstaigų personalas kelia kompetencijas lyčių lygybės srityje	Bazinis	EloGE modelio (7.2.4 p.) ir ISO 9001 (7.2 c.) geroji praktika	Pavyzdžiui: atitinkamas savivaldybės institucijų ir įstaigų personalas kelia kompetencijas lyčių lygybės srityje įvairiomis formomis: dalyvavimas mokymuose (organizuojami mokymai savivaldybės administracijos darbuotojams lyčių lygybės tema iš bendro savivaldybės biudžete skirto krepšelio mokymams), seminaruose, projektinėse bei bendradarbiavimo iniciatyvose, savarankiškas bei komandinis darbas gilinantis į politikos sritis	2	Kompetencijų tobulinimui lygių galimybių srityje 2021 m. spalio 5 d. organizuoti mokymai savivaldybės administracijos darbuotojams tema „Lyčių lygybės stebėseną savivaldybėje“, mokymus vedė Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos komanda. 2022-10-07 INFORMACINĮ RENGINYS „GEROVĖ IR LYČIŲ LYGYBĖ: KODĖL? KAS? KAIP?“ UTENOS RAJONO, SENIŪNAMS IR SENIŪNŲ DARBUOTOJAMS, SENIŪNAIČIAMS, BENDRUOMENIŲ NARIAMS,

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					metodologinį ir praktinį įgyvendinimą, kitų mokymas bei kt.		<p>JAUNIMO IR NVO ATSTOVAMS</p> <p>Asmuo (TBK), atsakingas už lyčių lygybės, lygių galimybių, smurto artimoje aplinkoje prevencijos politikos formavimo savivaldybės lygmeniu, dalyvauja SADM organizuojamuose mokymuose, pasitarimuose.</p> <p>Administracijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. AĮ-849 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos lygių galimybių politiką ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašas, kuris nustato lygių galimybių administracijoje principus ir jų įgyvendinimo darbe sąlygas bei tvarką.</p>
5. Bendradarbiavimas	1. Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais (nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt.)	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos remia nevyriausybinių organizacijų tikslinius veiklos projektus, programas, kurie padeda įgyvendinti lyčių lygybę	Bazinis	<u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo</u> 4 str. 1 d. 3 p.	Pavyzdžiui: 1) Prancūzijoje asociacija „Elles Aussi“ nuo 1992 m. plėtoja su nevyriausybinėmis organizacijomis bendradarbiavimą, organizuodamos seminarus, skatinančius moteris aktyviau kandidatuoti savivaldos rinkimuose; 2) Kauno miesto savivaldybė rėmė asociacijos „Kauno moterų linija“ veiklą	3	<p>Utenos rajono savivaldybės 2022 m. biudžete, patvirtintame tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. TS-23, numatyta 1664,7 tūkst. Eur veikloms, kurias gali įgyvendinti ne tik bendruomeninės organizacijos ir nevyriausybinės organizacijos sąvoką atitinkantys juridiniai asmenys, bet ir kiti juridiniai asmenys.</p> <p>Iš šių lėšų finansuojamos, bendrafinansuojamos projektinės veiklos, perkamos viešosios paslaugos socialinės apsaugos, kaimo įveiklinimo, kultūrinės ir religinės veiklos, Jaunimo veiklos, neformalaus vaikų švietimo, sveikatos, aplinkos apsaugos, viešosios tvarkos srityse. Finansuojamų veiklų įgyvendinimui su NVO pasirašomos savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo sutartys.</p> <p>2022 m. savivaldybės biudžeto lėšomis finansuoti Utenos vyrų</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							krizių centro ir Utenos moterų centro projektai.
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos kitais būdais bendradarbiauja su socialiniais partneriais, siekiant užtikrinti lyčių lygybę	Bazinis	Geroji praktika	<p>Pavyzdžiui, savivaldybės bendradarbiauja ir (arba) bendradarbiavimo su:</p> <p>1) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba – <u>teiktos konsultacijos savivaldybių specialistams apie lyties aspekto integravimą į strateginį planavimą;</u></p> <p>2) <u>Moterų ir vyrų lygių galimybių komisija;</u></p> <p>3) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos moterų lobistine organizacija, Lietuvos statistikos departamentu, dalyvaudamos projekte „Savivaldybės sėkmės kodas – lyčių lygybė“;</p> <p>4) NVO, soc. partneriais – veikia nuolatinis formalus mechanizmas, kuris naudojamas konsultacijoms su NVO, soc. partneriais, išnaudojamas NVO Tarybos ir (arba) Bendruomeninių organizacijų tarybos mechanizmas (Vilniaus miesto pavyzdys)</p>	2	<p><i>Savivaldybė teikia informaciją pagal paklausimą Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir kitoms institucijoms įvairiais klausimais: dėl teisės aktų projektų, dėl teikiamų paslaugų užtikrinant lygias galimybes, vyrų ir moterų lygias galimybes, nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje ir t.t.</i></p> <p>Savivaldybė, savivaldybės įstaigos ir institucijos dalyvauja mokymuose, pasitarimuose, konferencijose, įv. komisijų, tarybų veikloje regiono, valstybės lygiu.</p> <p>Savivaldybės Komisijos: Utenos r. sav. narkotikų kontrolės komisija; Utenos r. sav. šeimos komisija Utenos r. sav. neįgaliųjų reikalų komisija Utenos r. sav. kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisija; Utenos jaunimo reikalų taryba; Bendruomenės sveikatos taryba; Pareigybės: Jaunimo reikalų koordinatorius, atstovauja jaunimo nuo 14 iki 29 metų interesus, jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybėje; Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, užtikrina koordinuoti teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą vaikams nuo 0 iki 18 metų ir jų tėvams.</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							Bus steigiama neįgalųjų reikalų koordinatoriaus pareigybė.
	2. Keitimasis gerąja patirtimi ir gerosiomis praktikomis	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos proaktyviai keičiasi gerąja patirtimi su centrine valdžia, kitomis savivaldybėmis ir naudojami gauta informacija, gerindamos savo veiklą lyčių lygybės užtikrinime	Pažangus	EloGE modelio (3.3.4 p.) geroji praktika	Pavyzdžiui, vykdomi bendri projektai / veiklos su kitomis savivaldybėmis; per pastaruosius du metus savivaldybės vadovai vyko į konsultacinius vizitus į kitas savivaldybes; per pastaruosius du metus yra priimta kitų savivaldybių delegacijų dalijantis savo gerąja patirtimi	3	<p>Savivaldybėje vikiančios komisijos keičiasi gerąja veiklos patirtimi: Savivaldybės TBK yra Nacionalinės šeimos tarybos narė. Konferencijoje „Šeimos politikos iššūkiai ir galimybės: kompleksinės paslaugos šeimai“ pristatė pranešimą „palankios šeimai politikos formavimas savivaldybėje“ (2021-06-01);</p> <p>Konferencijoje „Lietuvos demografinės situacijos tendencijos viešosios politikos kontekste“ pristatė pranešimą „Demografinė situacija ir pasekmės Lietuvos regionuose – Demografijos pasekmės sveikatos sektoriuje (Utenos r. sav. situacija) (2022-05-18);</p> <p>2022-09-23 Utenos rajono savivaldybėje Utenos šeimos komisija ir Narkotikų kontrolės komisija kartu su Nacionaline šeimos taryba organizavo apskrito stalo diskusiją tema „Nepilnamečių alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimas, prevencijos ir efektyvios intervencijos galimybės savivaldybėse ir Lietuvoje. Tarpinstitucinio bendradarbiavimo stiprinimas“. Dalyvavo Utenos regiono savivaldybių šeimos komisijų ir narkotikų kontrolės komisijų nariai.</p> <p>Utenos r. sav. šeimos komisija savo veiklos patirtimi dalinasi su Rokiškio r. savivaldybės šeimos taryba (2019-11-20 ir 2021-08-17) ir Vilniaus r. sav. šeimos taryba (2022-04-11)</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:		
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS	
1	2	3	4	5	6	7	8	
6. Priemonių formavimas ir įgyvendinimas, paslaugų teikimo organizavimas, infrastruktūra	1. Lyčių lygybės pažeidimų prevencija ir lyčių lygybės įgyvendinimas, pasitelkiant švietimo, ekonomikos ir kitus sektorius	1. Savivaldybės švietimo įstaigos užtikrina vaikų ir moksleivių ugdymą, orientuotą į lyčių lygybės įgyvendinimo gebėjimus, žinias ir supratimą	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 2 d. 1 p.	Švietimo įstaigose turi būti užtikrinamas privalomas temų apie moterų ir vyrų teisių lygybę, smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pagarbą kiekvieno asmens orumui, tarpusavio pagalbą, socialinius-emocinius gebėjimus, nesmutinius konfliktų sprendimo būdus, teisę į asmens neliečiamybę integravimas į ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ir amžių	3	Telšių r. savivaldybės šeimos komisija (2022-09-23) ŠVIS duomenimis visos Utenos r. sav. ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklos 2021-2022 m. įgyvendino Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 patvirtintą „Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrąją programą“, integruodamos į mokomojo dalyko turinį, į papildomą ugdymą, į neformaliojo švietimo programas, klases valandėles ar kitu mokyklos pasirinktu būdu.	
		2. Savivaldybės institucijos, įstaigos užtikrina palankias galimybes tėvams (globėjams) aktyviau dalyvauti darbo rinkoje bei derinti šeimos gyvenimą:						
		1) suteikiant visiems pageidaujantiems vietą vaikui nuo gimimo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje;	Bazinis	<u>LR švietimo įstatymo</u> 7 str. 3 d.	Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (22 psl.)	3	Utenos r. savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose ikimokyklinis ugdymas teikiamas visiems vaikams nuo 3 metų, nors tos reikalavimas LR Švietimo įstatyme nustatytas tik nuo 2024-09-01	
		2) atsižvelgiant į esantį poreikį paslaugoms, užtikrinamas tinkamas dienos centrų bei neformaliojo vaikų ugdymo paslaugų prieinamumas savivaldybėje, taip pat efektyviai plėtojama jaunimo politika	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybėje nemokamos prailgintos dienos grupės veikia visose bendrojo lavinimo mokyklose; 2) Skuodo r. savivaldybėje naudojant autobusiuką užtikrinamas neformaliojo vaikų ugdymo prieinamumas, atvežant neformaliojo ugdymo personalą į nuo rajono centro nutolusias vietas ir užtikrinant popamokinę veiklą ir darbą su vaikais nutolusioje vietoje (principas – „veikla ateina pas vaikus“). Plačiau – <u>Lyčių lygybės</u>	3	Vaikų dienos socialinės priežiūros (VDC) paslauga teikiama 11 VDC, iš kurių 10 VDC yra įsteigę NVO, su jomis sudarytos sutartys. Teikiamos paslaugos prieinamos visose 10 savivaldybės seniūnijų. Biliakiemio VDC turi įsigijęs autobusiuką (finansavo savivaldybė), teikia vaikų pavežėjimo į VDC ir namo paslaugą. 2021 m. VDC lankė 214 vaikų.	

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					vadovas savivaldybėms (22 psl.; 35 psl.)		
		3. Savivaldybės institucijos ir įstaigos efektyviai skatina ekonominę veiklą, verslumą, ūkinę veiklą, kultūrą bei kitų sektorių plėtrą savivaldybėje, sudarant sąlygas užimtumui, pilietiškumui, gerovės kūrimui savivaldybėje bei neigiamų socialinių reiškinių (galinčių sąlygoti lyčių lygybės pažeidimus) mažinimui	Bazinis	Geroji praktika	Savivaldybė skatina ekonominę veiklą, verslumą ir kitą ūkinę veiklą savivaldybėje. Pavyzdžiui, 1) atsižvelgiant į nepakankamą moterų verslumą įgyvendinamos priemonės, užtikrinančios augantį: moterų, pradėjusių verslą, skaičių; moterų, sėkmingai vykdančių verslą du ir daugiau metų po verslo įsteigimo, skaičių. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (35 psl.); 2) atsižvelgiant į nepakankamą vyrų poreikių tenkinimą ir iššūkius smurto artimoje aplinkoje, savivaldybėje planuojama Vyrų krizių centro teikiamų paslaugų plėtra, laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo sąlygų plėtra ir kita pagalba, paslaugos	3	<p>Utenos r. sav. 2022-2024 m. strateginiame veiklos plane numatytos programos, kurių įgyvendinimas prisideda prie lygių, moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimo: Ekonomikos skatinimui, kuriant verslui ir turizmui palankią aplinką, Utenos rajono investicinio patrauklumo didinimui įgyvendinama programa „Ekonomikos skatinimo ir turizmo plėtojimo veiksmų programa“; Programos įgyvendinimui 2022 m. numatyta 1 597 956,00 Eur. Įgyvendinamos priemonės: „Verslo programų ir projektų rėmimas“, „Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programa“, Projektas „Utenos regiono gyventojų socialinės įtraukties didinimas, kuriant ir plėtojant socialinį verslą“ ir kitos.</p> <p>Siekiant skatinti kūrybinę veiklą ir meno įvairovę, stiprinti kultūros įstaigų materialinę bazę įgyvendinama „Kultūrinės veiklos plėtros programa“, 2022 m. skirta – 3 346 290 Eur. Iš jų finansuojami kultūrinės veiklos projektai, bendruomeniškumą skatinantys projektai, religinių bendruomenių projektai.</p> <p>Siekiant gyvendinti švietimo, sporto ir jaunimo politiką, vykdoma „Kokybiško švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo programa“, 2022 m. skirta 24 881 730 Eur. Iš jų finansuojami vaikų vasaros</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>poilsio stovyklų projektai, Parama studentams, studijuojantiems pagal savivaldybei trūkstamų specialybių programą (2022-07-27 administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AĮ-980 patvirtintas Utenos rajonui reikalingų specialybių prioritetinis sąrašas): sportinės veiklos projektai, jaunimo veiklos organizacijų veiklos projektai.</p> <p>Gerinant sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą įgyvendinama „Sveikatos apsaugos programa“. 2022 m. skirta 2 504 173 Eur. Iš šių lėšų finansuojama trūkstamų specialybių gydytojų motyvavimo įsidarbinti savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigose išlaidos, sveikatos projektai ir kt.</p> <p>Siekiant organizuoti socialines paslaugas įvairių socialinių grupių asmenims, įgyvendinama „Socialinės apsaugos plėtojimo programa“. 2022 m skirta 17 306 216 Eur. Iš jų finansuojama užimtumo didinimo programa, socialinių įstaigų projektai, bendruomeninės veiklos stiprinimo projektai ir kt.</p> <p>Utenoje, kūrybinių industrijų centre „Taurapolis“ įsikūręs bendradarbystės centras „Spiečius“, kur vienerius metus teikiamas visas paketas nemokamų paslaugų pradedančiajam verslui.</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							Utenoje veikia Verslo informacinis centras, kur teikiamos informacijos, konsultacijų, mokymo paslaugos bei praktinė pagalba smulkaus ir vidutinio verslo subjektams, esantiems Utenos r. savivaldybės teritorijoje.
	2. Savivaldybėje paslaugos, infrastruktūra ir priemonės yra tinkamai plėtojamos bei koordinuojamos, užtikrinant lyčių lygybę	1. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų vykdo proaktyvų paslaugų, priemonių ir kitos moterims bei vyrams aktualios informacijos viešinimą bei komunikaciją – pateikiant gerai prieinamą, susistemintą, savalaikę ir aiškią informaciją	Bazinis	Geroji praktika	Moterims bei vyrams populiariais komunikacijos kanalais pateikta prieinama, susisteminta, savalaikė ir aiški informacija. Vykdomas visuomenės švietimas ir sąmoningumo didinimas lyčių lygybės temomis. Pavyzdžiui, Kauno mieste reikalinga komunikacija užtikrinama įvairiais kanalais (įskaitant asociacijos „Kauno moterų linija“) pasitelkima.	3	Savivaldybė, Savivaldybės institucijos ir įstaigos, nevyriausybinių organizacijų vykdo teikiamų paslaugų viešinimą, skelbia kitą moterims ir vyrams svarbią informaciją savo internetinėse svetainėse, facebook paskyrose. Bendradarbiaujama su vietos spaudos priemonėmis, Utenos radiju.
		2. Savivaldybėje paslaugos, viešoji infrastruktūra ir viešosios erdvės, skirtos rekreacijai ir laisvalaikiui, sportui, kultūrai, turizmui ir kitoms paskirtims, yra plėtojamos siekiant užtikrinti lyčių lygybę	Bazinis	ISO 18091 (A.3 2 p.) geroji praktika	Savivaldybėje paslaugos, viešoji infrastruktūra ir viešosios erdvės, skirtos rekreacijai ir laisvalaikiui, sportui, kultūrai, turizmui ir kitoms paskirtims, yra plėtojamos tolygiai, atsižvelgiant į galimus skirtingus moterų ir vyrų poreikius. Sporto aikštelių plėtojimo pavyzdys – įvertinus, kiek moterų ir vyrų, berniukų ir mergaičių naudojami esamomis sporto aikštelėmis bei nustačius, kad ten dažniau sportuoja vienos lyties atstovai, reikėtų atitinkamai pakoreguoti savivaldybės planus ir sporto aikštelių įkūrimą finansuoti taip, kad atsirastų kiti lyčiai patraukli sporto šakų aikštelių. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms (11 psl.)</u>	2	Savivaldybėje paslaugos, viešoji infrastruktūra ir viešosios erdvės, skirtos rekreacijai ir laisvalaikiui, sportui, kultūrai, turizmui ir kitoms paskirtims, yra plėtojamos tolygiai, atsižvelgiant į galimus skirtingus moterų ir vyrų poreikius: Utenos šeimos komisija pateikė siūlymą viešuosiuose tualetuose įrengti stalus kūdikių pervystymui. Parkuose esanti infrastruktūra užtikrina galimybes tiek aktyviam poilsiui (įrengti treniruokliai), tiek šeimų poilsiui (įrengtos vaikų žaidimų aikštelės), tiek ramiam pabuvimui gamtoje (įrengti takai pasivaikščiojimui, suoliukai poilsiui)

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		3. Savivaldybės institucijose ir įstaigose klientai aptarnaujami ir paslaugos teikiamos kokybiškai, laikantis lygių galimybių bei klientų aptarnavimo standarto, užtikrinant gerą paslaugų prieinamumą visoms klientų grupėms	Bazinis	<u>LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo</u> 4 str. 1 d. 4 p.; <u>LR lygių galimybių įstatymas</u> ; <u>Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės</u> ; <u>Pavyzdinis klientų aptarnavimo viešojo sektoriaus įstaigose standartas</u> ; ISO 18091 (A.3 1 p.) ir EloGE modelio (1.4.9 p.) geroji praktika	Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina jog teikiant administracines ar viešąsias paslaugas nebūtų pažeistos lygios galimybės. Pavyzdžiui: 1) klientai su mažamečiais vaikais ir besilaukiančios moterys, esant galimybei, aptarnaujami be eilės; 2) klientams su kūdikiais užtikrinamos patalpos, priemonės ir sąlygos pakeisti vystyklus (ne tik moterų tualete); 3) Alytaus kultūros centre veikianti vaikų kultūros studija „Kultūriukas“, kurioje tėvams nemokamai galima palikti su kvalifikuotais specialistais vaikus, kol tėvai lankosi kultūriniame renginyje (pavyzdžiui, koncerte ar spektaklyje)	2	Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina jog teikiant administracines ar viešąsias paslaugas nebūtų pažeistos lygios galimybės: Utenos r. savivaldybėje Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriuje, Švietimo ir sporto skyriuje įrengtos vaikų žaidimo zonos. Utenos šeimos ir vaiko gerovės centre, Utenos apskrities visuomenės sveikatos biure teikiamos vaikų priežiūros paslaugos, kol tėvams teikiamos tėvystės įgūdžių ugdymo paslaugos
		4. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos, siekdamos užtikrinti lyčių lygybę, vykdo tarptautinę veiklą ir (arba) įsitraukia į reikšmingas nacionalines iniciatyvas, ir (arba) įgyvendina priemones ir projektus, kurios sulaukė nacionalinio arba tarptautinio pripažinimo	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui, <u>Kauno miesto, Joniškio savivaldybė</u> ir kitos savivaldybės įgyvendina <u>Europos moterų ir vyrų lygybės vietos gyvenime chartiją</u>	0	Tokios informacijos nėra
7. Stebėseną, analizę, vertinimą,	1. Stebėseną ir analizę	1. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos periodiškai organizuoja tyrimus, duomenų rinkimą ir analizę, siekdamos	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybė periodiškai analizuoja išorinę aplinką, veiklos kontekstą, savivaldybės teritorijoje teikiamų paslaugų, infrastruktūros ir priemonių prieinamumą bei	2	Savivaldybėje lyties pagrindu dėl paslaugų prieinamumo statistinės duomenų analizės atliekamos socialinės ir sveikatos priežiūros, švietimo pagalbos srityse, vaiko minimalios ir vidutinės

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
tobulini- mas		išsiaiškinti lyčių lygybės būklę savivaldybėje ir užkirsti kelią lyčių lygybės pažeidimams, bei išanalizuoti kitus aktualius lyčių lygybės srities aspektus			tinkamumą moterims ir vyrams, pavyzdžiui: 1.1) visuomenės sveikatos srities rodikliai, apibrėžiantys moterų ir vyrų gyvenimo trukmę, sergamumą tam tikromis ligomis, išitraukimą į sveikatos prevencines programas – galbūt vyrai per mažai dalyvauja sveikatos prevencinėse programose ir dėl to jų gyvenimo trukmė yra daug trumpesnė nei gretimoje savivaldybėje; 1.2) sporto srities rodikliai, apibrėžiantys, kokia dalis moterų ir vyrų laisvalaikiu yra fiziškai aktyvūs, kokia dalis mergaičių ir berniukų po pamokų lanko sporto mokyklas ir būrelius, kokių sporto šakų infrastruktūra yra išvystyta savivaldybės teritorijoje ir kuriai lyčiai ji yra labiau pritaikyta; 1.3) viešosios tvarkos pažeidimų rodikliai, apimant vietų kuriose jie įvykdomi bei pažeidimų vykdytojų analizę lyties aspektu, siekiant savivaldybėje užtikrinti saugumą ir tvarką, pašalinant ar sumažinant pažeidimų priežastis; 1.4) kultūros srities rodikliai, apibrėžiantys moterų ir vyrų naudojimosi kultūros paslaugomis aktyvumą. Pavyzdžiui, nustačius, kad vyrai daug rečiau naudojami kultūros paslaugomis savivaldybėje, atliekama papildoma priežasčių analizė dėl kultūros paslaugų vyrams turinio aktualumo, prieinamumo ir pan.;		priežiūros priemonių taikymo srityje, visuomenės sveikatos stebėsenos srityje, teisės pažeidimų (dėl smurto, alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimo, kitų pažeidimų) srityje. Savivaldybėje prieš priimant svarbius strateginius veiklos planus, programas, jų projektai skelbiami savivaldybės tinklapyje, facebook paskyroje, visi gyventojai, nepriklausomai nuo lyties gali teikti savo siūlymus, pastabas ir komentarus dėl jų atitikties geriausiems vyrų ir moterų interesams. Organizuojami vieši projektų pristatymai.

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					1.5) savivaldybė vykdančią analizę remiasi <u>EIGE</u> lyčių lygybės indeksu bei metodine medžiaga; 1.6) savivaldybė vykdo analizę ir teikia duomenis Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos <u>lyčių lygybės stebėsenos įrankiui</u> ; 2) savivaldybė tiek su moterimis, tiek su vyrais proporcingai bei aktyviai konsultuojasi priimančioms sprendimus, vykdančią analizę ir organizuojant savivaldai aktualių klausimų aptarimus. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms (24-25 psl.)</u>		
	2. Vertinimas	1. Savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų organizuoja vertinimus, kuriais nustatomas planuojamų ir įgyvendintų priemonių rezultatyvumas (ar uždaviniai ir tikslai yra pasiekti, ar poveikis yra toks, koks buvo numatytas) lyčių lygybės užtikrinimo srityje	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybė, strateginiame plėtros plane išsikėlusį tikslą, uždavinius, priemones lyčių lygybės srityje, kasmet stebi, kaip keičiasi rodiklių reikšmės bei vertina, ar vyksta teigiami pokyčiai; 2) prisidedant prie LR moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo, yra atliekami auditai (pavyzdžiui, auditus atlieka: savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, taip pat Valstybės kontrolė, Vidaus kontrolės ir audito tarnyba). Audito išvados laikomos nešališkomis ir jomis vadovaujama tobulinant veiklą. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms (46 psl.)</u>	2	Savivaldybėje kasmet atliekamas valstybės tarnautojų metinių užduočių įgyvendinimo vertinimas, rengiama administracijos direktoriaus, mero metų veiklos ataskaitos, teikiamos savivaldybės tarybai tvirtinti. Kasmet rengiamas savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytų rodiklių įgyvendinimo įsivertinimas, rengiama konkrečių metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo ataskaita, teikiama tarybai tvirtinti.
	3. Tobulinimas	1. Savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų vykdo paslaugų,	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, savivaldybė tobulina paslaugų, priemonių ir infrastruktūros kokybę (įskaitant	2	Nuo 2023-07-01 įsigaalioja nauja Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo redakcija, kur nurodoma, kad savivaldybė rengia

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		procesų, priemonių ir kitų elementų tobulinimą lyčių lygybės užtikrinimo srityje			<p>prieinamumą) moterims ir vyrams proporcingai bei atsižvelgiant į moterų ir vyrų poreikius, savivaldybėje esančius specifinius iššūkius:</p> <p>1) atsižvelgiant į nepakankamą vyrų poreikių tenkinimą ir iššūkius smurto artimoje aplinkoje, savivaldybė planuoja Vyrų krizių centro teikiamų paslaugų plėtrą, laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo sąlygų plėtrą ir kita pagalbą, paslaugas;</p> <p>2) savivaldybė tobulina teisinį reguliavimą ir praktines priemones, susijusias su gyventojų dalyvavimu vietos visuomeniniame gyvenime (pavyzdžiui, aktyvesnį moterų įtraukimą į darbo grupes, komisijas ir svarstymus, kur jų proporcija šiuo metu nėra pakankama);</p> <p>3) savivaldybės strateginiame plėtros plane iškeltas tikslas didinti moterų užimtumą. Savivaldybė trejus metus per strateginio veiklos plano programą vykdė priemonę skirtą kaimo moterų verslumui didinti. Stebint moterų užimtumo rodiklius, pastebėta, kad kaimo moterų, užsiimančių verslu, procentas nepasikeitė. Atsižvelgdama į tai savivaldybė pakartotinai analizavo situaciją ir nustatė, kad moterys nekūrė verslo, nes neturėjo kur palikti vaikų pasibaigus pamokoms. Savivaldybė įtraukė į strateginį veiklos planą papildomą priemonę – numatė, kad mokyklose</p>		<p>programas (mokymus), kurių paskirtis – smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančius asmenis mokyti nesmurtinio elgesio, siekiant pakeisti smurtinės elgsenos modelius (4 straipsnis, 12 dalis, 5 pamunktis). 2022-07-28 gautas Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regioninio skyriaus raštas Nr. 93.15)-4992 „Dėl smurtinį elgesį keičiančių programų poreikio“, kuriame nurodoma, kad savivaldybėje per metus mokymai vedami tik dviem grupėm (20 asmeų), poreikis yra iki 45 asmenų per metus. Atsižvelgiant į tai 2023 planuojama plėtoti Utenos apskrities vyrų krizių centro paslaugas – numatyta vesti 4 smurtinio elgesio keitimo grupes per metus vietoje 2. Atsiradus priemonei – apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderis bus plėtojamos apgyvendinimo paslaugos Utenos krizių centre „Angelų pieva“. Numatyta didinti finansavimą Utenos moterų centrui, teikiančiam pagalbą nukentėjusiems nuo nusikalstamo veikos, siekiant, kad paslaugas gavusiu asmenų skaičius didėtų nuo 80 iki 200 per metus.</p>

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					nemokamai bus teikiamos neformalaus ugdymo paslaugos; 4) siekiant formuluoti lyčių lygybės įgyvendinimo priemonės, savivaldybė remiasi <u>EIGE</u> lyčių lygybės indeksu bei metodine medžiaga. Plačiau – <u>Lyčių lygybės vadovas savivaldybėms</u> (46 psl.)		

6 lentelė. Standarto ir įšivertinimo specifinės pasiektų rodiklių nuostatos lyčių lygybės politikos įgyvendinimui

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮŠIVERTINIMAS:			
SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS		
1	2	3	4	5	6	7	8		
8. Rodikliai	1. Lyčių lygybės srities rodikliai	1. Savivaldybė pagal Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos lyčių lygybės stebėsenos įrankį pasiekė:							
		labai gerų lyčių lygybės rezultatų (skirtumas tarp vyrų ir moterų 0–20 proc.)	Pažangus	Geroji praktika	Pagal savivaldybės teikiamus duomenis Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos <u>lyčių lygybės stebėsenos įrankiui</u>	Vykdo	0-20 proc		
		rezultatus, pagal kuriuos skirtumas tarp vyrų ir moterų didesnis nei 20 proc.; arba savivaldybė nematuoja šios srities; arba surinkti duomenys nėra kol kas pateikti įrankyje	Bazinis						
		2. Gimusiųjų (0 metų amžiaus) moterų ir vyrų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės atotrūkis savivaldybėje sudaro:							
		ne daugiau 7,5 metų imtinai; arba savivaldybė yra tarp trijų mažiausių gimusiųjų (0 metų amžiaus) moterų ir vyrų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės atotrūki turinčių savivaldybių Lietuvoje	Pažangus	Geroji praktika	Savivaldybės gimusiųjų (0 metų amžiaus) moterų ir vyrų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės skirtumas ataskaitiniais metais, remiantis Lietuvos statistikos departamento <u>duomenimis</u> pagal formulę: $TGTA = TGTM_N - TGTV_N $	Pildoma, apskaičiuojant TGTA rodiklį. Pastaba – tyrimo metu savivaldybės atstovui pildyti šio informacijos nereikia, pildo Tyrejas.	Nepildoma.		
virš 7,5 metų; arba rodiklio duomenų nėra	Bazinis	TGTA – savivaldybėje gimusiųjų (0 metų amžiaus) moterų ir vyrų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės atotrūkis (metais); TGTM _N – ataskaitiniais metais savivaldybėje gimusiųjų (0 metų amžiaus) moterų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais); TGTV _N – ataskaitiniais metais savivaldybėje gimusiųjų (0 metų							

LYČIŲ LYGYBĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS
1	2	3	4	5	6	7	8
					amžiaus) vyrų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais)		
		3. Moterų ir vyrų užimtumo lygio atotrūkis savivaldybėje sudaro:					
		ne daugiau 10 procentinių punktų imtinai	Pažangus	Geroji praktika	Moterų ir vyrų užimtumo santykinis rodiklis, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis (Interaktyviuoju atlasu) pagal formulę: $ULA = ULV_N - ULM_N $ <p>ULA – savivaldybėje moterų ir vyrų užimtumo lygio atotrūkis (procentiniais punktais); ULV_N – savivaldybėje vyrų užimtumo lygis ataskaitiniais metais (procentais); ULM_N – savivaldybėje moterų užimtumo lygis ataskaitiniais metais (procentais)</p>	<i>Pildoma, apskaičiuojant ULA rodiklį. Pastaba – tyrimo metu savivaldybės atstovui pildyti šio informacijos nereikia, pildo Tyrėjas.</i>	<i>Nepildoma</i>
	virš 10 procentinių punktų; arba rodiklio duomenų nėra	Bazinis					
	virš 5 procentų; arba rodiklio duomenų nėra	Bazinis					

3. STANDARTO IR ĮSIVERTINIMO SPECIFINĖS NUOSTATOS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS IR PAGALBOS TEIKIMO ASMENIMS POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI

7 lentelė. Standarto ir įsivertinimo specifinės nuostatos smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo Asmenims politikos įgyvendinimui

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Teisinė ir strateginio valdymo bazė	1. Ilgos, vidutinės bei trumpos trukmės strateginiai dokumentai, įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimas	1. Savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytos smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir specializuotos kompleksinės pagalbos priemonės ir projektai skirti:					
		1) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, smurtą patyrusiems asmenims;	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 5 str. 1 d.; 4 str. 12 d. 2 p.	Pavyzdžiui: strateginiame plane savivaldybė gali numatyti priemones, skirtas smurto artimoje aplinkoje prevencijai. Pagrindiniai principai, norint sukurti tvarų apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje algoritmą (kurį savivaldybė gali adaptuoti pagal savo specifiką ir teisės aktų reikalavimus) plačiau išdėstyti <u>Praktiniame vadove savivaldybėms</u> (22 psl.)	3	Savivaldybės 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Tarybos 2022-01-27 sprendimu Nr. TS-4 (aktuali redakcija 2022-03-29) Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo programoje numatytos priemonės smurto artimoje aplinkoje prevencijai įgyvendinti. Nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos projektus koordinuoja Viešosios tvarkos skyrius bei dalyvauja jų rengime. Utenos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. TS-41 „Dėl Utenos rajono savivaldybės nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos, ekonomikos skatinimo ir turizmo plėtros, kaimo rėmimo sričių finansuojamų projektų prioritetų nustatymo“ nustatyti Utenos rajono savivaldybės nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos srities finansuojamų projektų prioritetai : saugios gyvenamosios aplinkos kūrimas, smurto artimoje aplinkoje ir smurto lyties pagrindu prevencija bei priklausomybių prevencija (16 psl.) 2022 m. Savivaldybės viešosios tvarkos skyrius įgyvendina tęstinį projektą „Priklausomybėms - ne“, skirtą labiausiai paplitusių priklausomybių – rūkymo,

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>alkoholio, psichotropinių medžiagų vartojimo, priklausomybių nuo azartinių lošimų, kompiuterinių žaidimų, interneto, socialinių tinklų bei patyčių prevencijai. 2022 m. Utenos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas įgyvendina savivaldybės finansuojamą smurto, priklausomybių prevencijos ir asmens apsaugos Utenos mieste ir rajone projektus „Saugi Utena“, „Smurtui artimoje aplinkoje – ne“ ir vykdo smurto ir saugumo veiklas: patruliavimą ir stebėjimą, informuoja apie teikiamą pagalbą nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje, organizuoja susitikimus su gyventojais, dvasininkais, socialiniais partneriais, organizuoja renginius, skirtus moksleiviams, jaunimui bei rizikos šeimoms ir specialistams bendrauti.</p> <p>Visos Utenos rajono savivaldybės švietimo įstaigos vykdo Smurto ir patyčių prevencijos programos</p>
		2) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims;	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 5 p.		3	<p>Savivaldybės tarybos 2021-12-23 sprendimu Nr. TS-331 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų veiklų, mažinančių socialinę atskirtį, prevencinių priemonių finansavimo tvarkos aprašą. Vadovaujantis šiuo aprašu 2022 m. finansuojamas Utenos apskrities vyrų krizių centro projektas dėl smurtinio elgesio keitimo programos įgyvendinimo. 2022 m. numatytas praveisti 2 rūpes pavojų dėl smurto artimoje aplinkoje keliantiems asmenims: 1 grupė vyrams, viena gr. moterims, Viso 20 asmenų. 2023 m. planuojama finansuoti 4 grupių mokymus, atsižvelgiant į savivaldybės administracijos</p>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							2022-07-28 gautą Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regioninio skyriaus raštą dėl didesnio smurtinio elgesio mokymo grupių poreikio.
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane, ir (ar) veiksmų plane, ir (ar) chartijoje, ir (ar) politikoje, ir (ar) paslaugų kokybės ar asmenų aptarnavimo standartuose ar kituose dokumentuose numato principus, procesus ir (arba) įsipareigojimus, kuriais siekiama smurto artimoje aplinkoje prevencijos, suteikti pagalbą Asmenims	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 1 p.; 5 str. 1 d.	Pagrindiniai principai, norint sukurti tvarų apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje algoritmą (kurį savivaldybė gali adaptuoti pagal savo specifiką ir teisės aktų reikalavimus) plačiau išdėstyti <u>Praktiniame vadove savivaldybėms</u> (22 psl.). Pavyzdžiui, Klaipėdos miesto savivaldybės 2019 m. lapkričio 28 d. Nr. ADM-565 protokoliniu sprendimu patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo smurto artimoje aplinkoje srityje 2020-2025 metų strateginis planas	3	Savivaldybės 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Tarybos 2022-01-27 sprendimu Nr. TS-4 (aktuali redakcija 2022-03-29) Savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo programoje numatyta smurto artimoje aplinkoje prevencijos priemonė „Saugios aplinkos stiprinimo priemonių ir Prevencijos program įgyvendinimas“. Iš šios programos lėšų 2022 m. finansuoti 5 projektai, skirta 12000 Eur. Starteginiame veiklos plane Socialių paslaugų plėtojimo programoje numatyta priemonė „Bendruomeninės veiklos stiprinimas“. Iš šios progamos lėšų Finansuoti 2 projektai: Utenos apskrities vyrų krizių centro projektas dėl smurtinio elgesio keitimo mokymų ir Utenos moterų centro projektas skitas tekti pagalbą nukentėjus nuo nusikalstamos veikos. Skirta 5000 Eur
		3. Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymą	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymas</u> ; EloGE modelio (12.3.5 p.) geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybėje yra taikomos veiksmingos teisinės priemonės prieš netinkamą administravimą ir savivaldybės institucijų bei įstaigų veiksmus ar neveikimą šios politikos įgyvendinime; 2) prisidedant prie LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo, yra atliekami auditai (pavyzdžiui, auditus atlieka: savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, taip pat	2	Savivaldybė, Savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovaujasi LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimais ir siekia jų vykdymo. Apie savivaldybės netinkamą smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatų įgyvendinimą paslaugų gavėjai gali teikti skundus savivaldybės administracijai, kurie nagrinėjami vadovaujantis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis LR

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					Valstybės kontrolė, Vidaus kontrolės ir audito tarnyba). Audito išvados laikomos nešališkomis ir jomis vadovaujamosi tobulinant veiklą		<p>Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875</p> <p>Administracijos direktoriaus 2021-11-16 įsakymu Nr. 1383 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos asmenų aptarnavimo standartas. Šio standarto 3 punkte įtvirtinti pagrindiniai klientų aptarnavimo principai, iš kurių vienas (3.9 papunktis) Lygios galimybės – paslaugas teikiame visiems klientams nepaisydami jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ar religijos.</p> <p>Administracijos direktoriaus 2022-03-04 įsakymu Nr. AĮ-306 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, elgesio kodeksas. Kodekso 6.2. punkte įtvirtintas Teisingumo principas, kuriuo vadovaudamiesi tarnautojai privalo vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisydami jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų ar kitokių nuostatų</p> <p>Centralizuoto vidaus audito skyrius auditų apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo neatliko</p>
	2. Keitimasis informacija bei asmens duomenų apsauga	1. Užtikrinant smurto prevenciją, pagalbos teikimą Asmenims, savivaldybėje yra įtvirtinta tinkama teisinė bazė,	Pažangus	LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo	Pavyzdžiui: 1) savivaldybių vykdomosios institucijos su specializuotos kompleksinės pagalbos centrais ir	3	2022-05-31 Savivaldybės administracija pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centru, teikiančiu Specializuotą kompleksinę

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		informacinės sistemos, duomenų bazės bei procesai, kurie reikalingi sklandžiam bendradarbiavimui, operatyviam reagavimui bei lengvesniam keitimuisi duomenimis ir reikalinga informacija, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugai keliamų reikalavimų		Nr. <u>XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 3 p.; 13 str.; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie SADM ar jos įgaliotais teritoriniais skyriais keičiasi informacija apie rengiamus specialistų mokymus ir apie Asmenims teikiamą pagalbą; 2) Bendradarbiavimo būdai, pavyzdžiui: sudaryti bendradarbiavimo sutartis, kurios leistų lengviau keistis reikalinga informacija, tarp institucijų, dirbančių smurto artimoje srityje, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugai keliamų reikalavimų; 3) socialinių paslaugų įstaigos, švietimo įstaigos, sužinoję apie smurtą artimoje aplinkoje, privalo apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį informuoti specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (toliau – SKPC), o apie smurtą patyrusį asmenį – SKPC ir policiją ir pateikti būtiniausius kontaktinius jo duomenis (nurodyti vardą, pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą). Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo informuojamas, kad su juo susisieks SKPC ir, jam sutikus, suteiks pagalbą, šiam asmeniui pateikiami SKPC ir emocinės pagalbos tarnybos telefono ryšio numeriai, elektroninio pašto adresai ir rašytinė informacija apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą		pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems ir patiriantiems asmenims Pagalbą nukelnejęs nuo smurto artimoje taip pat teikia Utenos moterų centras, teikianti akredituotą pagalbą nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje. 2021 m. vasario 25 d. tarpinstitucinio pasitarimo protokoliniu sprendimu Nr. TP-1 patvirtintas nėsčiųjų moterų rizikingo (žalingo) elgesio bei kūdikio saugumo neužtikrinančių tėvų identifikavimo ir pagalbos jiems suteikimo algoritmas Policijos pareigūnai, savivaldybės sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigos vadovaujasi Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatomis dėl duomenų perdavimo specializuotos pagalbos centrui

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					patyrusiems asmenims pobūdį bei informacija, nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnyje. Jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra nepilnametis, SKPC perduodami šio nepilnamečio atstovo pagal įstatymą ir jo asmens duomenys (atstovo pagal įstatymą vardas, pavardė, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, nepilnamečio vardas, pavardė)		
2. Veikiančios struktūros	1. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo Asmenims srityje veikiančios struktūros	1. Savivaldybėje veikia smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija, efektyviai prisidedanti prie smurto artimoje aplinkoje srities politikos įgyvendinimo	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 7 str.	Komisija nagrinėja smurto artimoje aplinkoje klausimus, Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje tarybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktus pasiūlymus, savivaldybės institucijoms ir įstaigoms teikia pasiūlymus dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimo, smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo Asmenims, smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų), atlieka kitas funkcijas. Platesnė informacija – pavyzdiniuose komisijos nuostatuose	2	Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija bus sudaryta įsigaliojus LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymui 2023-07-01 Šiuo metu smurto artimoje aplinkoje prevencijos klausimus svarsto: Utenos rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisija; Tarpinstitucinius pasitarimus dėl smurto artimoje aplinkoje prevencijos inicijuoja tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordiniatorius.
		2. Savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos efektyviai prisideda prie smurto artimoje aplinkoje srities politikos įgyvendinimo	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 13 str. 3 d.;	Pavyzdžiui: 1) sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – SPI) teikia informaciją policijai atliekant ikiteisminį tyrimą; informuoja policiją įtarus, kad smurtą artimoje aplinkoje patyrė vaikas; SPI, esant smurtą patyrusio suaugusio asmens sutikimui, apie smurto atvejį	3	Policijos pareigūnai, savivaldybės sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigos vadovaujasi Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatomis dėl duomenų perdavimo specializuotos pagalbos centrui, Savivaldybės sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos įstaigos bendradarbiauja su policija, VTAS dėl informacijos įtarus, kad smurtą artimoje aplinkoje patyrė vaikas;

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					<p>informuoja policiją, jei policija nebuvo informuota;</p> <p>2) SPI teikia informaciją Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vaiko teisių apsaugos skyriui (toliau – VTAS) atliekant vaiko padėties įvertinimą; SPI informuoja VTAS įtarus, kad smurtą artimoje aplinkoje patyrė vaikas;</p> <p>3) SPI, pagal atvejo vadybininko išreikštą poreikį, teikia informaciją atvejo vadybos procese; SPI dalyvauja atvejo vadybos posėdžiuose;</p> <p>4) asmens SPI informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį, kad su juo susisieks SKPC ir, jam sutikus, suteiks pagalbą, pateikia šiam asmeniui SKPC ir emocinės pagalbos tarnybos kontaktus, kitą aktualią informaciją. Asmens SPI privalo SKPC pateikti būtiniausius smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens kontaktinius duomenis</p>		
		3. Savivaldybės lygmeniu kuriant saugią ir sveiką ugdymo(si) bei mokymo(si) aplinką švietimo įstaigose, bendradarbiaudami ir pasiskirstydami atsakomybėmis veikia:					
	1) savivaldybės administracijos švietimo padalinys;	Bazinis	<u>Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų</u> III skyrius;	<u>Saugios aplinkos mokykloje kūrimo rekomendacijos: efektyvesniam</u>	Pavyzdžiui, Kauno rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyrius vykdo smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinamų priemonių stebėseną, teikia rekomendacijas mokykloms, analizuoja prevencinių programų įgyvendinimo mastą, atlieka patyčių, smurto atvejų švietimo įstaigose situacijos analizę, atlieka	3	Savivaldybės švietimo ir sporto skyrius administruoja neformaliojo švietimo, sporto, vasaros poilsio projektų įgyvendinimą, kurie prisideda prie vaikų socialinių įgūdžių ugdymo, kas yra sudedamoji smurto prevencijos dalis. 2022 m. savivaldybės biudžeto lėšomis finansuota: 17 vasaros poilsio stovyklų, 23 sporto projektai;

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
				<p><u>smurto prevencijos įgyvendinimui Lietuvos mokyklose</u></p>	<p>mikroklimato tyrimus švietimo įstaigose, skiria savivaldybės biudžeto lėšas socialinių-emocinių įgūdžių prevencinių programų diegimui ir vykdymui, steigia papildomus švietimo pagalbos specialistų etatus švietimo pagalbos prieinamumui užtikrinti, analizuoja pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikį, plėtoja NVŠ programų įgyvendinimą, organizuoja tarpinstitucinį bendradarbiavimą smurto klausimams spręsti.</p>		<p>Įgyvendinamos 48 neformalaus švietimo programos. 2020-2021 m.m. neformalaus švietimo programose arba BUM būrelius lankė 2500 asmenų, t.y. 69,19 proc. nuo visų bendrojo ugdymo mokyklose besimokančiųjų Utenos r. Jaunimo reikalų koordinatorius koordinuoja Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo program. Programos lėšomis 2022 m. finansuoti 18 jaunimo veiklos organizacijų įgyvendinamų projektų</p> <p>Švietimo pagalbos prieinamumo didinimo plano projektas Utenos rajono savivaldybės mokyklose-darželiuose, lopšeliuose-darželiuose 2022-2024 metais suderintas tarpinstituciniame pasitarime 2021 m. lapkričio 10 d. dalyvaujant Utenos švietimo centro pedagoginės psichologinės tarnybos padalinio vadovei, Švietimo ir sporto skyriaus vedėjui bei specialistams.</p> <p>Nuolat sprendžiamas mokytojų padėjėjų etatų steigimo klausimas, siekiant užtikrinti ugdymosi galimybes vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių</p>
		2) savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisija;	Bazinis		<p>Pavyzdžiui, Kauno mieste:</p> <p>1) Vaiko gerovės komisijos veikla apima ne tik sudėtingų atvejų nagrinėjimą, numatant galimas rizikas šeimoje, skiriant pagalbą, tačiau įgyvendinamas ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas, taip pat skiriamas privalomas ikimokyklinis ugdymas;</p> <p>2) 2020 metais Vaiko gerovės komisija išnagrinėjo 77 prašymus dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių skyrimo. 26-iems vaikams pasiūlė paskirti vaiko minimalios priežiūros priemones. Vertinant paskirtų</p>	3	<p>Vaiko gerovės komisija 2021 m. išnagrinėjo 15 prašymų skirti minimalios ar vidutinės priežiūros priemones nepilnamečiams. Organizuoti 8 Komisijos posėdžiai. Minimalios priežiūros priemonės skirtos 8 nepilnamečiams.</p> <p>Įgyvendinant minimalios priežiūros priemones VGK bendradarbiaujamas su NVO: Bendradarbiaujama su NVO: „Utenos apskrities vyrų krizių centras“, sporto klubo Erelgymas, Utenos rajono gyvūnų mylėtojų draugija, futbolo klubo „Utenos Utenis“.</p> <p>Organizuoja metodinius susitikimus su mokyklų švietimo pagalbos specialistais, organizuoja kvalifikacijos kėlimo renginius:</p>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					priemonių veiksmingumą, 65 proc. šių vaikų elgesys pagerėjo		2022-09-28 organizuotas metodinis renginys su socialiniais pedagogais dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, šios pagalbos ir paslaugų poreikis vaikui ir šeimai nustatymo. 2022-10-18 vyks metodinis susitikimas su mokyklų VGK nariais, soc. pedagogais dėl prevencinės veiklos bendradarbiaujant su savivaldybės šeimos komisija, narkotikų kontrolės ir kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisija. 2022-1024 organizuojama kvalifikacijos kėlimo priemonė mokytojams, švietimo pagalbos specialistams dėl darbo su klausos negalia ir autizmo spektro sutrikimą turinčiais vaikais, savivaldybės komisijai bendradarbiaujant su Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprisigirdinčius vaikus, bendrija, asociacija „Kitoks vaikas“.
		3) švietimo pagalbos įstaigos;	Bazinis		Pavyzdžiui, Švietimo pagalbos tarnyba: 1) informuoja VTAS apie vaiko artimoje aplinkoje galimai vykstantį smurtą; 2) teikia psichologinę pagalbą smurtą patyrusiems vaikams; 3) keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose	3	Ne rečiau kaip kartą ketvirtyje TBK organizuoja tarpinstitucinius pasitarimus dėl tarpinstitucinių kliūčių pagalbos vaikui ir šeimai procese nustatymo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo stiprinimo, dėl paslaugų prieinamumo ir plėtos poreikio. Utenos švietimo centro pedagoginė psichologinė tarnyba glaudžiai bendradarbiauja su VTAS, savivaldybės bei mokyklų VGK, nustato pagalbos poreikį vaikui, teikia rekomendacijas dėl vaiko ugdymo(si) užtikrinimo. Teikia informacija VTAS įtarus smurtą artimoje aplinkoje.
		4) psichologinės pagalbos teikėjai (įskaitant)	Bazinis		Pavyzdžiui: 1) savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi	3	2022-05-31 Savivaldybės administracija pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Anykščių moterų užimtumo ir

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		<p>nevyriausybinės organizacijos), su kuriais savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartis dėl psichologinės pagalbos teikimo;</p>			<p>bendradarbiavimo sutartį arba esant paslaugų poreikiui – sutartį dėl paslaugų teikimo savivaldybėje su SKPC, kuris teikia psichologo paslaugas ir kitą pagalbą (neapimant paslaugų teikimo vaikams);</p> <p>2) savivaldybėje teikiama psichologinė ir psichoterapinė pagalba vaikams, tapusiems smurto artimoje aplinkoje liudininkais, gyvenantiems artimoje aplinkoje, kurioje buvo smurtauta</p>		<p>informacijos centru, teikiančiu Specializuotą kompleksinę pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems ir patiriantiems asmenims.</p> <p>Savivaldybė finansuoja Utenos moterų centro veiklą teikiant pagalbą nukentėjus nuo nusikalstamos veikos. Teikia teisininko, psichologo, apgyvendinimo paslaugas.</p> <p>Psichologinę pagalbą vaikams, nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje, tapusiems smurto artimoje aplinkoje liudininkais ar gyvenančiais smurtinėje aplinkoje teikia: Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras; Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Utenos švietimo centro pedagoginė psichologinė tarnyba, Mokyklų psichologai. Savivaldybėje nėra vaikų gydytojo psichiatro.</p>
		5) kiti švietimo teikėjai	Bazinis		<p>Pavyzdžiui, švietimo įstaigos:</p> <p>1) informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vaiko teisių apsaugos skyrių apie vaiko artimoje aplinkoje galimai vykstantį smurtą;</p> <p>2) keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui dalyvauja tarpinstituciniuose pasitarimuose;</p> <p>3) vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją savo įstaigos bendruomenėje</p>	3	<p><i>Savivaldybėje akredituotą vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas teikia 11 VDC, kurie vykdo ir smurto artimoje aplinkoje prevenciją;</i></p> <p><i>Seniūnijose dirba socialiniai darbuotojai, kurie vykdo prevencinę veiklą seniūnijoje, informuoja VTAS apie vaiko artimoje aplinkoje galimai vykstantį smurtą, socialinių paslaugų centrą apie pagalbos vaikui ir šeimai poreikį, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių apie koordinuotai teikiamą švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikį vaikui ir šeimai, esant poreikiui dalyvauja tarpinstituciniuose pasitarimuose.</i></p>
		4. Savivaldybės socialinių paslaugų ir (arba) kitos įstaigos efektyviai prisideda prie smurto	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo</u>	<p>Pavyzdžiui:</p> <p>1) apnakvandinimo, laikino apgyvendinimo ir kitos paslaugos Asmenims yra prieinamos tenkinant įvairių klientų grupių</p>	3	<p>Igaliojimus koordinuoti atvejo vadybos procesą ir teikti socialines paslaugas šeimoms savivaldybėje, savivaldybė suteikė Utenos rajono socialinių paslaugų centrui. Pagalba vaikui ir šeimai teikiama</p>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		artimoje aplinkoje srities politikos įgyvendinimo		Nr. <u>XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 13 str. 4 d.; <u>Atvejo vadybos tvarkos aprašo</u> 4 d. bei VI skyrius	individualius poreikius (pavyzdžiui: Asmenims, kurie neturi nepilnamečių vaikų; vyresnio amžiaus Asmenims bei Asmenims su fizine ir (arba) psichine negalia, kuriems reikalinga slauga, globa ar priežiūra (įskaitant visą parą)); 2) atvejo vadybos procese, socialinių paslaugų įstaiga ar kita įstaiga, kuriai savivaldybė suteikė įgaliojimus koordinuoti atvejo vadybos procesą ir teikti socialines paslaugas šeimoms savivaldybėje, vykdo aktyvius veiksmus, siekiant įgyvendinti smurto artimoje aplinkoje prevenciją ir pagalbos teikimą Asmenims. Įstaiga, atliekanti atvejo vadybos funkciją: - gauna informaciją iš Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vaiko teisių apsaugos skyriaus apie galimai patirtą smurtą artimoje aplinkoje ar tiesioginį kreipimąsi iš nukentėjusiojo asmens; - inicijavus atvejo vadybos procesą, vertina šeimos situaciją, šeimos narių poreikius kompleksinei pagalbai gauti ir, pradėjus šeimai taikyti atvejo vadybą, rengia pagalbos šeimai planą; - koordinuoja kompleksinės pagalbos teikimą ir atlieka pagalbos šeimai plano įgyvendinimo stebėseną; - keičiasi informacija su kitomis institucijomis, organizuoja atvejo vadybos posėdžius, dalyvauja		vadovaujantis atvejo vadybos tvarkos aprašu. Socialinių paslaugų centras Utenos rajono gyventojams teikia pagalbos į namus, transporto, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, dienos socialinės globos asmens namuose, dienos ir ilgalaikės socialinės globos paslaugas asmenims, turintiems protinę ar kompleksinę negalią, sociokultūrinės bei kitas bendrąsias socialines paslaugas. Pagalbą šeimai atsidūrusiai krizinėje situacijoje teikia Utenos šeimos ir vaiko gerovė centras. Teikiamos socialinės paslaugos: bendrosios socialinės paslaugos, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, laikinas apnakvindinimas, intensyvi krizių įveikimo pagalba, trumpalaikė socialinė globa, ilgalaikė socialinė globa. Pavojų dėl smurto artimoje aplinkoje keliantys asmenys gali būti apgyvendinami Krizių centre „Angelų pieva“. Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai. teikia ilgalaikės socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia. Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centre veikia Vaikų dienos centras, kuris teikia bendrąsias socialines paslaugas (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, sociokultūrinės) ir socialinės priežiūros paslaugas (socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, psichosocialinės pagalbos, vaikų dienos socialinės priežiūros) ir Atvirasis jaunimo centras, kuris teikia bendrąsias socialines paslaugas – informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, atvirojo darbo su jaunimu.

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:		
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS	
1	2	3	4	5	6	7	8	
					kituose tarpinstituciniuose pasitarimuose; - dalyvauja prevencijos koordinavimo darbo grupėje			
3. Biudžeto formavimas ir įgyvendinimas	1. Biudžeto formavimo ir įgyvendinimo prioritetai, principai	1. Planuojant savivaldybės finansus yra numatytos pakankamos lėšos smurto artimoje aplinkoje prevencijai, pagalbos bei paslaugų teikimui Asmenims, atsižvelgiant į šios srities politikos iššūkius bei poreikius	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymas</u>	Pavyzdžiui, Vilniaus miesto savivaldybėje planuojant savivaldybės finansus yra periodiškai vertinamas lėšų poreikis, bendradarbiaujama su partneriais ir pavaldžiomis įstaigomis siekiant išsiaiškinti paslaugų poreikį bei reikalingas lėšas joms įgyvendinti.	2	Savivaldybės biudžeto lėšomis 2022 m. finansuoti Nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos 5 projektai, skirta 12000 Eur; Nevyriausybinių organizacijų veiklos, mažinančios socialinę atskirtį, prevencinių priemonių projektams 2022 m. finansuoti skirta 7000 Eur Iš jų Utenos apskrities vyrų krizių centro smurtinio elgesio keitimo mo programos projektas, Utenos moterų centro projektas dėl pagalbos nukentėjusiuos smurto artimoje aplinkoje. Planuojant savivaldybės finansus yra periodiškai vertinamas lėšų poreikis, bendradarbiaujama su partneriais ir pavaldžiomis įstaigomis siekiant išsiaiškinti paslaugų poreikį bei reikalingas lėšas joms įgyvendinti. Liginant 2021 ir 2022 m. Nusikaltimų ir administracinių nusižengimų prevencinės veiklos projektams 2021 m. skirta 10000 Eur, 2022 m. 12000 Eur. Nevyriausybinių organizacijų veiklos, mažinančios socialinę atskirtį, prevencinių priemonių projektų finansavimas – yra nauja priemonė 2022 m.	
		2. Savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir specializuotos kompleksinės pagalbos priemonės ir projektai finansuojami iš:						
		1) valstybės ir savivaldybės biudžeto;	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo 5 str. 1 d.</u>	Pavyzdžiui, Kauno miesto savivaldybė biudžetą formavo taip: 1) socialinės priežiūros (psichosocialinės pagalbos) paslaugos artimoje aplinkoje smurtą patyrusiems ar patiriantiems asmenims;	3	Formuojant savivaldybės biudžetą socialinės priežiūros, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, apgyvendinimo ir kitos paslaugos artimoje aplinkoje smurtą patyrusiems ar patiriantiems asmenims; smurtavusiems asmenims Neišskiriamos iš bendro paslaugų paketo.	

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					2) socialinės priežiūros (psichosocialinės pagalbos) paslaugos asmenims, smurtavusiems artimoje aplinkoje; 3) intensyvi krizių įveikimo pagalba asmenims nukentėjusiems ar galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis; 4) pagalba smurtą artimoje aplinkoje patiriantiems asmenims (šeimoms) su apgyvendinimu (soc. priežiūros paslauga). Palydėjimo, psichologinė, tarpininkavimo ir pan. pagalba. Laikinas apgyvendinimas iškeliant iš smurto aplinkos; 5) apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose (motinoms ir vaikams)		Utenos rajono savivaldybėje teikiamos paslaugos prieinamos visiems gyventojams, deklaravusiems gyvenamąją vietą Utenos r. savivaldybėje
		2) tarptautinių programų ir kitų šaltinių (savivaldybei prisidedant prie priemonių ir projektų įgyvendinimo organizacine veikla ir infrastruktūra)	Bazinis		Pavyzdžiui, savivaldybė prisideda prie projektų įgyvendinimo suteikiant patalpas, organizuojant dalyvių maitinimą ir pan.	3	savivaldybė prisideda prie projektų įgyvendinimo suteikiant patalpas, organizuojant dalyvių maitinimą ir pan
		3) tarptautinių programų ir kitų šaltinių (savivaldybei prisidedant prie priemonių ir projektų inicijavimo, planavimo, partnerių pritraukimo, paraiškų parengimo, projektų valdymo ar kitaip aktyviai dalyvaujant)	Pažangus		Pavyzdžiui, Alytaus miesto, Jonavos ir Ukmergės rajonų savivaldybės dalyvavo ES Teisių, lygybės ir pilietiškumo programos (2014-2020) lėšomis finansuotame projekte „BRIDGE: vietos bendruomenių stiprinimas efektyviai kovai su smurtu lyties pagrindu artimoje aplinkoje“	1	2022 spalio 10-14 dienomis vyko švietimo įstaigų vadovų, atstovų bei socialinių partnerių stažuotė Lenkijoje pagal kvalifikacijos tobulinimo programą „Tarpinstitucinis bendradarbiavimas įgalinantis mokinių pažangos ir pasiekimų gerinimą: Lenkijos patirtis“. Aptartos ir smurto prevencijos temos.
4. Personalo valdymas	1. Atsakomybių pasiskirstymas savivaldybėje smurto artimoje aplinkoje	1. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo Asmenis priemonių ir projektų vadybai savivaldybėje yra tinkamai įgalintas ir ištekliais	Bazinis	Geroji praktika	Paskirtas koordinadorius, vykdamas šios srities funkcijas, pavyzdžiui, kuris: 1) sistemina informaciją apie savivaldybėje teikiamas paslaugas	2	Smurto prevenciją artimoje aplinkoje savivaldybė koordinuoja savivaldybės vaiko gerovės komisija. TBK sistemina informaciją apie savivaldybėje teikiamas paslaugas smurto artimoje aplinkoje

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
	prevencijos, pagalbos teikimo Asmenims priemonių ir projektų įgyvendinimui	aprūpintas darbuotojas ar kitas asmuo (pavyzdžiui, koordinatorius), kurio veikloje smurto artimoje aplinkoje prevencijos bei pagalbos teikimo Asmenis srities uždaviniai yra tinkamo prioriteto			<p>smurto artimoje aplinkoje atveju ir pateikia ją visuomenei;</p> <p>2) rengia Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos susitikimus, skirtus šalinti kliūtis, kurios trukdo užtikrinti nukentėjusiųjų nuo smurto artimoje aplinkoje saugumą;</p> <p>3) organizuoja trūkstamas paslaugas;</p> <p>4) rengia Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos susitikimus, skirtus koordinuoti prevencinį darbą bendruomenėje;</p> <p>5) koordinuoja informacijos sklaidą.</p> <p>Taip pat atsakingas darbuotojas ar kitas asmuo įgalinamas suteikiant reikalingą šios politikos įgyvendinimo palaikymą iš aukščiausios vadovybės ir viso personalo, puoselėjant šios politikos įgyvendinimo kultūrą, skiriant reikiamus išteklius ir sudarant kitas šios politikos įgyvendinimo sėkmės prielaidas</p>		<p>paslaugas, informaciją skelbia savivaldybės tinklapyje.</p> <p>TBK organizuoja tarpinstitucinius pasitarimus, skirtus šalinti tarpinstitucines kliūtis, kurios trukdo užtikrinti pagalbą nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje, saugumą, aptarti paslaugų prieinamumo ir plėtos poreikį, inicijuoja paslaugų plėtrą.</p> <p>2022-10-14 TBK administracijos direktoriui pateikė lėšų poreikį 2023-2025 metams, kur prašma smurto artimoje aplinkoje prevencijos programos įgyvendinimui didinti lėšų nuo 2000 iki 4500 Eur. Pagalbos nukentėjusiems nuo nusikalstamos veikos nuo 5000 iki 10000 Eur.</p>
	2. Reikalavimų personalo kompetencijai, tikslų nustatymas	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos atitinkamam personalui nustato:					
		1) reikalavimus kompetencijai smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo Asmenims srityje;	Bazinis	EloGE modelio (7.1.1 p.) geroji praktika	Reikalavimai kompetencijai gali būti įtvirtinti atitinkamo personalo pareigybių aprašymuose (pareiginiuose nuostatuose) ir kvalifikaciniuose reikalavimuose. Pavyzdys: šių reikalavimų apibrėžimas gali būti atliekamas vadovaujantis <u>valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika</u> arba darbuotojams taikomomis metodikomis ir teisės aktais	0	<i>Savivaldybės valstybės tarnautojų, kitų darbuotojų pareigybių aprašymuose nėra reikalavimų dėl kompetencijos smurto artimoje aplinkoje srityje</i>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		2) individualius tikslus smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo Asmenims srityje	Bazinis	Geroji praktika	Savivaldybėje gali būti nustatyti atitinkami atsakingi asmenys šios politikos užduočių įgyvendinimui ir šiems asmenims yra suformuluoti konkretūs metiniai ir (arba) kiti tikslai – kokį išmatuojamais rodikliais apibrėžiamą rezultatą jie savo veikloje turi pasiekti.	2	Smurto artimoje aplinkoje prevencijos srityje veiklų koordinavimas bendru susitarimu pavestas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui (TBK) 2022 m. nėra nustatyta užduočių šios politikos įgyvendinimui.
	3. Personalo veiklos vertinimas ir skatinimas	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos vykdo atitinkamo personalo:					
		1) vertinimą, kuris apima tikslų įgyvendinimo bei pasiektų rezultatų vertinimą, kompetencijų vertinimą smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo Asmenims srityje;	Pažangus	EloGE modelio (7.1.1 p.; 7.2.2 p.) geroji praktika	Gali būti vykdomas personalo vertinimas: 1) nustatant, kaip asmuo įvykdė iškeltus veiklos tikslus ir užduotis, kokie rezultatai pasiekti ir pan. Pavyzdžiui, darbuotojo metinėje veiklos vertinimo ataskaitoje gali būti vertinamas kokybė ir rezultatyvumas (planuotos veiklos įgyvendinimo ir planuotų rezultatų pasiekimo laipsnis), efektyvumas ir pan.; 2) nustatant, ar personalo kompetencijos yra tinkamos bei pakankamos iškeltiems veiklos tikslams ir užduotims įgyvendinti. Atitinkamai vertinimo pagrindu gali būti planuojamas kompetencijos kėlimas ar kiti sprendimai.	1	Savivaldybės, savivaldybės įstaigų valstybės tarnautojų kasmetinė veikla vertinama vadovaujantis Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Savivaldybės, savivaldybės įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kasmetinės veiklos vertinimas vykdomas vadovaujantis Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu. Kompetencijos smurto artimoje aplinkoje prevencijos srityje nevertinamos
		2) motyvavimą ir skatinimą už tikslų įgyvendinimą bei pasiektus rezultatus smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo Asmenims srityje	Pažangus	Geroji praktika	Personalo motyvavimo ir skatinimo sprendimų pavyzdžiai: geresnių karjeros galimybių sudarymas, atlyginimo priedų ir premijų skyrimas	2	Valstybės tarnautojai, darbuotojai skatinami teisės aktų nustatyta tvarka
	4. Personalo kompetencijų tobulinimas	1. Atitinkamas savivaldybės institucijų ir įstaigų personalas kelia kompetencijas smurto	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo</u>	Savivaldybė organizuoja bendrus ir specializuotus specialistų ir kitų asmenų, dirbančių smurto artimoje	3	Siekiant tobulinti savivaldybės administracijos, savivaldybių institucijų darbuotojų, kitų asmenų, dirbančių smurto artimoje

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo Asmenims srityse		Nr. <u>XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 6 p.; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms; EloGE modelio (7.2.4 p.) ir ISO 9001 (7.2 c.) geroji praktika	aplinkoje prevencijos ir pagalbos srityje, mokymus ir kvalifikacijos tobulinimo kursus. Pavyzdžiui, savivaldybėje įgyvendinama priemonė – tobulinti savivaldybių institucijų darbuotojų, kitų asmenų, dirbančių smurto artimoje aplinkoje apsaugos, prevencijos ir pagalbos teikimo srityse, profesinę kompetenciją. Taip pat atitinkamas savivaldybės institucijų ir įstaigų personalas kelia kompetencijas šios politikos srityse įvairiomis kitomis formomis: projektinėse bei bendradarbiavimo iniciatyvose, savarankiškas bei komandinis darbas gilinantis į politikos srities metodologinį ir praktinį įgyvendinimą, kitų mokymas bei kt.		aplinkoje apsaugos, prevencijos ir pagalbos teikimo srityse, profesinę kompetenciją organizuoti mokymai: 2021-11-30 mokymai tema „Saugios mokyklos be smurto kūrimas“; 2022 m. 14 ak. val. mokymai bei 2 ak. val. diskusija „Smurtas artimoje aplinkoje: prevencija, apsauga, pagalba, bendradarbiavimas“ (2022 m. kovo 16 d. 2022 m. balandžio 6 d.) 2022 m. TBK dalyvauja Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuojamuose mokymuose kaip asmuo, atsakingas už smurto artimoje aplinkoje prevenciją savivaldybėje
5. Bendradarbiavimas	1. Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais (nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt.)	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos remia nevyriausybinių organizacijų tikslinius veiklos projektus, kurie padeda įgyvendinti: 1) smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pagalbos suteikimą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims;	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 2 p.;	Pavyzdžiui, savivaldybės institucijos ir įstaigos plėtoja bendradarbiavimą su Specializuotos kompleksinės pagalbos centru, Vyrų krizių centru ir kt. Pagrindiniai principai, norint sukurti tvarų apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje algoritmą (kurį savivaldybė gali adaptuoti pagal savo specifiką ir teisės aktų reikalavimus) plačiau išdėstyti <u>Praktiniame vadove savivaldybėms</u> (22 psl.)	3	Savivaldybės institucijos ir įstaigos plėtoja bendradarbiavimą su Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centru, teikiančiu specializuotą kompleksinę pagalbą nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje; Utenos moterų centru, teikiančiu kompleksinę pagalbą nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje; Utenos apskrities vyrų krizių centru, vykdančiu smurtinio elgesio keitimo programą, Utenos šeimos ir vaiko gerovės centru, teikiančiu kompleksines paslaugas šeimai, intensyvią krizių įveikimo pagalbą, Utenos rajono socialinių paslaugų centru, teikiančiu pagalbą vaikui ir šeimai atvejo vadybos procesu. Vietos bendruomenėmis, teikiančiomis vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas ir kitas.

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		2) pagalbos suteikimą smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims;	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui, Vilniaus miesto savivaldybė finansavo VšĮ „Vyrų krizių ir informacijos centras“ veiklą: smurtinio elgesio keitimas (individualios psichologo / teisininko / socialinės / koučingo / psichoterapeuto konsultacijos, savipagalbos / savianalizės grupės artimoje aplinkoje smurtaujantiems, kritinėse gyvenimo situacijose atsidūrusiems vyrams	3	Savivaldybės institucijos ir įstaigos plėtoja bendradarbiavimą su Utenos apskrities vyrų krizių centru, vykdančiu smurtinio elgesio keitimo programą, Utenos šeimos ir vaiko gerovės centru, teikiančiu kompleksines paslaugas šeimai. Utenos rajono socialinių paslaugų centru, teikiančiu pagalbą vaikui ir šeimai atvejo vadybos procesui, socialines paslaugas Krizių centru „Angelų pieva”
		3) priklausomybės (nuo alkoholio, narkotikų ir kt.) ligų, kurios lemia kai kurias smurto artimoje aplinkoje apraiškas, prevenciją, gydymą ir reabilitacijos paslaugų teikimą	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) 15-ka savivaldybių (Švenčionių r., Ukmergės r., Ignalinos r., Alytaus r., Kauno m., Pasvalio r., Marijampolės, Šilalės r., Klaipėdos m., Kupiškio r., Pakruojo r., Alytaus m., Plungės r., Akmenės r. ir Raseinių r.) yra projekto partnerėmis Respublikinio priklausomybės ligų centro projekte „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“, plačiau – šio projekto tyrimo ataskaitoje; 2) Elektrėnų savivaldybė teikė paramą ir bendradarbiavo su reabilitacijos centru nuo priklausomybių „Naujas gyvenimas”	3	Paslaugas alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų prevencijos srityje teikia: Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras: vykdo ankstyvosios intervencijos programą, skirta vaikams nuo 14 iki 21 metų, kurie eksperimentuoja ar nereguliariai vartoja psichoaktyvias medžiagas (išskyrus tabaką), bet nėra nuo jų priklausomi; Teikia individualias anonimes psichologo konsultacija (vaikams iki 16 metų amžiaus būtinas tėvų sutikimas); Priklausomybės konsultanto konsultacijas. Utenos švietimo centro Pedagoginės psichologinės tarnybos padalinys: veda pozityvios tėvystės mokymus. Teikia psichologo konsultacijas. Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras Vykdo atvirą darbą su jaunimu. Teikia socialines, pedagogines ir psichologines paslaugas Atvirą jaunimo centrą lankančiam jaunimui ir jų tėvams. Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras teikia Kompleksinės paslaugos šeimai: Individualios

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>psichologo, socialinio darbuotojo konsultacijos; Mokymų programa „Išsiamoninta tėvystė“; Pozityvios tėvystės užsiėmimai; Mediacija; Dailė terapija; Sunkumus patiriančių 14-18 metų paauglių klubo užsiėmimai; Mindfulness (streso valdymas); Jaunų tėvų konsultavimas, psichosocialinė pagalba.</p> <p>Pagalbą priklausomiems asmenims teikiama Utenos Pirminės sveikatos priežiūros Psichinės sveikatos centre, teikiamos dienos stacionaro paslaugos</p>
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos kitais būdais bendradarbiauja su socialiniais partneriais siekiant įgyvendinti smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pagalbos teikimą Asmenims	Bazinis	ISO 18091 (A.1 10 p.) geroji praktika; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	Pavyzdžiui, padalinių, tarpinstituciniai ir tarpsritiniai bendradarbiavimo procesai sudaro galimybes nuolatos skleisti informaciją apie institucijų (teikiančių apsaugą, pagalbą Asmenims) veiklos ribas ir skatinti glaudų bendradarbiavimą tarp specialistų, dirbančių su tuo pačiu smurto artimoje aplinkoje atveju bei smurto artimoje aplinkoje prevencija	2	Ne rečiau kaip kartą per ketvirtį TBK inicijuoja tarpinstitucinius pasitarimus dėl tarpinstitucinių kliūčių teikiant pagalbą vaikui ir šeimai nustatymo, bendradarbiavimo stiprinimo, paslaugų prieinamumo ir plėtros poreikio nustatymo, prevencinės veiklos
	2. Keitimasis gerąja patirtimi ir gerosiomis praktikomis	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos proaktyviai keičiasi gerąja patirtimi su centrine valdžia, kitomis savivaldybėmis ir naudojasi gauta informacija, gerindamos savo veiklą smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos ir paslaugų Asmenims teikimo srityje	Pažangus	<u>Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2021 metų veiksmų plano 10.2. p.;</u> EloGE modelio (3.3.4 p.) geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybės bendradarbiauja su LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, įgyvendinant Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims veiksmų planą ir kitose srityse; 2) vykdomi bendri projektai ir veiklos su kitomis savivaldybėmis. Pavyzdžiui: savivaldybės vadovai vyko į konsultacinius vizitus į kitas savivaldybes; yra priimta kitų savivaldybių delegacijų dalijantis savo gerąja patirtimi	3	Savivaldybė, savivaldybės įstaigos ir institucijos bendradarbiauja su LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba teikdami informaciją pagal paklausimą, dalyvaudama mokymuose, pasitarimuose, konferencijose, dalyvaudami įv. komisijų, tarybų veikloje regione, valstybės lygiu: Savivaldybės TBK yra Nacionalinės šeimos tarybos narė. Konferencijoje „Šeimos politikos iššūkiai ir galimybės: kompleksinės paslaugos šeimai“ pristatė pranešimą „palankios

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>šeimai politikos formavimas savivaldybėje“ (2021-06-01);</p> <p>Konferencijoje „Lietuvos demografinės situacijos tendencijos viešosios politikos kontekste“ pristatė pranešimą „Demografinė situacija ir pasekmės Lietuvos regionuose – Demografijos pasekmės sveikatos sektoriuje (Utenos r. sav. situacija) (2022-05-18);</p> <p>Utenos r. sav. šeimos komisija savo veiklos patirtimi dalinosi su Rokiškio r. savivaldybės šeimos taryba (2019-11-20 ir 2021-08-17) ir Vilniaus r. sav. šeimos taryba (2022-04-11)</p>
6. Priemonių formavimas ir įgyvendinimas, paslaugų teikimo organizavimas, infrastruktūra	1. Smurto artimoje aplinkoje prevencija, pasitelkiant švietimo, ekonomikos ir kitus sektorius	1. Savivaldybės institucijos ir įstaigos užtikrina savivaldybės švietimo įstaigose saugią aplinką, sąlygas, procesus ir vaikų ir moksleivių ugdymą, orientuotą į smurtui artimoje aplinkoje užkertančius kelią gebėjimus, žinias ir supratimą	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 2 d. 1 p.	Švietimo įstaigose turi būti užtikrinamas privalomas temų apie moterų ir vyrų teisių lygybę, smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pagarbą kiekvieno asmens orumui, tarpusavio pagalbą, socialinius-emocinius gebėjimus, nesmurtinius konfliktų sprendimo būdus, teisę į asmens neliečiamybę integravimas į ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ir amžių. Pavyzdžiui: 1) 61-je Kauno miesto bendrojo ugdymo mokykloje yra įgyvendinama 20 prevencinių programų, skirtų nesmurtinio elgesio įtvirtinimui (Olweus patyčių prevencijos programa, LIONS QUEST programa) bei kitos socialinio ir emocinio ugdymo programos;	3	<p><i>Visos švietimo įstigos</i> užtikrinamas privalomas temų apie moterų ir vyrų teisių lygybę, smurto artimoje aplinkoje prevenciją, pagarbą kiekvieno asmens orumui, tarpusavio pagalbą, socialinius-emocinius gebėjimus, nesmurtinius konfliktų sprendimo būdus, teisę į asmens neliečiamybę integravimas į ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ir amžių: 4 mokyklos įgyvendino socialinio ir emocinio ugdymo programą „Antras žingsnis“; LIONS QUEST „Laikas kartu“, socialinio ir emocinio ugdymo programą – 7 mokyklos; LIONS QUEST „Paauglystės kryžkelė“, socialinio ir emocinio ugdymo programą – 5 mokyklos; LIONS QUEST „Raktai įsėkmę“, socialinio ir emocinio ugdymo programą – 6 mokyklos; „Obuolio draugai“, socialinio ir emocinio ugdymo programą – 2; Olweus patyčių prevencijos programą – 3; „Saugok ir gerbk mane“ seksualinės prievartos prieš vaikus ir seksualinio vaikų išnaudojimo prevencijos programą – 3; „Žipio</p>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					2) nurodytų temų turinys yra integruotas į pagrindinius ugdymo dalykus; 3) ugdymo aplinkos kokybę užtikrina optimalus mokinių skaičius klasėse		draugai“, socialinio ir emocinio ugdymo programą – 4; Kitas programos – 2 mokyklos. Programų įgyvendinamas vykdomas prevencinių programų temas integruojant mokomųjų dalykų turinį, neformaliojo švietimo programos, klasės valandėles ir kita.
		2. Savivaldybės institucijos ir įstaigos efektyviai skatina ekonominę veiklą, verslumą, ūkinę veiklą, kultūrą bei kitų sektorių plėtrą savivaldybėje, sudarant sąlygas užimtumui, pilietiškumui, gerovės kūrimui savivaldybėje bei neigiamų socialinių reiškinių (galinčių lemti smurto apraiškas) mažinimui	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, savivaldybė įgyvendina efektyvias priemones, kurios darbo reikšmingą teigiamą poveikį prisidedant prie smurto prevencijos: užimtumo didinimo priemonės (<u>Vilniaus miesto pavyzdys</u>), teikia paramą skatinant ekonominę veiklą, verslumą, ūkinę veiklą (<u>Klaipėdos miesto pavyzdys</u>), plėtoja kultūrą (<u>Kauno miesto</u> ir <u>Alytaus miesto pavyzdžiai</u>) ir kt.	3	Siekiant įvairių socialinių grupių asmenų socialinės atskirties mažinimo, įgyvendinama „Socialinės apsaugos plėtojimo programa“. 2022 m skirta 17 306 216 Eur. Iš jų finansuojama užimtumo didinimo programa, socialinių įstaigų projektai, bendruomeninės veiklos stiprinimo projektai ir kt. Siekiant kultūrinės veiklos plėtojimo, kaimo vietovių gyventojų užimtumo didinimui įgyvendinama Kultūrinės veiklos plėtros programa. Iš šios programos lėšų 2022 m. finansuota 60 projektų, iš kurių 26 projektai vietos bendruomenių, 12 – religinių bendruomenių. 2022 m. skirta – 130570 Eur Utenoje, kūrybinių industrijų centre „Taurapilis“ įsikūręs bendradarystės centras „Spiečius“, kur vienerius metus teikiamas visas paketas nemokamų paslaugų pradedančiajam verslui. Utenoje veikia Verslo informacinis centras, kur teikiamos informacijos,

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							konsultacijų, mokymo paslaugos bei praktinė pagalba smulkaus ir vidutinio verslo subjektams, esantiems Utenos r. savivaldybės teritorijoje.
	2. Savivaldybėje socialinės, sveikatos ir kitos paslaugos, infrastruktūra, priemonės yra tinkamai plėtojamoms bei koordinuojamos, siekiant užkirsti kelią smurtui artimoje aplinkoje, suteikti kokybišką pagalbą ir paslaugas Asmenims	1. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos vykdo proaktyvų paslaugų, priemonių ir kitos suinteresuotosiems šalims (įskaitant gyventojams) aktualios informacijos viešinimą bei komunikaciją – pateikiant gerai prieinamą, susistemintą, savalaikę ir aiškią informaciją smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos ir paslaugų Asmenis teikimo srityse	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 1 ir 7 p.; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	1) Suinteresuotosiems šalims (įskaitant gyventojams) populiariais komunikacijos kanalais pateikta prieinama, susisteminta, savalaikė ir aiški informacija, kaip ir į ką kreiptis pagalbos smurto atvejais ir kt.; 2) savivaldybių vykdomosios institucijos tvirtina savivaldybės teritorijoje veikiančių (jei jų nėra, – artimiausių savivaldybių teritorijose veikiančių) įstaigų ir organizacijų, teikiančių socialines paslaugas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims ir organizuojančių smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų) įgyvendinimą, sąrašą (jame nurodomi juridinių asmenų duomenys: juridinių asmenų pavadinimai, telefono ryšio numeriai, elektroninio pašto adresai, teikiamų paslaugų pobūdis, veiklos vykdymo teritorijų adresai) ir šį sąrašą skelbia Teisės aktų registre ir savivaldybės administracijos interneto svetainėje; 3) komunikacija ir informacijos pateikimas yra pritaikytas asmenims su fizine ir psichine negalia	2	<p>Informacija apie pagalbą ir paslaugas tiesiogiai ir netiesiogiai nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje skelbiama savivaldybės tinklapyje. Informacija apie: Bazinį paslaugų paketą šeimai; Koordinuoti teikiamų paslaugų organizavimą; Pagalba vaikams ir tėvams internetu ir telefonu; Pagalba vaikams ir tėvams, jeigu vaikas ar jaunuolis vartoja psichoaktyvias medžiagas; Pagalba patyrus smurtą. Informacija apima paslaugos teikėją, jo kontaktinius duomenis, teikiamas paslaugas.</p> <p>Organizuojami paslaugų pristatymai švietimo įstaigų specialistams, atvejo vadubinkams.</p> <p>Tarpintituciniuose pasitarimuose aptariamas paslaugų prieinamumo, kokybės ir plėtros poreikis;</p> <p>Savivaldybėje teikiamos paslaugos nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje ir kita pagalba asmenims su proto ir psichikos negalia pristatomos organizuojant susitikimus su neįgaliųjų organizacijomis, pasitelkiant gestų kalbos vertėjus, kalbant lengvai suprantama kalba, neįgaliiesiems lengvai pasikiamoje, pritaikytoje aplinkoje</p>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		2. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos operatyviai ir proaktyviai (nelaukiant kliento prašymo paslaugai suteikti) organizuoja pagalbą (įskaitant paslaugų teikimą):					
		1) pilnamečiui smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui pateikia pasiūlymą (sudarant galimybes laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos), jeigu jis gyvena su smurta patyrusiu ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu, nelaukiant kol bus taikomas įpareigojimas smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos , o gavus pranešimą apie smurtą arba esant smurto artimoje aplinkoje rizikai;	Pažangus	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 11 str. 5 p.	Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantys asmenys turi teisę gauti socialines paslaugas Socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka (laikinas apgyvendinimas ar laikinas apnakvindinimas smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims, jei būtina, suteikiamas nedelsiant bet kuriuo paros metu)	3	Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantys asmenys bet kuriuo paros metu gali būti laikinai apgyvendinami ar laikinai apnakvindinami krizių centre „Angelų pieva“, Utena. Asmenys, nukentėję nuo smurto artimoje aplinkoje ar gyvenantys nesaugioje aplinkoje bet kuriuo paros metu gali būti laikinai apgyvendinti ar apnakvindinami Utenos šeimos ir vaiko gerovės centre, gauti kompleksinę pagalbą. Utenos šeimos ir vaiko gerovės centro krizių įveikimo vaikams veiklos grupėje trumpalaikės socialinės globos paslaugos gali būti teikiamos 6 vaikams. Šeimos skyriuje intensyvi krizių įveikimo pagalba – 18 asmenų (šeimoms su vaikais, nėščioms moterims), apgyvendinimas Pačkėnų savarankiško gyvenimo namuose – 24 asmenys, trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugos teikiamos 3 bendruomeniniuose vaikų globos namuose (Užpalių g., Naujasodžio g.) – 24 vaikams, netekusiems tėvų globos.
		2) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui pateikia laikinojo apgyvendinimo pasiūlymą (sudarant galimybes laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos), jeigu jis gyvena su smurtautoju;	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 8 str. 4 d. 4 p.; 10 str. 1 d. 5 p.	Pavyzdžiui, Kauno mieste teikiamas laikinas nakvynės, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo bei kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) suteikimas asmenims, jei jie dėl patirto smurto, prievartos, nustatyto vaiko apsaugos poreikio ar kitų priežasčių negali naudotis gyvenamąja vieta, siekiant atkurti savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę	3	Asmenys, nukentėję nuo smurto artimoje aplinkoje ar gyvenantys nesaugioje aplinkoje bet kuriuo paros metu gali būti laikinai apgyvendinti ar apnakvindinami Utenos šeimos ir vaiko gerovės centre, gauti kompleksinę pagalbą. Utenos šeimos ir vaiko gerovės centro krizių įveikimo vaikams veiklos grupėje trumpalaikės socialinės globos paslaugos gali būti teikiamos 6 vaikams. Šeimos skyriuje intensyvi krizių įveikimo pagalba – 18 asmenų (šeimoms su vaikais, nėščioms moterims), apgyvendinimas Pačkėnų savarankiško gyvenimo namuose – 24 asmenys, trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>paslaugos teikiamos 3 bendruomeniniuose vaikų globos namuose (Užpalių g., Naujasodžio g.) – 24 vaikams, netekusiems tėvų globos.</p> <p>Psichologinę, teisę, laikino apgyvendinimo ar apnakvindinimo paslaugas teikia Utenos moterų centras.</p> <p>Savivaldybėje teikiama nemokama pirminė teisinė pagalba.</p>
		<p>3) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui, kuris dėl savo fizinių ar psichinių savybių negali likti be priežiūros, organizuoja priežiūros paslaugų suteikimą, esant poreikiui (pavyzdžiui, jeigu nėra giminaičio, galinčio pasirūpinti asmeniu);</p>	Bazinis	<p><u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 11 str. 5 p.</p>	<p>Apnakvindinimo, laikino apgyvendinimo ir kitos paslaugos Asmenims yra prieinamos tenkinant įvairių klientų grupių individualius poreikius (pavyzdžiui: Asmenims, kurie neturi nepilnamečių vaikų; vyresnio amžiaus Asmenims bei Asmenims su fizine ir (arba) psichine negalia, kuriems reikalinga slauga, globa ar priežiūra (įskaitant visą parą))</p>	3	<p>Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantys asmenys bet kuriuo paros metu gali būti laikinai apgyvendinami ar laikinai apnakvindinami krizių centre „Angelų pieva“, Utena. Paslaugos prieinamos įvairių grupių klientams: asmenims, kurie neturi nepilnamečių vaikų; vyresnio amžiaus Asmenims bei Asmenims su fizine ir (arba) psichine negalia, kuriems reikalinga slauga, globa ar priežiūra (įskaitant visą parą).</p> <p>Savivaldybėje teikiama nemokama pirminė teisinė pagalba.</p> <p>Utenos apskrities vyrų krizių centras tikia psichologo, socialinio darbuotojo pagalbą, vykdo smurtinio elgesio keitimo programą</p>
		<p>4) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui, kuris dėl savo fizinių ar psichinių savybių negali likti be priežiūros, organizuoja priežiūros paslaugų suteikimą, esant poreikiui (pavyzdžiui, jeigu nėra giminaičio, galinčio pasirūpinti asmeniu);</p>	Bazinis	<p><u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 12 str. 6 d.</p>	<p>Pavyzdžiui, jeigu, vykdant apsaugos nuo smurto orderio įpareigojimus, be priežiūros liktų asmuo, kuriam reikalingos socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos, policijos pareigūnai nedelsdami elektroninių ryšių ar kitomis priemonėmis informuoja šio asmens giminaitį ar kitą artimą asmenį, galintį pasirūpinti be priežiūros galinčiu likti asmeniu, o</p>	3	<p>Jeigu, vykdant apsaugos nuo smurto orderio įpareigojimus, be priežiūros liktų smurtą artimoje aplinkoje patyręs ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo, kuriam reikalingos socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos ir nėra giminaičių, kurie galėtų juo pasirūpinti: smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam asmeniui laikino apgyvendinimo ar apnakvindinimo paslaugą teikia Utenos rajono</p>

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					jei jų nėra, – socialinių paslaugų įstaigą ir (ar) asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios gali suteikti pagalbą bet kuriuo paros metu		savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai, Utenos socialinių paslaugų centras, Utenos ligoninė (suaugusiam asmeniui), Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras, Utenos ligoninė (nepilnamečiams)
		5) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui pateikia pasiūlymą gauti (tinkamai iškomunikuojant paslaugos naudą tenkinant individualius poreikius paslaugai konkrečiu atveju, turinį, gavimo procesą) priklausomybių gydymą, jeigu artimoje aplinkoje Asmenys piktnaudžiauja alkoholiu, kitomis psichoaktyviomis medžiagomis ir (arba) smurto atveju šis Asmuo buvo nuo šių medžiagų apsvaigęs;	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, 1) savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos iniciatyva vykdoma aktyvi galimų šios paslaugos klientų paieška (nelaukiant pačių klientų prašymų pateikimo), pateikiant jiems kokybiškų paslaugų pasiūlymą ir (arba) organizuojant šių paslaugų suteikimą, esant poreikiui; 2) savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ar kitos organizacijos, ar asmenys didina priklausomybių konsultantų teikiamų nemokamų paslaugų prieinamumą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, smurtą patyrusiems asmenims ir jų šeimos nariams	2	Atvejo vadybininkai, seniūnijų socialiniai darbuotojai aktyviai bendradarbiauja su Utenos rajno savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, kuris teikia: Anonimines priklausomybių konsultanto, psichologo konsultacijas. Vedamos savitarpio pagalbos grupės šeimos nariams, gyvenantiems su priklausomais nuo alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų asmenimis. Seniūnijų socialiniai darbuotojai stebi jų teritorijoje gyvenančias šeimas, teikia informaciją apie galimą pagalbą Savivaldybėje dėl žalingo sveikatai alkoholio ar kitų psichotropinių medžiagų vartojimo. Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras bendradarbiauja su seniūnijomis, vykdo išvažiuojamuosius susitikimus su seniūnijų gyventojais, pristato teikiamas kompleksines paslaugas, pagalbą krizės atveju (intensyvi psichologo, socialinio darbuotojo pagalba, laikino apgyvendinimo, apnakvindinimo paslaugos) Utenos visuomenės sveikatos biuras per švietimo įstaigose dirbančius sveikatos specialistus informuoja tėvus mokyklos komunikaciniais kanalais apie biuro teikiamas paslaugas: ankstyvosios intervencijos programa dėl alkoholio ar kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo vaikams nuo 14 iki 21 m. Priklausomybių konsultanto, psichologo konsultacijas individualiai ir grupėje. Savivaldybėje veikia dvi anoniminių alkoholikų grupės.

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		6) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui pateikia pasiūlymą gauti (tinkamai iškomunikuojant paslaugos naudą tenkinant individualius poreikius paslaugai konkrečiu atveju, turinį, gavimo procesą) nemokamą psichologinę pagalbą ir (arba) psichoterapinę pagalbą;	Bazinis	<u>Socialinių paslaugų katalogo</u> 12.7 p.	Pavyzdžiui: 1) savivaldybė nukreipia Asmenis į SKPC; 2) visuomenės sveikatos biuras teikia nemokamą psichologinę pagalbą; 3) savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba ir (arba) švietimo įstaigos (kurioje mokosi vaikas) teikia nemokamą psichologinę pagalbą; 4) nemokama psichologinė ir (arba) psichoterapeuto pagalba teikiama savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros įstaigoje; 5) savivaldybė teikia nemokamą psichologinę pagalbą smurtinio elgesio keitimo programoje ir pan.	3	smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui seniūnijų socialiniai darbuotojai, atvejo vadybininkai teikia informaciją apie teikiamą specializuotą kompleksinę pagalbą „Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centre, Utenos moterų centre, teikiančiame akredituotą pagalbą nukentėjus nuo nusikalstamos veikos; visuomenės sveikatos biure teikiamos priklausomybių konsultanto, psichologo konsultacijas individualiai ir grupėje. PPT kartu su Visuomės sveikatos biuru vykdo ankstyvosios intervencijos programą, teikia psichologo konsultacijas, veda tėvystės įgūdžių mokymus. Psichologinę, socialinę pagalbą vaikui ir jo tėvams teikia švietimo įstaigų psichologai, socialiniai pedagogai. Asmenys keliantys pavojų dėl smurto artimoje aplinkoje nukreipiami pagalbai į Utenos apskrities vyrų krizių centrą, teikiama psichologo, socialinio darbuotojo, smurtinio elgesio keitimo paslaugos.
		7) sudaro sąlygas nepilnamečiui , tiesiogiai patyrusiam smurtą artimoje aplinkoje, tapusiam jo liudininku ar gyvenančiam smurtinėje aplinkoje, gauti nemokamą konfidencialią specializuotą pagalbą (psichologinę ir psichoterapinę);	Bazinis	Geroji praktika; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	Pavyzdžiui, savivaldybėje teikiamas prioritetas tenkinti poreikį ilgalaikiai pagalbai (psichologinei ir psichoterapinei) vaikams	3	Vadovaujantis Švietimo įstatymo 23 ¹ straipsnio 5 dalimi smurtavusiam (smurtavę) ir smurtą patyrusiam (patyrę) nepilnamečiui (nepilnamečiai) asmeniui (asmenys) kartu jį (juos) lydintiems tėvams (globėjais, rūpintojais) psichologinė pagalba teikiama neatlygintinai ir nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento. Psichologinę pagalbą teikia mokyklos psichologas arba PPT. Psichologinės pagalbos trukmę nustato psichologas, įvertinęs kiekvieno smurto epizodo aplinkybių visumą ir atsižvelgdamas į švietimo ir mokslo ministro nustatytą

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>psichologinės pagalbos teikimo tvarką.</p> <p>Dėl psichologinės ir psichoterapinės pagalbos nepilnamečiams galima kreipti į Utenos šeimos ir vaiko gerovės centrą, Utenos viešosios sveikatos biurą.</p>
		8) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui pateikia pasiūlymą gauti (tinkamai iškomunikuojant paslaugos naudą tenkinant individualius poreikius paslaugai konkrečiu atveju, turinį, gavimo procesą) nemokamą pirminę teisinę pagalbą ir (arba) teisei pagalbai gauti Asmenį nukreipia į SKPC;	Bazinis	Geroji praktika	Pavyzdžiui, Klaipėdos mieste teikiama psichosocialinės pagalbos paslauga ir intensyvi krizių įveikimo pagalbos paslauga, į kurias įeina nemokama teisinė pagalba (konsultacijos, ieškinio parengimas) šeimos teisės klausimais	3	Nemokama teisinė pagalba teikia Utenos moterų centras, teikiantis akredituota pagalbą nukentėjus nuo nusiklamosveikos; Savivaldybėje teikiama nemokama pirminė teisinė pagalba. „Ankščių moterų užimtumo ir informacijos centre, teikiančiame akredituotą specializuotą kompleksinę pagalbą.
		9) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui pasiūlo papildomos teisinės pagalbos kompensavimą (pavyzdžiui, advokato paslaugas, ieškinio paruošimą ar kt.)	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui: savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos dalyvauja prisidedant prie papildomos teisinės pagalbos suteikimo	2	Finansinė parama gyventojams teikiama vadovaujantis „Vienkartinių, tikslinių, periodinių, sąlyginių pašalpų iš Utenos rajono savivaldybės biudžeto skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. TS-294. Sudaryta komisija vertina asmens prašymą, vertina finansinės paramos galimybes.
		10) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam ar smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui (-ims) bei smurto artimoje aplinkoje pavojų	Pažangus	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u>	Pavyzdžiui, savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos užtikrina: 1) patalpas, tinkamas teikti specializuotą kompleksinę pagalbą	3	Visos socialines paslaugas ar kitas specializuotas paslaugas teikiančios savivaldybės įstaigos, nevyriausybines prganizacijos turi tinkamas patalpas teikti specializuotą kompleksinę pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems ar smurto artimoje

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		keliančiam asmeniui pateikia pasiūlymą gauti (tinkamai iškomunikuojant paslaugos naudą tenkinant individualius poreikius paslaugai konkrečiu atveju, turinį, gavimo procesą) kitas paslaugas, pavyzdžiui: intensyvios krizių įveikimo pagalbos, ilgalaikės psichoterapinės bei psichosocialinės pagalbos (socialinės, psichologinės, sielovados), savipagalbos grupių ar kt.		14 str.; <u>Socialinių paslaugų katalogo</u> 12.6 ir 12.7 p.; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems ar smurto artimoje aplinkoje riziką patiriantiems asmenims, sudarančias sąlygas organizuoti pagalbos teikimą tiek tiesioginiu, tiek ir nuotoliniu būdu, patogiai pasiekiamas visoms klientų grupėms; 2) savipagalbos grupės; 3) ilgalaikę pagalbą (psichologinę ir psichoterapinę) suaugusiems		aplinkoje riziką patiriantiems asmenims. Pagalba organizuojama tiek tiesioginiu, tiek ir nuotoliniu būdu ir yra patogiai pasiekiamas visoms klientų grupėms: teikiant ilgalaikę psichologinę ir psichoterapinę pagalbą; Savitarpio pagalbos grupėms
		3. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos rengia programas (mokymus), kurių paskirtis – smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančius asmenis mokyti nesmutinio elgesio, siekiant pakeisti smurtinės elgsenos modelius, arba dalyvauja šias programas (mokymus) rengiant, užtikrina šių programų (mokymų) prieinamumą asmenims, norintiems keisti savo elgesį arba įpareigotiems tai daryti	Bazinis	<u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 5 p.; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	Savivaldybėje pakankama apimtimi (visoms smurto pavojų artimoje aplinkoje keliančių asmenų grupėms) įgyvendinama smurtinio elgesio keitimo programa (mokymai). Pavyzdžiui: Kauno apskrities vyrų krizių centras teikia smurtinio elgesio keitimo paslaugas: smurtavusiems vyrams ir moterims; Socialinių paslaugų centro, atvejo vadybininkų, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, policijos, probacijos nukreiptiems asmenims; patiems savo noru besikreipusiems asmenims.	3	Utenos apskrities vyrų krizių centras teikia smurtinio elgesio keitimo paslaugas: smurtavusiems vyrams ir moterims. 2022 m. numatyta praveisti dvi grupes: 1 vyrų ir 1 moterų. Viso 20 asmenų. Atsižvelgiant į 2022-07-28 Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regioninio skyriaus raštą Nr. 93.15)-4992 „Dėl smurtinį elgesį keičiančių programų poreikio“, TBK 2022-10-14 pateikė administracijos direktoriui lėšų poreikį 2023 m. kuriame prašoma 2023 m. skirt daugiau lėšų smurtinio elgesio keitimo programai finansuoti, siekiant padidinti grupių skaičių, kad paslauga galėtų gauti iki 45 asmenų per metus. nurodoma, Į smurtinio elgesio keitimo programą asmenis nukreipia: Socialinių paslaugų centras, atvejo vadybininkai, VTAS, policija, probacija. Asmenys kreipiasi savo noru.
		4. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybines organizacijos, siekdamas užkirsti kelią smurtui artimoje aplinkoje, suteikti efektyvią	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) BĮ Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centro Pagalbos moterims padalinys kartu su SKPC 2018-2020 vykdė tarptautinį	1	Utenos švietimo centro Pedagoginės psichologinės tarnybos padalinys vykdo tarptautinį projektą: „Ilgalinti vaikai ir šeimos: smurto prevencijos ir intervencijos paslaugų modelis“

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
		pagalbą bei paslaugas Asmenims, vykdo tarptautinę veiklą ir (arba) įsitraukia į reikšmingas nacionalines iniciatyvas, ir (arba) įgyvendina priemones ir projektus, kurios sulaukė nacionalinio arba tarptautinio pripažinimo			Interreg Latvija-Lietuva projektą „Moterys ir vaikai – saugūs savo mieste“; 2) Kauno apskrities vyrų krizių centro: 2.1) iniciatyva dėl Lietuvoje veikiančių NVO, kurios dirba su smurtaujančiais asmenimis, susijungimo į tinklą; 2.2) dalyvavimas tarptautiniame projekte „Vyrų krizių centrų ir juose teikiamų paslaugų bei darbuotojų kompetencijų stiprinimas Baltijos šalyse“		
7. Stebėseną, analizę, vertinimą, tobulinimą	1. Stebėseną ir analizę	1. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos periodiškai organizuoja tyrimus, duomenų rinkimą ir analizę, siekdamas išsiaiškinti smurto artimoje aplinkoje būklę savivaldybėje ir užkirsti kelią smurtui artimoje aplinkoje, bei išanalizuoti kitus aktualius smurto prevencijos, pagalbos ir paslaugų Asmenims teikimo srities aspektus	Pažangus	Geroji praktika	Pavyzdžiui: 1) savivaldybė periodiškai organizuoja gyventojų apklausas, siekiant įvertinti savivaldybės teritorijoje teikiamų paslaugų ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems ir nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje asmenims efektyvumą, kokybę: prieinamumą, kompleksiskumą ir kt. Sudaroma galimybė Asmenims užpildyti anoniminę anketą ar palikti anoniminį atsiliepimą (internete arba fiziškai); 2) savivaldybė papildomai analizuoja iššūkius bei problematiką, susijusią su smurtu prieš asmenis su negalia ir kitas visuomenės grupes; 3) savivaldybėje vykdomas grįžtamojo ryšio iš SKPC rinkimas smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo Asmenims klausimais, atsižvelgiama į Asmenų	2	Savivaldybės socialinių reikalų ir sveikatos priežiūros skyrius periodiškai organizuoja gyventojų apklausas, siekiant įvertinti savivaldybės teritorijoje teikiamų paslaugų kokybę atskirai neišskiriant paslaugų nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje. TBK 2022 m. IV ketvirčio veiklos užduotis - įvertinti paslaugų asmenims su negalia prieinamumą, kokybę ir plėtros poreikį Utenos rajono savivaldybėje analizė. Bus įvertinta ir paslaugų nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje prieinamumas ir kokybė.

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					susidūrimo su įvairiomis institucijomis patirtį ir kt.; 4) savivaldybėje įtraukiami ir aktyviai konsultuojamasi su smurto artimoje aplinkoje pavojų keliančiais asmenimis, siekiant jiems suteikti tinkamą pagalbą		
	2. Vertinimas	1. Savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos organizuoja vertinimus, kuriais nustatomas planuojamų ir įgyvendintų priemonių rezultatyvumas (ar uždaviniai ir tikslai yra pasiekti, ar poveikis yra toks, koks buvo numatytas) smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos ir paslaugų Asmenis teikimo srityje	Bazinis	Geroji praktika; <u>LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo</u> 4 str. 12 d. 4 p.	Pavyzdžiui: 1) Savivaldybė, strateginiame plėtros plane išsikėlusį tikslą, uždavinius, priemones smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos asmenis srityje, kasmet stebi, kaip keičiasi rodiklių reikšmės bei vertina, ar vyksta teigiami pokyčiai; 2) prisidedant prie LR apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo ir kitų šios srities teisės aktų reikalavimų vykdymo, yra atliekami auditai (pavyzdžiui, auditus atlieka: savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, taip pat Valstybės kontrolė, Vidaus kontrolės ir audito tarnyba). Audito išvados laikomos nešališkomis ir jomis vadovaujama tobulinant veiklą; 3) savivaldybė kontroliuoja paslaugų Asmenims kokybę	1	Smurto artimoje aplinkoje projektų įgyvendinimo kokybę vertina šiuos projektus administruojantys skyriai: Savivaldybės viešosios tvarkos skyrius ir Socialinių reikalų ir sveikatos priežiūros skyrius. Nukentėjus nuo smurto artimoje aplinkoje ar keliant pavojų dėl smurto artimoje aplinkoje paslaugų kokybę vertinama analizuojant savivaldybės ir valstybės institucijų metinės veiklos ataskaitas. PVZ. Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato metinės veiklos ataskaita puikiai iliustruoja smurtinio elgesio skaičiaus mažėjimą ar didėjimą savivaldybėje. Centralizuoto vidaus audito skyrius auditų dėl smurto artimoje aplinkoje prevencijos politikos įgyvendinimo srityje neatliko
	3. Tobulinimas	1. Savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos vykdo paslaugų, procesų, priemonių ir kitų elementų tobulinimą smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos ir paslaugų Asmenis teikimo srityje	Bazinis	Geroji praktika; Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacijos parengtos rekomendacinės priemonės savivaldybėms	Pavyzdžiui, savivaldybė: 1) tobulina paslaugų teikimo smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims ir jų šeimos nariams sistemą, gerinant trumpalaikių ir ilgalaikių paslaugų koordinavimą, kokybę ir prieinamumą visoms klientų grupėms. Tobulinimas vykdomas įtraukiant kitas suinteresuotąsias	2	Paslaugų kokybės, prieinamumo ir plėtros poreikis ne rečiau kaip kartą per ketvirtį aptariami tarpinstituciniuose pasitarimuose. Organizuojami tiksliniai tarpinstituciniai pasitarimai analizuojant institucijų veiksmus pagalbos teikimo procese (tame tarpe ir dėl smurto artimoje aplinkoje), priimami susitarimai dėl tarpinstitucinio bendradarbiavimo kliūčių šalinimo.

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	KOKYBĖS PARAMETRAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	ĮGYVENDINIMO PAVYZDŽIAI	BALAS (0-4)	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS
1	2	3	4	5	6	7	8
					<p>šalis (Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijas, SKPC, VTAS, policiją ir pan.);</p> <p>2) stiprina valstybės institucijų, savivaldybių, SKPC ir NVO tarpinstitucinį bendradarbiavimą, teikiant koordinuotą pagalbą ir organizuojant apsaugą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems ir nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje asmenims, ieškant naujų pagalbos modelių ir įrankių, stiprinant horizontaliąją ir vertikaliosią komunikaciją;</p> <p>3) imasi veiksmų nustatyti ir įgyvendinti gerosios patirties pavyzdžius ir naujus problemų sprendimo būdus;</p> <p>4) aktyviai dalyvauja naujuose pilotiniuose (bandomuosiuose) ir panašiuose projektuose</p>		<p>PVZ. 2021 m. vasario 25 d. tarpinstitucinio pasitarimo protokoliniu sprendimu Nr. TP-1 patvirtintas nėščiąjų moterų rizikingo (žalingo) elgesio bei kūdikio saugumo neužtikrinančių tėvų identifikavimo ir pagalbos jiems suteikimo algoritmas</p>

8 lentelė. Standarto ir įšivertinimo specifinės pasiektų rodiklių nuostatos smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos tiekimo Asmenims politikos įgyvendinimui

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮŠIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS
1	2	3	4	5	6	7	8
8. Rodikliai	1. Paslaugų prieinamumo ir rezultatyvumo rodikliai	1. Savivaldybėje smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų, gavusių specializuotą kompleksinę pagalbą specializuotos pagalbos centruose, dalis nuo asmenų, kurių pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje registruoti policijoje:					
		<p>augo: $\geq 2,5$ procentinio punkto (ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su praėjusių metų laikotarpiu) (t. y. padidėjo 2,5 procentinio punkto imtinai ar daugiau); arba pagalbą gavusiųjų dalis siekė ne mažiau kaip 85 %</p> <p>ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su praėjusių metų laikotarpiu nereikšmingai augo (iki 2,5 procentinio punkto), nekito arba mažėjo</p>	Pažangus	Priemonė 09-003-02-02-08 pagal <u>2021–2030 metų plėtros programos valdytojos LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos socialinės sutelkties plėtros programą</u>	<p>Santykinis rodiklis, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis (gavusių pagalbą <u>duomenimis</u> ir Policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje <u>duomenimis</u>) pagal formulę:</p> $??PSA = \left(\frac{GP_N}{RP_N} - \frac{GP_{N-1}}{RP_{N-1}} \right) \times 100$ <p>ΔPSA – savivaldybėje smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų, gavusių specializuotą kompleksinę pagalbą specializuotos pagalbos centruose, dalies nuo asmenų, kurių pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje registruoti policijoje pokytis (procentiniais punktais);</p> <p>GP_N – savivaldybėje smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų, gavusių specializuotą kompleksinę pagalbą specializuotos pagalbos centruose, skaičius ataskaitiniais metais (asmenys);</p> <p>GP_{N-1} – savivaldybėje smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų, gavusių specializuotą kompleksinę pagalbą specializuotos</p>	<p><i>Pildoma, apskaičiuojant ??PSA rodiklį. Pastaba – tyrimo metu savivaldybės atstovui pildyti šio informacijos nereikia, pildo Tyrėjas.</i></p>	Nepildoma

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS
1	2	3	4	5	6	7	8
					pagalbos centruose, skaičius praėjusiais metais (asmenys); RP_N – asmenys, kurių pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje registruoti policijoje, savivaldybėje ataskaitiniais metais (asmenys); RP_{N-1} – asmenys, kurių pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje registruoti policijoje, savivaldybėje praėjusiais metais (asmenys)		
		2. Vidutinė klientų laukimo eilė nuo užklauso savivaldybės visuomenės sveikatos biuro teikiamai nemokamai priklausomybių konsultantų pagalbai rizikingai ir žalingai alkoholi bei kitas psichoaktyviasias medžiagas vartojantiems asmenims paslaugai gauti (arba pasiūlymo paslaugai gauti pateikimo) iki paslaugos gavimo sudaro:					
		ne daugiau 10 d. d. imtinai nuo kliento užklauso arba proaktyviai savivaldybės savo iniciatyva klientui pateikto pasiūlymo paslaugai gauti	Pažangus	Geroji praktika	Pagal klientų eilių ir paslaugų suteikimo registrą	vykdo	<i>Priklausomybių paslauga priinama daugiau kaip per 10 d.d. Gavus informaciją, kad klientas užsiregistravę klientas negali atvykti, susisiekiama su laukiančiu elėje, informuojama apie galimybę atvykti anksčiau.</i>
		virš 10 d. d. nuo kliento užklauso arba proaktyviai savivaldybės savo iniciatyva klientui pateikto pasiūlymo paslaugai gauti	Bazinis		Pagal klientų eilių ir paslaugų suteikimo registrą	-	
		3. Savivaldybėje rizikingai ir žalingai alkoholi bei kitas psichoaktyviasias medžiagas vartojantiems asmenims teikiamos šios paslaugos:					
		asmenų konfidencialumą užtikrinančios nemokamos ilgalaikės ir trumpalaikės rehabilitacijos paslaugos, finansuojamos iš savivaldybės biudžeto	Pažangus	Geroji praktika	Rizikingai ir žalingai alkoholi bei kitas psichoaktyviasias medžiagas vartojantiems asmenims teikiamų paslaugų vertinimas	vykdo	Utenos Pirminės sveikatos priežiūros centro Psichikos sveikatos centre teikiamos Psichikos dienos stacionaro paslaugos gyymo tęstinumui po stacionaraus gydymo Priklausomybės ligų centre. Teikiamos: Psichologo psichiatro, Kitų specialistų konsultacijos

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS
1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>Terapijos: Audiovizualinėšviesos, spalvų, kvapų, rankdarbių, socialinių įgūdžių ugdymas, judesio</p> <p>galimybės naudotis kompiuteriais, sporto inventoriu, klausytis muzikos, žiūrėti videofilmus. Nemokamai paslaugos teikiamos iki 6 savaičių per metus su ūeimos gydytojo siuntimu.</p>
		asmenų konfidencialumą užtikrinančios nemokamos tarpusavio pagalbos grupių paslaugos, sielovada ir kt.	Bazinis			Vykdo	<p>Viuomenės sveikatos biuras teikia nemokamas anonimines psichologo, priklausomybės konsultavto paslaugas. Konsultacijos galimo individualiai ir grupėje.</p> <p>Asmeninio sveikimo nuo alkoholio 12 žingsnių programą įgyvendina dvi anoniminių alkoholikų (AA) tarnybos – Utenos „Aušra“ Aukštaitijos regiono AA tarnyba ir Utenos „Ažuolija“ Aukštaitijos regiono AA tarnyba;</p>
		4. Savivaldybėje smurtinio elgesio keitimo programa (mokymai) prieinama ir teikiama:					
		visoms smurto pavojų artimoje aplinkoje keliančių asmenų grupėms	Pažangus	Geroji praktika	Smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų) prieinamumo ir teikimo vertinimas.	Nevykdo	2022 m. numatyta pravesti dvi grupes: 1 vyrų ir 1 moterų. Viso 20 asmenų. 2022-07-28 administracija gavo Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regioninio skyriaus raštą Nr. 93.15)-4992 „Dėl smurtinį elgesį keičiančių programų poreikio“, kuria nurodoma, kad poreikis smurtinio elgesio keitimo programai 45 asmenys per metus.
		tik daliai smurto pavojų artimoje aplinkoje keliančių asmenų grupių (pavyzdžiui, tik probacijoje esantiems ar probaciją praėjusiems asmenims)	Bazinis		Bazinio lygio rodiklio įgyvendinimas vertinamas tik tuo atveju, jeigu nėra pasiektas pažangus rodiklio lygis (t. y. šios paslaugos nėra prieinamos ir teikiamos visoms smurto pavojų artimoje aplinkoje keliančių asmenų grupėms)	Vykdo	Atsižvelgiant į poreikį, TBK 2022-10-14 pateikė administracijos direktoriui lėšų poreikį 2023 m. kuriame prašoma 2023 m. skirt daugiau lėšų smurtinio elgesio keitimo

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE SRITIES POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STANDARTAS:						ĮSIVERTINIMAS:	
SRITIS	APRAŠYMAS	RODIKLIAI	LYGIS	PAGRINDIMAS	RODIKLIO APSKAIČIAVIMO APRAŠAS	PASIEKTA RODIKLIO REIKŠMĖ	ĮGYVENDINIMO APRAŠYMAS / PASTABOS
1	2	3	4	5	6	7	8
							programai finansuoti, siekiant padidinti grupių skaičių, kad paslauga galėtų gauti iki 45 asmenų per metus. nurodoma, Į smurtinio elgesio keitimo programą asmenis nukreipia: Socialinių paslaugų centras, atvejo vadybininkai, VTAS, policija, probacija. Asmenys kreipiasi savo noru.
		5. Savivaldybėje visiems Asmenis pasiūlomos ir suteikiamos (Asmenims sutikus):					
		laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo vietos, esančios atstumu, nutolusiu iki 30 min. kelionės laiko viešuoju transportu arba pėsčiomis nuo Asmens gyvenamosios vietos	Pažangus	Geroji praktika	Laikino apnakvindinimo paslaugų ir apgyvendinimo vietų vertinimas	vykdo	Laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo vietos, yra nutolusiu iki 30 min. kelionės laiko viešuoju transportu arba pėsčiomis nuo Asmens gyvenamosios vietos
		laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo vietos	Bazinis		Bazinio lygio rodiklio įgyvendinimas vertinamas tik tuo atveju, jeigu nėra pasiektas pažangus rodiklio lygis.	vykdo	

Užpildė:

Dalia Vilkauskienė, Utenos rajono savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore, tel. +370 676 15978, el. p. dalia.vilkauskiene@utena.lt